

సంపుటి-6, సంచిక 2

15వ శాసన సభ

సమావేశము-IV

వెల : రూ. 14-00

16 జూన్, 2020

మంగళవారం (మొదటి రోజు)

(శక సంవత్సరము-1942

జ్యేష్ఠ - 11)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ. గం. 10.00 లకు)	... 01-01
2.	వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా ఉభయ సభలనుద్దేశించి గవర్నర్‌గారి ప్రసంగం పఠనం ప్రారంభం	... 01-12
3.	గవర్నర్‌గారి ప్రసంగం పఠనం - పరిసమాప్తి	... 12-12
4.	గవర్నర్ ప్రసంగం పఠనంపై ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై సభ ఆమోదం	... 12-12
5.	సాధారణ బడ్జెట్ (2020-21) సభలో ప్రవేశపెట్టుట (గౌ. ఆర్థికశాఖామంత్రిలు శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్‌చే)	... 12-60
6.	నియమాలను నిలుపుదల చేస్తూ గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన (రాష్ట్రంలో కోవిడ్-19 విపరీతంగా ప్రబలిన కారణం వల్ల రాష్ట్రంలో నెలకొన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని బడ్జెట్ మరియు బిల్లుల ఆమోదం విషయంలో అనుసరించాల్సిన సంద్రావాయాల గురించి)	... 60-60
7.	వ్యవసాయ బడ్జెట్ (2020-21) సభలో ప్రవేశపెట్టుట (గౌ. వ్యవసాయ శాఖామంత్రిలు శ్రీ కురసాల కన్నబాబుచే)	... 60-84
8.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రములు	... 84-86

9.	ప్రభుత్వ బిల్లుల ప్రవేశం, చర్చ మరియు ఆమోదం	...	86-105
1.	The Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020		
2.	The Andhra Pradesh Decentralisation and inclusive Development of all Regions Bill, 2020.		
3.	The Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institution and Endowments (Amendment) Bill, 2020.		
4.	The Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institution and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020.		
5.	The Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020		
6.	The Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020.		
7.	The Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020.		
8.	The Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.		
9.	The Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.		
10.	The Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020.		
11.	The Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020.		
12.	The Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020		
10.	సభ వాయిదా (సా. గం. 5.59 ని. లకు)	...	105-105

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
ప్రధాన అధికారులు

గౌరవ సభాపతి	ః	శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం
గౌరవ ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ కోన రఘువతి
కార్యదర్శి	ః	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు
ఉప కార్యదర్శి	ః	శ్రీ ఎం. విజయరాజు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీమతి డా.వై.కామేశ్వరి శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్రావు శ్రీమతి కె. భారతి శ్రీమతి డి. విజయకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీమతి ఆర్.ఎస్. శైలజ

ANDHRA PRADESH STATE LEGISLATURE

VELAGAPUDI, AMARAVATI

JOINT SESSION OF FIFTEENTH LEGISLATIVE ASSEMBLY – FOURTH SESSION, LEGISLATIVE COUNCIL – THIRTY SIXTH SESSION

TUESDAY, DATED THE 16TH JUNE, 2020

(సభ ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

The National Anthem was played and all the Members rose from their seats remained standing until its completion.

His Excellency the Governor then started delivering his Address to the Joint Session of Fifteenth Andhra Pradesh Legislative Assembly – Fourth Session, Andhra Pradesh Legislative Council – Thirty Sixth Session on the occasion of Budget Session of 2020-21, at 10.00 AM through a video conference in English language.

(శాసనసభ సభ్యులు శాసన సభ నుంచి, శాసనపరిషత్ సభ్యులు శాసన పరిషత్ నుంచి వారి

వారి స్థానాల్లో కూర్చోని గవర్నరుగారి ప్రసంగ పఠనాన్ని వీక్షించారు)

(ప్రతిపక్ష నాయకుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడితోపాటు కొంతమంది తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు

నల్ల చొక్కాలు ధరించి సభకు హాజరై నిల్చోనే గవర్నరుగారి ప్రసంగ పఠనాన్ని వీక్షించారు)

(శ్రీ మద్దాలి గిరిధర్ రావు మరియు శ్రీ వల్లభనేని వంశీ కూర్చోని గవర్నరుగారి ప్రసంగ పఠనాన్ని

ఆసాంతం వీక్షించారు)

Hon'ble Chairman, Hon'ble Speaker and Hon'ble Members of the State Legislature, it is a great privilege and honour for me to address this Session of both Houses of Andhra Pradesh State Legislature on the occasion of the Budget Session 2020-21.

This session is normally held in March, but due to the COVID-19 pandemic, it is being held now.

1. ECONOMY:

Our State's economy has shown tremendous resilience within the context of a global slowdown, even in pre-COVID-19 times. Andhra Pradesh registered an economic growth rate of 8.16% in 2019-20. This is above the national average of 5% over the same period. Our services sector has registered the highest growth rate of 9.1%, followed by Agriculture and Allied Sectors at 8% and industry at 5%. Our **per capita income**, measured at current prices, has **increased by more than 12% from Rs.1,51,173 in 2018-19 to Rs.1,69,519 in 2019-20.**

My government is committed to enhancing citizen and enterprise prosperity and productivity through equitable and inclusive economic development. We intend to strengthen our strategic resources such as water and minerals, our rural and urban infrastructure, strategic infrastructure in the power and transport sectors and industry sector.

2. WELFARE & NAVARATNALU

I am proud to state that my Government has turned a new leaf in ushering in unprecedented reforms and rolling the welfare carpet to the door step of the deprived sections by empowering them economically, politically and socially. We have put in place an impeccable delivery mechanism of welfare schemes in the form of **Village and Ward Secretariats** and at the same time I am very happy to say that we have fulfilled 90% of our promises made in the manifesto in the first year itself and are taking the State on the welfare path.

Of the 129 promises made, my government has fulfilled 77 and 39 are in the pipeline and the rest will be implemented in due course. However, we have implemented 40 new schemes which were not there in the manifesto. Yes, our efforts are blooming and bearing fruits.

Education, Healthcare, Agriculture and Welfare have been given prominence in my governance and Chief Minister YS Jagan Mohan Reddy has been, very meticulous in the planning of every scheme to the last detail which has helped in the financial assistance going directly into the bank accounts of the beneficiaries without any pilferage or middlemen. Thus, I firmly believe, the very purpose of the welfare schemes is fully justified.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

The welfare schemes are the outcome of the 3,648 km padayatra covering 134 constituencies of the 13 districts in a span of over 14 months during which time people of various sections have vented their plight and their small needs to Y.S. Jagan Mohan Reddy which were translated into promises that found place in the manifesto.

My Government has spent Rs.42,000 crores benefitting 3.98 crore people under various schemes during the year.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

The entire amount was transferred to the beneficiaries' accounts as unencumbered accounts which does not allow the banker to deduct the money for any old dues of the beneficiaries.

EDUCATION:

The welfare in education begins with **Amma Vodi**, where the mother is incentivised for sending her children to school and my government is the first and the only one to introduce such a measure. Rs.6,350crores @Rs.15,000/- each have been given to 42.33lakh mothers benefitting 83 lakh children under this scheme. The scheme covers students from Class 1 to Intermediate.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

After infusing zeal in the mother to send her children to school, the next immediate need of the child was taken care of by **Jagananna Vidya Kanuka** wherein kits comprising three pairs of uniform, text and note books, bags, shoes and socks are being given as a kit. This has cost Rs.656crores for 39,70,899 students.

The Mid-day meal scheme has been refined by adding taste and variety into the menu with the Chief Minister had taken personal interest in deciding it keeping in view the nutrition and other factors in mind. **Jagananna Goru Mudda,**

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

as the scheme is called, costs Rs.1,105.36crores and about 39,70,899 students will be tasting the generous touch given by Chief Minister.

When the child enters the graduation, full fees reimbursement besides allowance for hostel and mess charges are also taken care of by my Government. Under **Jagananna Vidya Deevena**, Rs.3,857crores was given to over 18.51lakh students as fees reimbursement. Under **Jagananna Vasathi Deevena** Rs.1,221crores are given to 15.57lakh students residing hostels. In two instalments about Rs.2,200crores will be given. The amount will be deposited into the mother's bank account.

In the final year of graduation, the last semester will be dedicated to skill development and internship to prepare the student to boldly face the competitive market as the students will emerge with better employable skills.

This is how the education is taken care of from Class One to professional courses. The most innovative and useful decision taken by my Government is the introduction of English medium from Class 1 to Class 6. Nearly 97% of the parents have endorsed the English medium from primary level, though there were some hurdles. There could be some shortcomings, yes, but our Government has taken enough precautions by starting bridge courses to the students and training the teachers to cope up with the new curriculum.

I firmly believe that the introduction of English as medium of instruction from primary level will be a game changer for the generations to come as it will be a level playing field for all students. I hope good sense prevails over the detractors and the hurdles will be cleared.

Under **Nadu Nedu, Mana Badi** in the first phase 15,715schools have been taken up for revamping where basic amenities, like furniture, fan, toilets, running water, board and chalk, painting, compound wall and English lab will have built. About Rs.3,387crores were sanctioned for it. All 45,000 schools will be revamped in phased manner in three years.

HEALTH

Coming to the health sector, my government has provided oxygen to the **YSR Aarogyasri** scheme which was ignored by the previous government. The State has spent so far Rs.1,534crores extending the benefit to 6.25 lakh people. The number of medical ailments covered under the scheme has been increased to 2,059 from

1,059 and it has been extended to 13 super speciality hospitals in Hyderabad, Chennai and Bengaluru for 716 medical procedures. Pension is being paid to patients with chronic diseases up to Rs.10,000. Hospitalisation over Rs.1,000 comes under the purview of **YSR Aarogyasri**.

Under **YSR Aarogya Asaraa**, financial assistance of Rs.225/- per day and upto Rs.5,000/- per month will be paid during the post surgery recovery period for patients and the State has spent Rs.72.82crores covering 1.06lakh beneficiaries.

My Government has spent Rs.53.85crores under **YSR Kanti Velugu** covering 67.69lakh students. In the first and second phases screening was conducted in 60,401 schools. The third phase is in progress. A total of Rs.560crores will be spent on this scheme in six phases.

This apart, my government is planning to start 12,000 YSR Clinics near all Village and Ward - Secretariats and a fleet of 1,060 vehicles of **108 and 104 ambulance** service are ready to take off. **YSR Telemedicine** is a big hit where the doctors have a virtual interaction with the patient, diagnose and prescribe medicines.

Under **Nadu Nedu** Government hospitals would be upgraded to national standards. Rs.15,337crores was allocated for this purpose. In addition to the existing 11 teaching hospitals, 16 more will come up.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

AGRICULTURE

YSR Rythu Bharosa is the another scheme which has completed its full circle and the second round has begun. Though the promise made was for Rs.12,500 for four years, my Government has extended it to Rs.13,500 and for a period of five years to be paid in three instalments, one before khariff, one before rabi and the third during Sankranti festival. The State has spent Rs.10,209.32 crores benefiting 49.44 lakh farmers and ours is the only government to extend the benefit to tenant farmers as well. This was never done before.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

A YSR Rythu Bharosa Kendra has been established in every village secretariat to cater to all needs of our farmers from seed to sale. We are also establishing 147 **YSR Agri-testing Labs** at the constituency level and 13 labs at the district level to increase agriculture production. A price stabilization fund of Rs.3,000crores has been set up to ensure minimum remunerative price to the farmer. The state government has also earmarked **Calamity Relief Fund** of Rs.2,000crores to help farmers to overcome the impact of severe drought conditions in the state.

My government is committed to transform the farming activity as a profitable venture by supporting the farmers in all possible ways, especially in case of any unfortunate incident of farmer suicide. The family members of the deceased farmer are supported by the government with Rs.7lakhs of financial assistance for rehabilitation. My Government has paid compensation to eligible farmers who were earlier denied compensation.

HOUSING

My government is perhaps the only one providing **House Sites** for 30lakh beneficiaries at a cost of Rs.7,000crores and unlike the earlier governments, the beneficiary will know where the plot is and it will be registered in the name of the woman of the household. My government will be providing 25Lakh houses in four years of which work will commence for 15Lakh houses in this August itself.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

YSR Pension Kanuka was the first scheme to be implemented from **Navaratnalu** as the State has paid Rs.14,438crores to 58.62 lakh beneficiaries,

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి మాట్లాడుతూ It's a big scam అన్నారు)

which is contrast to Rs.490crores per month spent upto January, 2019 by previous government. The pension is being handed over to the beneficiary at the door step by Village and Ward Volunteers on the first of every month.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

The old, sick and disabled who had to go to the disbursing office and wait for the whole day are now very happy as the welfare scheme being door delivered.

YSR zero interest scheme for SHGs has benefited 91lakh Women with Rs.1,400crores, while **YSR Vahana Mitra** given twice amounting Rs.500crores and **AgriGold** victims were given Rs.236.53crores. **YSR Matsyakara Bharosa** was given twice accounting for Rs.211.70crores while under **Netanna Nestam** Rs.197crores was spent on 81,703 beneficiaries.

Other schemes include **Restart package** for MSMEs amounting to Rs.963 crores and **Law Nestham**.

VILLAGE / WARD SECRETARIATS:

The concept itself is to change the rural landscape and decentralise administration by setting up village and ward secretariats.

My government has redefined and has given a new look to villages where 60 per cent of the population still lives. It was the Chief Minister's vision that could provide over four lakh jobs which itself is a record of sorts. This happened just in 4months after my government took over.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

(అధికార వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరుస్తూ సిగ్గు తెచ్చుకోండి అని ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి అన్నారు)

There are 11,158 village secretariats and 3,876 ward secretariats each one catering to the needs of a population of 2,000. There are 10 permanent Staff and 40 volunteers to deliver the government schemes to the beneficiaries in each

secretariat. All the 50 persons would be locals which will be an added advantage. Of the total employed, 2.65lakh are volunteers and 1.35 are secretariat staff.

The Socio Economic ecosystem of the villages are changing and changing for good. What you see on entering a village is a Secretariat where 541 different services with time lines for each service, from ration card onwards will be available.

Ongoing further there will be a **Rytu Bharosa Kendra (RBK)** which serves as a one stop centre for all agriculture and allied sector needs advises farmers on crop pattern, supply of quality inputs, **e-crop** booking, facilitating crop loans, input subsidy, insurance and facilitating marketing facilities besides buying the produce by ensuring minimum remunerative price. My government is planning to establish **YSR Janata Bazars** to ensure Sale of produce at Village & Ward level itself.

If you go still further, there will be **YSR Clinics** with 54 types of medicines which acts as a Primary referral point for **YSR Aarogyasri**. Adjacent to it will be a **school where English will be the medium** of instruction from primary level.

Education, Health, Agriculture & Marketing as a cluster in every village this is how our rural areas will be shaping up and my government is proud to unveil this landscape.

The welfare schemes will be delivered by the staff without any consideration of caste, creed, religion or political affiliations and all eligible persons will get the benefit on a saturation basis.

The Village / Ward Secretariat system has brought in a sea change in the basic administrative structure and in the coming days, it will further amplify the effect and I am sure about it.

WOMEN WELFARE

Besides depositing the money for children education into mothers' bank accounts and registering House sites in the names of the woman of the household, my government has taken numerous other measures for women welfare.

The **zero interest loans** would benefit 91 lakh and Rs.1,400crore was deposited for the benefit of Self Help Groups. Every group will get from Rs.30,000 to Rs.40,000.

Aasara will benefit the women SHGs in clearing the loans amounting about Rs.27,000crores, which has been promised in four instalments at the time of general elections, while **Cheyutha** provides financial assistance to women belonging to SCs, STs, BCs and Minorities who are in the age group of 45 to 60 years. They will be getting Rs.75,000 in four years.

To empower women on the political and economic fronts, **50 per cent reservations** are provided in nominated posts and nominated works.

Our Government has brought in **Disha Bill** to take fast and stringent action against those involved in crime against women and Hon'ble President's Presidential assent is awaited.

3. DEVELOPMENT

a. Rural Infrastructure and Development

Road connectivity triggers economic growth and facilitates new economic opportunities for people and enterprise. Under **Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana**, between 2020-2024, we intend to lay an additional 3,285km of road, connecting facilities like agricultural market centres, schools, and health centres. A key priority is to enhance productivity of degraded land to facilitate greater rural employment opportunities, and rise in income levels. Towards this, we are focusing on **Watershed Development Programmes** that develop degraded land resources to enhance land productivity.

We are also advancing livelihood security through **Wage Employment Programmes** such as MGNREGS. We have implemented the MGNREGS in 12,914 Gram Panchayats across 661 mandals. Presently in 2020-21 our **state ranks first** nationally, generating over 10.68crore person-days of employment as on date.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

In 2019-2020, we have provided employment of more than 23 crore person-days. Additionally, we have issued over 62,000 new job cards to migrant labour.

b. Urban Infrastructure

A top priority for us under urban infrastructure development is to provide safe drinking water to all urban local bodies. Water supply improvement schemes are being implemented to bring per capita water supply at par with national standards of 135 LPCD. We have improved supply frequency and per capita access in 5 ULBs. Additionally, 5 water supply schemes have been completed under AMRUT, HUDCO and UIDSSMT projects in 2019-20. In phased manner, it is proposed to take up sewerage network and septage treatment in 120 ULBs.

c. Water Resources

Water is fundamental to life, livelihood, food security and sustainable development. We are prioritizing water resource management through the **Jalayagnam Programme**. Out of 54 Irrigation Projects envisaged under the programme, 14 have been completed and others are in progress. Poola Subbaiah Veligonda Project, Sangam Barrage, Nellore Barrage, Vamsadhara Phase-II, Vamsadhara- Nagavali Link, Owk Second Tunnel will be completed this year.

My government has also accelerated efforts for completion of Polovaram Project by December, 2021 along with land acquisition, rehabilitation and resettlement. All other ongoing projects will be completed in the next four years.

My government is initiating steps to take up Rayalaseema drought mitigation project, speeding up of Uttarandhra Sujala Sravanti, enhancing the capacity of Polavaram Right Main Canal (RMC) to 50,000Cusecs to take care of Krishna Delta, NSP Ayacut and drought prone Rayalaseema, Nellore and Prakasam.

(అభివృద్ధి ఎక్కడ సార్, రాష్ట్రం అంధకారంలోకి వెళ్లిపోయింది, వేధింపులే తప్ప అభివృద్ధి లేదు, అచ్చెన్నాయుడి అక్రమ అరెస్టు నశించాలి, శాంతిభద్రతలు శూన్యం అని ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు అన్నారు)

d. Energy

My government recognizes that the health of the distribution utilities (Discoms) is of utmost importance for survival and efficient functioning of the State's energy sector. It would not be out of place to mention that owing to the previous Government's neglect of the sector and the under-release of the subsidy to the Discoms, the Discoms were forced to borrow heavily to sustain and this has jeopardized the whole sector. Bearing in mind the need to bail out the sector, My Government has provided a huge financial assistance, to the tune of Rs.17,904crores towards, not just the current year's subsidy component but also for the sector's dues that pertain to the period of the previous Government. Another issue of concern is the financial burden of subsidizing agricultural power consumption. The annual agricultural consumption is close to 12,221 MUs for the year 2020-21, leading to a subsidy requirement of close to Rs.8,354 crores.

(ప్రభుత్వం పెట్టిన అక్రమ కేసులను ఎత్తివేయాలి, వేధింపులే తప్ప అభివృద్ధి లేదు, ప్రభుత్వ మొండివైఖరి నశించాలి, బ్లాక్‌మెయిలింగ్ రాజకీయాలే తప్ప అభివృద్ధి లేదు, ప్రగల్భాలే తప్ప అభివృద్ధి లేదు, ప్రలోభాలే తప్ప అభివృద్ధి లేదు, అచ్చెన్నాయుడి అక్రమ అరెస్ట్ నశించాలని నినాదాలు చేస్తూ ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభ నుంచి 10.35 నిమిషాలకు వాకౌట్ చేశారు)

(అధికార పక్ష సభ్యులు శ్రీమతి ఆర్.కె.రోజా “bye bye Babu” అన్నారు)

Given the yearly increase in agricultural consumption, the subsidy amount is likely to increase to alarming levels during the next few years. Keeping this in mind, my Government has come up with a scheme of significantly reducing the average cost of purchasing power that is supplied to agriculture by leveraging on the huge solar energy generation potential in the State, by developing solar power project on BOT (build operate and transfer) model to the tune of 10,000 MWp. The power from these projects would be adequate for the agricultural consumption and ensure sustainability of the sector as the cost of supply of power would be significantly lower.

e. Industrialization and Strategic Infrastructure Development

We are committed to drive rapid industrialization of our state through competitive industrial policies and investing in strategic infrastructure. We have already hit the ground by initiating the process for clearing Rs.4,000crores of pending industrial incentives of the previous Government, signalling our commitment. To encourage new industrial investments, we will release a new Industrial Policy very soon. We have allotted land to more than 1,466 companies through APIIC. This represents a committed investment of INR 11,548crores. 39 Large and Mega industries have cumulatively invested over INR 24,000crores,

generating almost 36,810 jobs. 13,122 MSMEs have started operations investing more than INR 2500crores and generating about 63,897 jobs. To position MSMEs for growth, we have launched the “YSR Navodayam” scheme for a one-time restructuring of MSME loans.

Being an agrarian state, we see tremendous opportunity to leverage our agricultural resources, using them for higher value addition activities and job creation. Hence, we consider Food Processing a priority industrial sector. We plan to introduce a new Food Processing Policy. A key feature will be setting up new food processing zones in each parliamentary constituency.

f. Strategic economic infrastructure will facilitate accelerated economic growth.

My government is striving to build and strengthen infrastructure that enhances trade. We are striving to operationalise two major industrial corridors viz., Visakhapatnam-Chennai Industrial Corridor (VCIC) and the Chennai-Bengaluru Industrial Corridor (CBIC). Corridor development will strengthen connectivity and existing industries such as Textiles, Pharma, Food Processing and also allow for setting up of new ones.

We are expediting construction of the Bhogapuram International airport in Vizianagaram and completion of airport at Orvakallu, Kurnool. We have already entered into an Rs.2,300crore partnership agreement with GMR Airports Limited to develop the Bhogapuram airport.

Our state has the 2nd longest coast, stretching 974kms. We see an opportunity to transform our state into a maritime trading hub for South East Asia. We intend to strengthen our 6 ports and taking up construction of **three new ports** at Ramayapatnam, Machilipatnam and Bhavanapadu. **8 Fishing harbours** will be constructed in three years at a cost of Rs.3,200crores.

g. Corruption-free governance

My government is firmly committed to clean and corruption-free governance and has taken several measures to achieve it.

Reverse-tendering for public works has resulted in savings of around Rs. 2,200 crores.

Under the Spandana initiative, any citizen can register a complaint about corrupt practices by public servants. The complaints are then transferred to the Anti-Corruption Bureau for redressal.

4. COVID

My government has been taking effective steps to contain the spread of COVID 19 and stand ahead of other states in the number of tests conducted.

- From just one lab my Government has increased the number of testing labs to thirteen. About 15,000 tests are being conducted per day and it tops the national average among the states by conducting over 5.5lakh tests and more than 10,000Tests per million. The mortality rate is much

lower than that of national average and the recovery rate is higher than National average.

- There are five dedicated COVID 19 hospitals and in districts 65 hospitals are dedicated for corona patients. We have 38,000 isolation beds, 15,000 equipped with oxygen supply and 5,400 ICU beds of which 1,300 have ventilator facility.
- About 24,000 doctors and 24,500 para medical staff are working round the clock in affected areas and we have demarcated red, green and orange zones as per the requirement of containment strategy.
- Our Village / Ward Volunteers, staff of Village / Ward Secretariats, Medical Personnel, Police, Municipal staff, Revenue, Electricity & other staff have done a wonderful job and stood in the front line in containing the spread of Covid-19.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

- During the lockdown, essential commodities, including additional rations of 5 Kg rice per head and one kg dal per card, two times a month along with one time assistance of Rs.1000/- were delivered to households.
- To address the migrant labour issue, my government set up over 400 relief centres to help provide food, shelter, and basic amenities to over 1.2 lakh migrant workers. APSRTC buses and Shramik Special trains were utilised to transport over 3.2 lakh stranded workers to their homes, both in AP and in other states, free of cost. Free food was provided to the workers while they were on the road. Workers returning to their homes in rural AP are being provided additional MGNREGS jobs to help them earn an income.
- My government has spent Rs.2,200 crore towards market intervention and purchased agri products from farmers during Covid and facilitated in exports of Marine.
- The volunteers have conducted four rounds of household survey and we followed the norm of trace, test and treat and is still going on.
- My government firmly believes that we have to live with Corona in the coming days and have opened up economy keeping the safety norms as the wheels of economy have to roll on.
- All these measures have helped Andhra Pradesh achieve a **low mortality rate, a low positivity rate, and a much higher recovery rate than most of the states.**

5. LEGISLATIONS

My government has legislated path breaking laws which will usher in social, economic and political justice in the strictest sense.

We have brought in a law setting up **BC Commission** on a permanent basis and have provided **50% reservations to SC, ST, BC and Minorities in nominated posts & nominated works** and in all Temple Governing Councils coming under Endowments Department.

Providing **75% reservations to locals** is another landmark legislation made by my Government and introduced Skill Development to churn out skilled workforce.

The important legislation my government has brought in is **introducing English medium** from Primary level as children from the weaker sections study in government schools and will be at a disadvantage when they pass out from school. This is to increase the enrolment ratio and to make them globally competitive. Though there are some hurdles, they will be cleared soon as 97% of the parents are wishing that their wards study in English medium.

My government has also brought in legislation to **regulate the private schools and colleges** which are not up to the set guidelines and standards.

A **Judicial Preview Commission** has been formed through a legislation where in all tenders above Rs.100crores will undergo the scrutiny by a retired High Court Judge and will be finalised by the Commission. Through Reverse tendering nearly Rs.2,100crores was saved which shows the sincerity of my government.

The **Land Titling Act** will put a check on irregularities in land registration and put an end to land disputes.

Disha Bill is historic legislation as it provides for a speedy trial and conviction within 21 working days which deals with crime against women. To deal with atrocities against women and children 18 **Disha Police Stations** have been set up. Dedicated Special Courts are being set up.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

We have amended the State Prohibition and Excise Act giving it more teeth to implement reduce consumption of liquor. We could close down 43,000 belt shops and shut down 4,300 permit rooms and reduced the timings of sale while increasing the price to reduce the consumption of alcohol. Due to above efforts results are visible with reduction in consumption of Alcohol.

We have merged the APSRTC with Government through a law taking in 51,400employees into newly created Public Transport Department.

Decentralisation of Administration has been the key Principle, based on which the legislation is in process to have three capitals concept. Under this concept Amaravati will be the Legislative Capital, while Visakhapatnam will be the Executive capital and Kurnool will be the Judicial Capital.

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

6. CONCLUSION

- My government hopes that better days will come and the life goes on smoothly.

- To sum up my Government has done exceptionally well in social justice and bringing welfare schemes to the intended sections, brought in sweeping reforms in administration, improved the health care system manifold, instilled confidence among farmers, has taken measures to revamp schools and hospitals. All sections are touched through the welfare & developmental schemes and I hope this year will be still better.

******Jai Hind******

(Thumping of desks from the Treasury Benches)

(The address by the Governor ended at 10.51AM)

After completion of Address by the Hon'ble Governor, the National Anthem was once again played with all the Hon'ble Members standing on their feet.

(The House then adjourned at 10.52AM)

1.00PM

(THE HOUSE RE-ASSEMBLED AT 1.01PM WITH THE HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)

DISCUSSION ON MOTION OF THANKS TO THE GOVERNOR'S ADDRESS

SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY: Sir, I beg to propose:

"That the Members of Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in the Fourth Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 16.06.2020."

SRI SAMINENI UDAYA BHANU: Sir, I Second the Motion.

MR.SPEAKER: Motion moved by Sri Gadikota Srikanth Reddy, Govt. Chief Whip is before the House. Now the question is:

"That the Members of Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in the Fourth Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 16.06.2020."

(Pause)

The Motion was adopted.

MR.SPEAKER: Now, presentation of the Annual Financial Statement (Budget) for the year 2020-21. Minister for Finance.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్, గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖామాత్యుల వారి

బడ్జెట్ ప్రసంగం-2020-21

16 జూన్, 2020

గౌరవనీయ అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులారా,

2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించిన వార్షిక బడ్జెట్ను మీ అనుమతితో గౌరవ సభా సదుల ముందు ప్రతిపాదించబోతున్నాను.

(ఈ ప్రసంగాన్ని తెలుగులో చేయబోతున్నాను ఎందుకంటే 'తెలుగదేలయన్న దేశంబు తెలుగేను తెలుగు వల్లభుండ, తెలుగొకండ, యెల్ల నృపులు గొలువ యెరుగవే బాసాడి, దేశభాషలందు తెలుగు లెన్చ', ఆంధ్ర శ్రీమహావిష్ణువుకు, ఆండాళమ్మ వారికి జరిగే పెళ్లి గురించి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఆముక్తమాల్యద పుస్తకాన్ని రాసేటప్పుడు కలలో శ్రీమహావిష్ణువు వచ్చి ఆ పుస్తకాన్ని తెలుగులో రాయమంటే శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఎందుకు అని అడుగుతాడు, అప్పుడు నీవు తెలుగు రాజువు, తెలుగు ప్రాంతానికి చెందినవాడవు కనుక తెలుగు రాజుల లాంటి మంచివాళ్లు గానీ, తెలుగు భాష మాదిరి తీసి భాష ఈ ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు అని చెప్పినందుకు ఆనాడు ఆముక్తమాల్యద పుస్తకాన్ని శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తెలుగులో రాయడం జరిగింది)

1. వరుసగా రెండవ సంవత్సరం కూడా రాష్ట్ర వార్షిక బడ్జెటును ప్రతిపాదించే అవకాశాన్ని నాకు అందించిన గౌరవ సభాపతి వర్కులకు, సభా నాయకులు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మాన్య ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారికి, గౌరవ సభ్యులకు నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

2. ఇప్పుడు ప్రపంచం అంతా కోవిడ్ -19 అనే మహమ్మారితో కనీవిని ఎరగని సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నది. ఇంతవరకు మనకు తెలిసిన జీవన వ్యవహారం ప్రపంచం అంతటా ఒక్కసారిగా ఆగిపోయింది. కోవిడ్ -19 మహమ్మారితో సాగిస్తున్న సమరంలో మన ప్రభుత్వం ముందు వరుసలో నిలబడడమే కాక, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారి సమర్థ నేతృత్వంలో పూర్తి అంకితభావంతో శాయశక్తులు ఒడ్డి పోరాడుతున్నది.

అన్నిటికన్నా ముందు ఈ సమరంలో ముందువరుసలో నిలబడి నిస్వార్థంగా విధి నిర్వహణ చేస్తున్న వైద్య-ఆరోగ్య శాఖ సిబ్బందికి, గ్రామ, వార్డు వాలంటీర్లు మరియు సచివాలయ సిబ్బందికి, పోలీసు సిబ్బందికి, పంచాయత్ రాజ్, మునిసిపల్ శాఖల సిబ్బందికి, ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాలకు చెందిన సిబ్బందికి, ఆశా వర్కర్స్కు, వారి కుటుంబాలకు నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

3. గత కొద్దిరోజులుగా కోవిడ్-19 వలన విధించిన నిర్బంధమును అంచెలంచెలుగా సడలిస్తూ, ఆర్థిక వ్యవస్థ కుంటుపడకుండా మన ప్రభుత్వం తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నది. ఈ విషయ పరిస్థితులలో కూడా 2020-21కి సంబంధించిన ఆర్థిక కార్యాచరణ ప్రణాళిక ద్వారా ప్రజల ఆకాంక్షలను నెరవేరుస్తామని తెలియచేస్తున్నాను.

‘అన్ని రకాల సంపదల్లో పేదలకు భాగం కల్పించిన వాడే నిజమైన నాయకుడు’

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

4. అనే మాటలను స్ఫూర్తిగా తీసుకొని అన్ని వర్గాల ప్రజల అభివృద్ధి కోసం మేనిఫెస్టోని తయారు చేసి, ఆ మేనిఫెస్టోని వాగ్దానాలలో 90 శాతము మొదటి సంవత్సరంలోనే నెరవేర్చినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారికి ప్రజల తరపున నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ఈ అద్భుత విజయం చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడుతుంది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

జాతిపిత మహాత్మాగాంధీగారి స్ఫూర్తిదాయక పలుకులు ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకుందాం :

‘మన చర్యలే మన ప్రాధాన్యతలను ప్రదర్శిస్తాయి’

5. మన ప్రియతమ నాయకులు కీ. శే. శ్రీ వై. యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు నమ్మిన ఈ దృక్పథాన్నే వారసత్వంగా అందిపుచ్చుకున్న మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజల జీవితంలో మేలి మార్పులు తెచ్చినప్పుడే మన ముందుచూపుకు సార్థకత అని భావిస్తారు. ప్రియతమనేత అడుగు జాడలలోనే మన ప్రభుత్వం కూడా రైతులు, కౌలు రైతులు, తల్లులు, యువత, స్వయం ఉపాధిలో ఉన్నవారు, బడుగువర్గాల ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న ముఖ్య సమస్యలపై దృష్టి పెట్టి, వారి ఆకాంక్షలను నెరవేర్చడానికి నిరంతరం అంచనాలకు మించి కృషిచేస్తున్నది.

6. మన ప్రభుత్వం జూన్ 2019 లో అధికారాన్ని అందుకునేటప్పటికీ మనం పరిష్కరించవలసిన ఎన్నో సమస్యలు, అడ్డంకులు మన ఎదుట ఉన్నాయి. ఎన్నో పెను సవాళ్లకు మనం ఎదురీదవలసి వచ్చింది. అప్పటికే నీరసిస్తున్న మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ భారం మన భుజాలపై పడింది. 2018-19 సంవత్సరంలో రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి కేవలం 8.8% మాత్రమే పెరిగింది. అప్పటికే గత ప్రభుత్వం పడేపడే ఘనంగా చెప్పుకుంటూ వున్న రెండంకెల వార్షిక ప్రగతి అవాస్తవమని తేలింది. గత ప్రభుత్వం వదిలిపెట్టి వెళ్లిన బకాయిలు దాదాపు రూ.60.000 కోట్ల మేరకు పెండింగ్ బిల్లుల రూపంలో సునామీలా వచ్చి పడుతూనే

ఉన్నాయి. 2019-20, 2020-21 సంవత్సరాల్లో కేంద్ర పన్నుల బదలాయింపులో తగ్గుదల, 2020-21 సంవత్సరానికి సంబంధించిన డివిజబుల్ పూల్లో తగ్గిన వాటాతో పాటు, కోవిడ్ -19 వల్ల ప్రకటించిన లాక్డౌన్ చర్యల వల్ల తగ్గుముఖం పట్టిన ఆదాయ వనరులు మన ఆర్థిక సమస్యను మరింత తీవ్రతరం చేశాయి. అయితే నేను ఈ సమస్యలను మన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లినప్పుడు వారు నెల్సన్ మండేలా గారి క్రింది వ్యాఖ్యల్ని గుర్తుచేశారు.

‘ఏదైనా తాము చేపట్టాలనుకుంటున్న మార్పుని సాధించడానికి పరిపూర్ణంగా అంకితమైతే ప్రతికూల పరిస్థితుల్ని అధిగమించి విజయం సాధిస్తారు’

7. నేను ఇంతదాకా విన్నవించిన ప్రతికూల పరిస్థితుల ముందు మరొక ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉండి ఉంటే పూర్తిగా చేతులు ఎత్తివేసి ఉండేది. కానీ, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారి వజ్ర సంకల్పం, అజేయ సామర్థ్యాల ముందు ఈ ప్రతికూలతలు నిలబడలేకపోయాయి. సామాజిక చక్రంలో అట్టడగున ఉన్న ప్రజలను ప్రత్యక్ష ఆర్థిక సహాయం ద్వారా పైకి తీసుకురావాలని, అదేవిధంగా మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో పెట్టుబడులు పెట్టడం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థ రూపురేఖలను మార్చాలని వారు తీసుకున్న నిర్ణయాలు పరిపాలనా సవాళ్లకు ఎదురీది నిలబడ్డాయి.

8. గత ప్రభుత్వం ఇష్టానుసారంగా ప్రభుత్వ ధనాన్ని వ్యయపరిచే అలవాటును మన ప్రభుత్వం వ్యతిరేకించింది. అందుకు బదులుగా మనం ప్రభావశీలమైన లక్ష్యసాధనకు నిర్దేశించుకున్న కార్యాచరణ పైనే దృష్టిపెడుతూ వచ్చాం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ప్రభుత్వం అంటే ప్రజా ధనానికి ధర్మకర్త అని ఈ ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తున్నది. తమ పట్ల ప్రజలు చూపుతున్న విశ్వాసాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికే అహర్నిశలు కృషి చేస్తున్నది. ఆర్థిక సంస్కరణల ప్రాధాన్యతలను రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రయోజనాలతో మేళవించి ముందుకు సాగవలసిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ఈ క్రమంలో బీద ప్రజలు, బడుగు జీవుల ప్రయోజనాలను సంరక్షించుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అదే సమయంలో ప్రజలకు మరింత మెరుగైన జీవితాన్ని అందించే దిశగా పెట్టుబడులను, సంతులిత ఆర్థికాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం కూడా ఉంది.

9. ఈ క్రమంలో మనకు ఎదురవుతున్న సవాళ్లను గుర్తించిన తరువాత మన ప్రభుత్వం వాటికి సార్థకమైన పరిష్కారాలను సమకూర్చే దిశగా తన శక్తియుక్తులను మోహరిస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఒక ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తును సాధించుకునే దిశగా ఒక దీర్ఘకాలిక పూహాన్ని రూపొందించుకునే పని మనం ఇప్పటికే మొదలు పెట్టాం. మన కార్యాచరణ పథం ఏ విధంగా ఉంటుందో, మన మేనిఫెస్టోలో తేటతెల్లం

చేశాం . మన ప్రయత్నము ముఖ్యమంత్రి గారి సమర్థవంతమైన నేతృత్వంలో మన ప్రభుత్వం మేనిఫెస్టోలో ప్రకటించిన వాగ్దానాలను ఇప్పటికే నవరత్నాల ద్వారా అమలు చేయటం మొదలు పెట్టింది. మేనిఫెస్టో అంటే ఎన్నికలు అయిపోగానే మర్చిపోయే ఒక కాగితం కాదని నేను గత ఏడాది నా బడ్జెటు ప్రసంగంలో చెప్పిన మాటల్ని మరొకసారి గుర్తుచేస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వానికి మేనిఫెస్టో అనేది మనం దారితప్పిపోకుండా ముందుకు తీసుకుపోగల దిక్సూచి అని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనుక్షణం గుర్తు చేస్తుంటారు.

‘మాట ఇచ్చేముందు ఆలోచిస్తాను

ఇచ్చాక ఆలోచించేది ఏముంది

ముందుకు వెళ్లాల్సిందే’ అన్నారు డా. వై.యస్. ఆర్

అభివృద్ధి ప్రాధాన్యతలు

10. అభివృద్ధి దిశగా మన ప్రభుత్వం నిర్దేశించుకున్న నమూనాలను, పూహలను ఇప్పుడు నేను వివరించబోతున్నాను . ఆ ప్రాధాన్యతా క్రమంలో మన బడ్జెటు ప్రతిపాదనలను ఏ విధంగా రూపకల్పన చేశామో వివరించబోతున్నాను.

11. **‘ కష్టాల్లో ఉన్న బడుగు-బలహీన వర్గాల ప్రజలకు సాయం చేయనప్పుడు,
వారి ముఖాల్లో చిరునవ్వు వెలిగించనప్పుడు,
వారి జీవితాలకు కొత్త వెలుగు ప్రసాదించనప్పుడు
అభివృద్ధికి అర్థమే లేదు’**

ఈ ఆలోచనతో పేద ప్రజల కష్టాలను తీర్చడానికి మన ప్రభుత్వం ‘నవరత్నాల’ లను మేనిఫెస్టోలో పొందుపరచి తూచతప్పకుండా అమలు చేస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడా ‘నవరత్నాల’ అమలు పట్ల అదే అంకిత భావంతో, బీద ప్రజలకు వై. యస్.ఆర్. పెన్షన్ మొదలగు పథకాల ద్వారా సామాజిక భద్రతను మరింత సమగ్రంగా అమలుపరుస్తున్నది.

**‘ప్రజా ప్రయోజన కాంక్షేగానీ-ప్రచార కాంక్ష లేకుండా
బడుగు, బలహీన వర్గాల సంక్షేమమే నినాదంగా
జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారి సారథ్యంలో
ప్రభుత్వం ప్రజల ఉన్నతి కోసం వ్యయం చేస్తున్నది.’**

12 ప్రభుత్వం సంస్థలను బలోపేతం చేయకపోతే అభివృద్ధిని, సంక్షేమాన్ని మనం సాధించలేం అన్నది నేను చెప్పదలచుకున్న రెండవ అంశం.

‘దేశ ప్రజలు గొప్పవాళ్ళయితేనే, దేశం గొప్పదవుతుంది.

అలాగే పాలకులు, కార్యశీలురు మరియు ప్రజా సేవాపారాయణులు అయితేనే

మంచి పనులు జరుగుతాయి. ప్రజలు మెచ్చే మంచి పనులు చేసేందుకు

పాలకుడికి ఉత్సాహం, పట్టుదల, నిబద్ధత, ప్రయత్నం ఉంటే చాలు.....

తండ్రి వెంట బిడ్డల్లా జనం పాలకుడితో కదిలి వస్తారు.....

అడగకుండానే స్నేహహస్తం అందిస్తారు.’ అన్నారు స్వామి వివేకానంద

వికేంద్రాచార్య పథంలో మేం వేసిన గొప్ప ముందడుగు గ్రామ వాలంటీర్లు మరియు గ్రామ సచివాలయాలు. గ్రామ వార్డు సచివాలయాల్లో 1.2 లక్షల కన్నా ఎక్కువమంది యువతను ఉద్యోగులుగా నియమించడం ద్వారా మరియు 2.5 లక్షల కన్నా ఎక్కువ మంది వాలంటీర్లను మోహరించటం ద్వారా ప్రభుత్వం గ్రామ స్థాయిలో పాలనా వ్యవస్థను మరింత పటిష్ఠపరిచింది. వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలు అందిస్తున్న 536 రకాల సేవలను ఈ సచివాలయాల ద్వారా ప్రజలు తమ ఇంటి గుమ్మం దగ్గరే అందుకోగలుగుతున్నారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ సచివాలయముల ద్వారా మరిన్ని సేవలను అందించడానికి ప్రభుత్వం ప్రణాళికతో ముందుకు వెళుతుంది.

13. మూడవది. ఉత్పత్తి శక్తులను మరింత సార్థకంగా వినియోగించుకోవటం, వివిధ రంగాల్లో ఉత్పాదకత పెంపొందించడానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలు చేపట్టడం ఈ వార్షిక బడ్జెటు తాలూకు ప్రధాన లక్షణంగా చెప్పవచ్చు. సరిగ్గా ఈ కారణం వలననే అన్నదాతలైన మన రైతులు మొదటి ప్రాధాన్యతను పొందుతున్నారు. రైతు భరోసా, ద్వారా రైతులకు ఆర్థికసహాయాన్ని గణనీయంగా అందించడం ద్వారా ప్రాథమిక రంగానికి మూలాలు చేకూర్చటం ఈ దిశగా వేస్తున్న ముఖ్యమైన అడుగు. అలాగే మౌలిక సదుపాయాల కల్పన, ఋణ సదుపాయం అందుబాటులోకి తీసుకురావడం, పారిశ్రామిక రంగంలో మధ్య తరహా, చిన్న తరహా పరిశ్రమలకు సముచితమైన ప్రోత్సాహకాలు మొదలైన వాటి ద్వారా ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించబోతున్నాం .

14. నాలుగవది. మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో పెట్టుబడులు పెట్టడం వలన సాధించగల బహుళార్థ ప్రయోజనాలను మనమెవ్వరం కాదనలేం. మానవ వనరులు, వస్తువుల తయారీ, సేవలు తదితర రంగాలు ప్రపంచంలో ఎక్కడ అభివృద్ధి చెందినా వాటికి నాణ్యమైన మౌలిక సదుపాయాలే పునాది. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం కీలక ప్రాధాన్యత కలిగిన సాగునీటి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి, అలాగే దుర్భిక్ష నివారణను సాధ్యం చేయగల కొత్త ప్రాజెక్టులను మొదలు పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకున్నది. అదే సమయంలో వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, గృహ వినియోగానికి నాణ్యమైన విద్యుత్తు సరఫరాను అందించే లక్ష్యంతో విద్యుత్తు రంగంలో చేపట్టిన సంస్కరణల వల్ల రాబోయే లాభాలను మరింత పటిష్ఠపరిచే ప్రతిపాదన చేస్తున్నాము.

15. అధ్యక్షా! ఈ సందర్భంగా నేను అసలు మూలధన వ్యయం అనే భావనపై మళ్ళీ ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని గౌరవ సభకు తెలియచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్ర ప్రజలు వారి జీవన అవకాశాలను మెరుగు పరచటం కోసం వారిపైన వినియోగించే ప్రతి ఒక్క పైసా కూడా మానవ వనరుల పెంపుదలను ఉద్దేశించి పెడుతున్న పెట్టుబడి అని విన్నవించుకుంటున్నాను. ఈ వార్షిక బడ్జెటు ప్రధాన విషయం మరియు మన మేనిఫెస్టో తాలూకు సారాంశం ఇదే. ఇందువలనే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజలు మన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్.జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారి నాయకత్వంలోను మరియు వారి ముందు చూపులోనూ నమ్మకం కనబరుస్తున్నారు. కాబట్టి మనం మానవ వనరుల అభివృద్ధి ప్రాధాన్యతలను అమ్మఒడి జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న వసతిదీవెన పథకాల ద్వారా మరింత బలంగా నొక్కిచెప్పాము. పిల్లలు మరింత చక్కగా చదువుకోవటానికి అనువుగా ఉండే వాతావరణం కల్పించడం కోసం, పాఠశాలల్లో తొమ్మిది మౌలిక అవసరాలను ఏర్పాటు చేయడం కోసం ప్రభుత్వం మనబడి నాడు-నేడు పథకం ద్వారా ప్రభుత్వ పాఠశాలల సదుపాయాలను బలోపేతం చేస్తున్నది. అలాగే, గ్రామీణ మరియు పట్టణ ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వ వైద్యసంస్థల మౌలిక సదుపాయాలను ఆధునికీకరించడం కూడా ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యతలలో అన్నిటికన్నా ముందు ఉన్నది.

16. అధ్యక్షా! ఇప్పుడు నేను వివిధ రంగాల వారీగా చేపట్టిన బడ్జెటు కేటాయింపులను వివరించబోతున్నాను.

మానవ వనరుల అభివృద్ధి

17. ఒక ఆర్థిక వ్యవస్థ రూపురేఖలు మార్చడానికి పౌరులందరికీ ఒక ఉత్పాదకశీల జీవితాన్ని సమకూర్చుకోవటానికి మానవ వనరుల అభివృద్ధిలో పెట్టే పెట్టుబడులు అత్యంత కీలకం. విద్య, వైద్యం, సాంఘిక సంక్షేమం, ఆర్థికాభివృద్ధి రంగాలలో పెట్టే పెట్టుబడుల ద్వారా మన మానవ వనరులు మరింత తొందరగా మరింత శ్రేష్ఠంగా అభివృద్ధి చెందుతాయి.

విద్యారంగం

‘దివా వశ్యతి నోలూకః కాకో నక్తం న వశ్యతి

విద్యావిహీనో మూఢస్తు దివా నక్తం న వశ్యతి’

గుడ్లగూబ వగలు చూడలేదు కాకి రాత్రివేళల్లో చూడలేదు. చదువులేనివాడు రేయింబవళ్లా చూడలేడున్నది ఈ శ్లోకం అర్థం . పిల్లలకు బతుకునిచ్చే విద్యను నేర్పాలని మా ప్రభుత్వం సంకల్పించింది.

పై మాటలే మాకు స్ఫూర్తి. రాష్ట్రాన్ని చదువుల బడిగా మార్చేందుకు ఎంత ఖర్చుకైనా వెనకాడరా దన్నది ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

భారతరత్న డా. బాబాసాహెబ్ భీంరావ్ అంబేడ్కర్ గారి ఈ మాటలు ఎన్నడూ నా మదిలో మెదులుతూ ఉంటాయి.

‘మానవ మనోవికాసమే మనిషి మనుగడకు పరమార్థం కావాలి’.

ఈ భావనకి ఎంతో సన్నిహితంగా రూపుదిద్దుకున్నదే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి మనస్సులో రూపుదిద్దుకున్న జగనన్న అమ్మఒడి కార్యక్రమం.

18. ఈ పథకం ద్వారా దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న (బి.పి.ఎల్ కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం కల్పించబడుతుంది. కుల, మత, వర్గ, ప్రాంత వివక్ష లేకుండా వారి పిల్లలు 1వ తరగతి నుండి 12వ తరగతి వరకు గుర్తింపబడిన ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేటు పాఠశాలలో చదువుకోవడం సాధ్యమవుతుంది.

19. పిల్లల్లో ప్రతిభా సామర్థ్యాలు పెంపొందించడానికి ప్రోత్సాహకాలు కల్పిస్తే సరిపోదు. వారు చదువుకోవడానికి అనుకూలంగా ఉండే సదుపాయాలు కల్పించడం కూడా అంతే అవసరం. అందుకు గానూ మొదటి దశలో ఎంపిక చేసిన 15,715 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 9 సౌకర్యాలకు సంబంధించిన పనులను తల్లిదండ్రుల భాగస్వామ్యం ద్వారా మనబడి నాడు-నేడు పథకాన్ని అమలు పరచడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఈ పథకం కింద రూ. 3,000 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

20. 2020-21 విద్యా సంవత్సరంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలో 1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి దాకా విద్యను అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థులకు 3 జతల యూనిఫారములు, నోటు పుస్తకాలు, పాఠ్య పుస్తకాలు, ఒక జత బూట్లు, 2 జతల సాక్సులు, ఒక బెల్టు, స్కూలు బ్యాగ్ మొత్తం ఒక స్టూడెంట్ కిట్ గా ‘జగనన్న విద్యా కానుక’ పేర అందించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

21. పాఠశాలలోనూ, అంగన్ వాడీ కేంద్రాలలోనూ హాజరవుతున్న మన చిన్నారుల ఆరోగ్య ప్రమాణాల పెంపుదల వల్ల మన గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి ఎంత శ్రద్ధ కనబరుస్తారో ‘జగనన్న గోరుముద్ద’ పథకం ద్వారా అర్థమౌతుంది. ఒక తండ్రి తన పిల్లలకు నాణ్యమైన, రుచికరమైన, పుష్టికరమైన

ఆహారం అందాలనీ ఎంతగా తపిస్తాడో అంత శ్రద్ధ కనబరుస్తూ గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి గారు మధ్యాహ్న భోజన పథకం మెనూ అమలుకు ఆదేశాలు జారీ చేశారు.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

పుష్టికరమైన ఆహారాన్ని అందించడం కోసం రూపకల్పన చేసిన ఈ కొత్త మెనూ 2020 జనవరి 21 నుంచి అమలవుతున్నది. ఇందులో బెల్లం చిక్కి, పులిహొర, పొంగలి, కూరగాయల పలావు మొదలైనవి పిల్లలకి వడ్డించడం జరుగుతోంది. వీటితో పాటుగా మధ్యాహ్న భోజనం వండి పెట్టే వంట మనుషులకు ఇచ్చే నెలవారీ పారితోషికాన్ని రూ. 1,000 నుండి రూ. 3,000కు పెంచడం జరిగింది.

22. సెకండరీ మరియు ఇంటర్మీడియట్ విద్యాశాఖల నిమిత్తం 2020-21 సంవత్సరానికి గానూ మొత్తం రూ. 22,604 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

23. విద్యార్థుల ఉన్నత విద్యావకాశాలను మెరుగుపరచడం కోసం జగనన్న విద్యాదీవెన మరియు జగనన్న వసతిదీవెన పథకాలను అమలు చేయడంతో పాటు, ఈ ప్రభుత్వం ఉన్నత స్థాయి నిపుణుల సంఘం వారి సూచనల ప్రకారం పారిశ్రామిక అవసరాలకు తగ్గట్లుగా ఇంజనీరింగ్ కరికులను సరిదిద్దింది. రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయాలలోనూ, వాటి అనుబంధ కళాశాలలోనూ ఈ కొత్త కరికులం 2019-20 విద్యాసంవత్సరం నుండి అమలు జరుగుతున్నది.

24. ఈ సందర్భంగా ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాన్ని యూజిసి వారు ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎమినెన్స్ గా ఎంపిక చేశారని గౌరవ సభకు సంతోషంగా తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయానికి రూసా పథకం నుండి నిధులు అందబోతున్నాయి.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

25. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఉన్నత విద్యా రంగానికి రూ. 2,277 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ఆరోగ్యం

నా చిన్నప్పుడు పెద్దలు

ఆరోగ్యం వరమం భాగ్యం స్వాస్థ్యం సర్వత్ర సాధనమ్

అంటూ ఉండగా వినేవాణ్ణి. దాని అర్థం ఆరోగ్యం అన్నిటికన్నా గొప్ప సంపద. దేన్ని సాధించడానికైనా ఆరోగ్యమే నిజమైన సాధనం అని అర్థం.

26. రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ ఆరోగ్య సేవలు విస్తరింప చేసే ఉద్దేశ్యంతో ఈ ప్రభుత్వం డా. వై.యస్. ఆర్. ఆరోగ్యశ్రీ పథకం పరిధిని విస్తరింప చేసింది. ఇప్పటికే అందుబాటులో ఉన్న 1059 ఆరోగ్య విధానాలతో పాటు, అదనంగా 1000 ప్రాథమిక ఆరోగ్య విధానాలను కూడా జతపరచడం జరిగింది. 2020 జనవరి నుండి స్మార్ట్ హెల్త్ కార్డుల పంపిణీ మొదలయింది. దాదాపు 1 కోటి 42 లక్షల మేరకు కార్డులు పంపిణీ కానున్నాయి. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న కుటుంబాలకు చెందిన రోగులు శస్త్ర చికిత్సలకు లోనైనప్పుడు వారు కోలుకోవటానికి పట్టే కాలంలో ఉపాధి లభించడం కష్టం కాబట్టి, ఆ నష్టాన్ని భర్తీ చేయడానికి డా. వై.యస్. ఆర్. ఆరోగ్య ఆనరా పథకం కింద రోజుకు రూ.225 ల మేరకు శస్త్రచికిత్స అనంతర భత్యాన్ని మంజూరు చేయడం జరుగుతున్నది. రాష్ట్ర సరిహద్దుల్లో నివసిస్తున్న దారిద్ర్యరేఖ దిగువన ఉన్న కుటుంబాల సౌకర్యం కోసం తెలంగాణ, కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల్లో కూడా డా. వై.యస్. ఆర్. ఆరోగ్యశ్రీ పథకం కింద 130 ఆసుపత్రులను ఎంపిక చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా,

‘సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం’

అన్ని ఇంద్రియాలలో నేత్రాలు ప్రధానం అని అర్థం.

27. అందరికీ కంటి పరీక్షలు నిర్వహించి తగిన చికిత్సలు, సదుపాయాలు అందించే ఉద్దేశ్యంతో 2019 అక్టోబరు 10 వ తేదీన ప్రభుత్వం ‘కంటి వెలుగు’ కార్యాక్రమాన్ని ప్రారంభించింది. ఈ పథకంలో మొదటి విడతగా 69 లక్షల మంది పాఠశాల విద్యార్థులను పరీక్షించడం జరిగింది. రెండవ విడతగా 4 లక్షల 60 వేల మంది పిల్లలకు పరీక్షలు చేపట్టాయి. మూడవ దశలో 60 ఏళ్లు పైబడిన వారందరికీ పరీక్షలు చేపట్టబడతాయి. కళ్లద్దాలు అందించబడతాయి. ఆ పరీక్షల్లో అవసరమని నిర్ధారణ అయిన వారికి శస్త్ర చికిత్సలు చేపట్టబడతాయి. తదనంతరం దశల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరూ ‘కంటి వెలుగు’ పథకం కింద లబ్ధి పొందనున్నారు. ఇందుకు గాను 2020-21 సంవత్సరానికి గాను రూ.20 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

28. అత్యవసర వైద్యసేవలను సకాలంలో అందించడానికి ఈ ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నది. ఇందుకు గాను ప్రస్తుతం 108 అంబులెన్సుల పథకం కింద ఉన్న 439 అంబులెన్సులను ప్రతి

మండలానికి ఒక్కొక్క అంబులెన్సు వచ్చు విధంగా, అలాగే 292 ఉన్న సంచార వైద్య వాహనాలను ప్రతి మండలానికి ఒక్కొక్క సంచార వైద్య వాహనం వచ్చు విధంగా పెంచనున్నాం. మొత్తం మీద 1,000 కొత్త వాహనాలు ఈ సంవత్సరంలో ప్రారంభించబడతాయి. 108 మరియు 104 సేవల కింద ఇందుకు గాను 2020-21 సంవత్సరానికి రూ.470.29 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

29. వైద్య, ఆరోగ్య రంగంలో 'నాడు నేడు' పథకం కింద సబ్సెంటర్ల నుండి టీచింగ్ హాస్పిటల్స్ దాకా మౌలిక సదుపాయాలు, వైద్య సామాగ్రి, అదనపు మానవ వనరుల కల్పనను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. గ్రామ, వార్డు స్థాయిలో 11,000 కు పైగా డా. వై.యస్. ఆర్ హెల్త్ క్లినిక్లను నెలకొల్పుతున్నది. రాష్ట్రం అంతటా దశలవారీగా 15 కొత్త వైద్య కళాశాలలను ప్రారంభించబోతున్నది. కాన్సర్, మూత్రపిండ సంబంధిత సమస్యల చికిత్స మీద ప్రత్యేక శ్రద్ధతో సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులను కూడా 'నాడు నేడు' పథకం కింద చేపట్టనున్నది. ఈ పథకం కింద మొత్తం 1145 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు, 195 కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాలు, 28 ప్రాంతీయ వైద్యశాలలు, 13 జిల్లా ఆసుపత్రులు, 11 బోధన ఆసుపత్రులలో మౌలిక సదుపాయాలు ఆధునికీకరించబడనున్నాయి. ఇందుకు గాను వైద్య ఆరోగ్యశాఖలో ఉన్న ఖాళీలన్నింటిని నింపడానికీ, పని ఒత్తిడి ఎక్కువగా ఉన్న కేంద్రాల్లో సేవలను మరింత బలోపేతం చేయడానికీ 9,700 మంది ఆరోగ్య సిబ్బందిని నియమించబోతున్నాం. వైద్య ఆరోగ్య శాఖలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున నియామకాలు చేపట్టబోవడం రాష్ట్ర చరిత్రలో ఇదే ప్రథమం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

30. ఇందుకు గాను ఆరోగ్యశాఖకు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.11,419.44 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వ్యవసాయం

థామస్ జెఫర్ సన్ చెప్పిన ఈ మాటలు సుప్రసిద్ధం. ఆయన ఇలా అన్నారు :

(థామస్ జెఫర్సన్ గారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాకు మూడవ రాష్ట్రపతిగా పనిచేశారు. యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఏర్పడేటప్పుడు రాజ్యాంగాన్ని రూపకల్పన చేసినవాళ్ళల్లో అతను ఒకరు. మనకు ఏవిధంగా డా.అంబేద్కర్ గారు ఉన్నారో అలాగే థామస్ జెఫర్సన్ కూడా యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలో ముఖ్యుడు.)

‘మనం చేపట్టే పనులలో వ్యవసాయం అన్నిటికన్నా ఎంతో వివేకవంతమైంది. ఎందుకంటే అది మనకి నిజమైన సంపదనీ, విలువలనీ, సంతోషాన్నీ ఇస్తుంది’
‘పండించేవాడు పన్నుంటే పరమాత్మకూ పస్తే’ అంటారు

అన్నం పెట్టే రైతన్న ఆకలితో అలమటించకూడదని లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుని మా ప్రభుత్వం అన్నదాతకు అండగా నిలుస్తోంది.

లాభాలోస్తున్నాయా లేదా అన్న లెక్క-వత్రాలతో సంబంధం లేకుండా రైతన్న ఆరుగాలం సేద్యాన్నే నమ్ముకొని కష్టపడుతున్న ఫలితంగానే ఆహార భద్రత సాధ్యమైంది. మరి రైతు భద్రత మాత్రం దశాబ్దాలుగా ఎండమావిగానే మిగిలింది.

కొంత ఎరువు వేసి, కడివెడు నీళ్లు పోస్తే చెట్టు నీడనిస్తుంది, మంచి ఫలాలనిస్తుంది. ఎండిపోయిన తరువాత కూడా ఏతో విధంగా ఉవయోగపడుతుంది. తన పుట్టుకను సార్థకం చేసుకుంటుంది. మరి అన్నం పెట్టి ప్రాణం నిలబెడుతున్న రైతువల్ల మనం ఎంత కృతజ్ఞతగా ఉండాలి.

‘దున్నేవాడు లెక్కమాస్తే నాగలి కూడా మిగలదన్నది’ సామెత.

వారిబాగోగులకోసం ఎన్ని కష్టనష్టాలనైనా ఎదుర్కొని పనిచేసేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నామని ప్రకటిస్తున్నాం. అందుకే మాది రైతుల ప్రభుత్వమని చెబుతున్నాం

31. రాష్ట్ర విభజన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ప్రధానంగా వ్యవసాయక ఆర్థిక వ్యవస్థగా మారిపోయింది. వ్యవసాయ రంగం మన ఆర్థికాభివృద్ధిలో ప్రధానపాత్ర వహించడమే కాకుండా, మనకు ఆహార భద్రతను సమకూరుస్తున్నది. నాలుగింట మూడువంతుల కార్మికులకు ఉపాధి కల్పిస్తున్నది. ఇందువలన రైతు సంక్షేమం కోసం మన ప్రభుత్వం కొత్త పథకాలను ప్రారంభించడమే కాక, మరెన్నో పథకాలకు ఆర్థిక సహాయాన్ని పెంపుదల చేసింది.

32. డా. వై.యస్.ఆర్. రైతు భరోసా- పి.ఎం.కిసాన్ పథకం 2019 అక్టోబరు 15న ప్రారంభించడం జరిగింది. ఇందులో భాగంగా ప్రతి రైతు కుటుంబానికి వారి వ్యవసాయక అవసరాల నిమిత్తం రూ. 13,500 వార్షిక పెట్టుబడి సమకూర్చబడుతున్నది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 46 లక్షల 51 వేల అర్హులైన రైతు కుటుంబాలకు ఈ పథకం కింద ఆర్థిక సహాయం అందింది. ఇందులో 1 లక్ష 58 వేల

కొలుదూరు కుటుంబాలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ పథకం కింద రైతులకు ఆర్థిక సహాయం కొనసాగించడానికి 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ. 3,615.60 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

33. **డా. వై.యస్.ఆర్.పంటల ఉచిత బీమా** పథకం - పి.ఎం.ఎఫ్.బి.వై. మరియు ఆర్.డబ్ల్యు.బి.సి.ఐ.ఎస్.ల కింద గుర్తించబడిన అన్ని పంటలకు 2019 ఖరీఫ్ కాలానికి బీమా నిమిత్తం రైతు వాటా ప్రీమియం చెల్లించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. పంటల బీమా పథకాన్ని ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలకు బదులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన భుజస్కంధాల మీదకు తీసుకున్నది. **డా. వై.యస్.ఆర్. పంటల ఉచిత బీమా** పథకం కింద రైతులకు మేలు చేకూర్చే లక్ష్యంతో 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ. 500 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

34. **వడ్డీలేని ఋణాలు** - పంటల నిమిత్తం తీసుకున్న అప్పులను సకాలంలో చెల్లించే అలవాటు రైతులలో పెంపొందించడానికి లక్ష రూపాయల వరకు పంట ఋణాలపై ప్రభుత్వమే వడ్డీ చెల్లిస్తోంది. ఇందుకు గాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ. 1,100 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

35. రైతు భరోసా కేంద్రాలు నెలకొల్పడం వెనుక ప్రధాన సూత్రధారి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వర్యులే. రాష్ట్రంలోని అన్ని గ్రామ సచివాలయాలలోనూ 11,158 రైతు భరోసా కేంద్రాలు నెలకొల్పాలని సంకల్పించాం. ఈ కేంద్రాలు ఒకవైపు రైతులకు అవసరమైన వస్తు సామాగ్రి సరఫరా బాధ్యతతోపాటు, మరొకవైపు ఉత్తమ వ్యవసాయక విధానాలకు సంబంధించిన పరిజ్ఞానాన్ని రైతులకు చేరవేసే బాధ్యత కూడా నిర్వహిస్తాయి. మల్టీ బ్రాండ్ నాణ్యమైన ఇన్పుట్ల సరఫరా, యం.ఎస్.పి. సమాచారం, సాంకేతిక వ్యవహారాలలో మార్గదర్శకత్వం, వ్యవసాయ పనిముట్లు అద్దెకు తీసుకోవడం, నేల మరియు విత్తనాల పరీక్ష, బ్యాంకు నుంచి ఋణాలు తీసుకోవడంపై శిక్షణ మొదలైనవి కూడా ఈ కేంద్రాలు చేస్తాయి. ఇటువంటి రైతు భరోసా కేంద్రాల స్థాపన నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.100 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

36. వ్యవసాయానికి అవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులు మొదలైన వస్తు సామాగ్రి సరఫరాలో నాసిరకమైన నకిలీ సరఫరా జరగకుండా చూడాలని ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో ఉంది. ఇందుకు గాను వ్యవసాయ క్షేత్రాలకు సమీపంలోనే నాణ్యతా పరీక్షా కేంద్రాలను నెలకొల్పడానికి నిశ్చయించింది. రాష్ట్రం అంతటా 160 డా.వై.యస్.ఆర్. వ్యవసాయ పరీక్షా కేంద్రాలను నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. ఇందులో 147 లేబోరేటరీలు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని శాసనసభ నియోజకవర్గాల కేంద్రాలలోనూ, 13 జిల్లా కేంద్రాలలోనూ నెలకొల్పబడతాయి. వీటితోపాటు విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందుల నాణ్యతను పరిశీలించటానికి 4 ప్రాంతీయ కోడింగ్ కేంద్రాలు కూడా

నెలకొల్పనున్నాం. ఈ విధంగా డా.వై.యస్.ఆర్. అగ్రి టెస్టింగ్ లేబొరేటరీల ఏర్పాటుకు గాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.65 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

37. కనీస మద్దతు ధర కలిగిన పంటలకు అమ్మకానికి అవకాశాలు పెంపొందించడానికీ, కనీస మద్దతు ధర లేని పంటలు సాధారణ ధర కన్నా తక్కువగా అమ్ముడుపోకుండా ఉండటానికీ ప్రభుత్వం ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేసింది. రూ.3,000కోట్ల ఈ నిధి ఏర్పాటు రాష్ట్ర చరిత్రలో ఒక చారిత్రాత్మక నిర్ణయం. అంతేకాక ఉల్లి, మిర్చి, పసుపు, అరటి, నారింజ, చిరు ధాన్యాలకు కనీస మద్దతు ధర ప్రకటించిన ఏకైక ప్రభుత్వం మనదే. రైతుల సమస్యలను తెలుసుకొని పరిష్కరించడం కోసం ప్రభుత్వం 1907 పేరిట ఒక టోల్ ఫ్రీ నెంబరును కూడా ఏర్పాటుచేసింది. ధరల స్థిరీకరణ నిధి ద్వారా పచ్చిశనగ రైతులకు రూ.96.11కోట్ల మేరకు, ఉల్లి రైతులకు రూ.63.12కోట్ల మేరకు సకాల ఆర్థిక సహకారాన్ని అందించగలిగాం. మార్కెట్ ద్వారా రూ.2,138కోట్ల వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను అందులో రూ.1500కోట్ల ఉత్పత్తులు ఈ కోవిడ్-19 లాక్డౌన్ సమయంలో సేకరించడం జరిగింది.

‘వర్లంబు లేకున్న ధాన్యంబులగునా’ అని మహాభారతంలో ఒక మాట ఉంది. ఈ మాట అర్థం, వర్లంలేని పక్షంలో మనం ఎన్ని విత్తనాలు వేసినా పంట పండదు.

మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన మొదటి ఏడాదే వర్షాలు సమృద్ధిగా కురిశాయి, పంటలు ఏవుగా పెరిగాయి. రైతన్న మొహాల్లో ఆనందం వెల్లివిరిసింది.

(ఇది మాకందరికీ గర్వకారణం)

ధర్మపాలనకు, అధర్మపాలనకు తేడా ఇదే. అందుకు భగవంతుడు రాసిన స్క్రిప్ట్ సాక్ష్యం.

38. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి వ్యవసాయ రంగానికి రూ.11,891.20కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పశుగణాభివృద్ధి - మత్స్య పరిశ్రమ

మన గ్రామాలలో ‘పాడి లేని ఇల్లు, పేడ లేని చేను ఉండదు’

అన్న మాట వినిపిస్తూ ఉంటుంది. దేశం బాగుండాంటే రైతు బాగుపడాలి.

పాడి అవసరాలతోపాటు వ్యవసాయానికి విత్తనాలు, ఎరువులు, కూలీలతోపాటు పశువులు అవసరం కూడా ఉంది.

‘గొడ్డు వచ్చిన వేళ.... బిడ్డ వచ్చిన వేళ’ అని మన రైతులు సంతానంతో సమాన స్థాయిని పశు సంపదనకు ఇచ్చి- పశువులను కొనేందుకు మంచిరోజు కోసం ఎదురుచూస్తుంటారు.

‘ఆవు లేనింట అన్నం కూడా తినరాదని’ కూడా కొన్ని చోట్ల అంటుంటారు.

ఇంతటి కీలకమైన పశుపోషణను ప్రోత్సహించవలసిన అవసరాన్ని మా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఆర్థిక పశుపోషణకు ఉన్న ప్రాధాన్యాన్ని, దాని అవసరాన్ని అవగతం చేసుకొని చేయూతగా నిలవాలని నిర్ణయించింది.

39. ప్రాథమిక రంగం మీద ఆధారపడ్డ కుటుంబాలలో అత్యధిక సంఖ్యాకులకు పశు గణాభివృద్ధి నిశ్చితమైన ఆదాయ వనరును సమకూరుస్తుంది. నవరత్నాలలో భాగంగా రూ.50.00కోట్ల మేరకు పశుగణ నష్ట పరిహార నిధిని ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ఇందులో ఆవులు, గేదెలు మొదలైన వాటికి రూ.15,000 నుండి రూ.30,000ల దాకా, మేకలు, గొర్రెలకు రూ.6,000ల దాకా నష్టపరిహారం రైతులకు అందచేయబడుతుంది.

జలంపై ఆధారపడి బతికే జనం మత్స్యకార సోదరులు. ప్రాణాలకు తెగించి సముద్రంలోకి వెళ్లి చేపల వేట సాగించి, వచ్చే డబ్బుతో కుటుంబాన్ని పోషించుకుంటున్న జీవితాలు వారివి. తీరాన్ని నమ్ముకుని బతుకుతున్న మత్స్యకార బిడ్డల జీవితాలలో గుణాత్మక మార్పు తీసుకురావాలని మా ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తోంది. మత్స్యకారులకు అండగా నిలిచేందుకు ఇప్పటికే అనేక సంక్షేమ పథకాలను ప్రవేశపెట్టింది. మత్స్యకారుల జీవితాలకు ప్రభుత్వం సంపూర్ణమైన భరోసాగా నిలుస్తోంది.

40. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మత్స్య రంగం దాదాపు 14.5 లక్షల మందికి ఉపాధి సమకూరుస్తున్నది. దేశం నుండి ఎగుమతి అవుతున్న సముద్ర సంబంధమైన ఆహార ఉత్పత్తులలో 36శాతం రాష్ట్రం నుంచే ఎగుమతి అవుతున్నవి. మత్స్య రంగం మీద ఆధారపడ్డ కుటుంబాల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం డా.వై.యస్.ఆర్.మత్స్యకార భరోసా పథకాన్ని అమలుచేస్తున్నది. చేపలు పట్టడం మీద నిపేణాజ్ఞలు అమలు అయ్యే కాలంలో మత్స్యకార కుటుంబాలకు అందించే ఆర్థిక సహాయాన్ని రూ.4,000 నుండి రూ.10,000కు పెంచడం జరిగింది. ఈ పథకం కింద ఇంతదాకా 1,02,332 సముద్రతీర మత్స్యకార కుటుంబాలు లబ్ధి పొందాయి.

41. అంతేగాక ఫిషింగ్ బోట్ల డీజిల్ ఆయిల్ మీద ఇచ్చే సబ్సిడీలను కూడా ప్రభుత్వం లీటరుకు రూ.6.03 నుండి రూ.9కి పెంచింది. తద్వారా 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 19,796 బోట్లు లబ్ధి పొందాయి. ఆక్వా రైతులందరికీ విద్యుత్ చార్జీలలో కూడా మినహాయింపులు అందచేయబడ్డాయి. వారి విషయంలో విద్యుత్తు చార్జీలు ప్రతి ఒక్క యూనిట్‌కు రూ.3.86 నుండి రూ.1.50కి తగ్గించబడ్డాయి. తద్వారా 53,500మంది ఆక్వా రైతులు లబ్ధి పొందారు. చేపలు పట్టే సమయంలో ఆకస్మికంగా మృతి

చెందే మత్స్యకారుల కుటుంబాలకు ప్రభుత్వం తరపున అందించే ఆర్థిక సహాయాన్ని రూ.5.00 లక్షల నుండి రూ.10.00లక్షలకు పెంచడం జరిగింది.

42. 974 కిలోమీటర్ల పొడవైన తీర రేఖతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలో రెండవ స్థానంలో నిలుస్తున్నది. మత్స్యరంగాన్ని మరింత అభివృద్ధి పరచడం కోసం జువ్వలదిన్నె, నిజాంపట్నం, మచిలీపట్నం, ఉప్పాడ, బుడగట్లపాలెం, పూడిమెడక, కొత్తపట్నం, బియ్యపుతిప్పలో ఫిషింగ్ హార్బర్ల నిర్మాణం చేపట్టనున్నాం. ఇందుకుగాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.142.66కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

43. పశుగణాభివృద్ధి, మత్స్యరంగాల అభివృద్ధి నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1,279.78కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

గృహ నిర్మాణం

రాబర్ట్ మాంట్ గౌమరీ మాటల్లో చెప్పాలంటే

‘ఇల్లు ఈ ప్రపంచంలో అన్నింటికన్నా అత్యంత ప్రియమైన, మధురమైన, సౌభాగ్యవంతమైన స్థలం. తక్కినవన్నీ దాని తరువాతే’,

‘పేదవాడికి సొంతిళ్లు తీరని స్వప్నం. జాగా ఉంటే ఇళ్లు కట్టేందుకు డబ్బు లేకపోవడమో, డబ్బుంటే గృహనిర్మాణానికి అవసరమైన జాగా లేకపోవడమో ఏదో ఒక సమస్య ఎప్పుడూ వారిని వేధిస్తూ ఉంటుంది. దేశవ్యాప్తంగా ఇళ్ల కొరత తీవ్రమవుతున్న తరుణంలో ప్రభుత్వాలు తమ విధానాలను పేదవాడి అవసరాలకు అనుగుణంగా మార్పు చేసుకోవాల్సిన అవసరాన్ని మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తొలినాళ్లలోనే గుర్తించింది. నిరుపేదల సొంతింటి కల నిజం కావాలంటే ప్రభుత్వాలకు చిత్తశుద్ధి ఉండాలి. ఈ దిశగా మా సంకల్పశుద్ధిని, నిబద్ధతను మొదటి ఏడాదే నిరూపించుకున్నాం. రాష్ట్రంలో గృహ అవసరాలను తీర్చే క్రమంలో నిర్మాణాత్మక విధానాలతో ముందుకెళుతున్నాం.

44. అర్హులైన బీద కుటుంబాలు అన్నింటికీ గృహ సదుపాయం కల్పించడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.678.26కోట్ల వ్యయంతో 40,841 గృహాల నిర్మాణం పూర్తిచేయడం జరిగింది. పేదలందరికీ ఇళ్లు అనే పథకం కింద ప్రభుత్వం ఇళ్లు లేని అర్హులైన బీదలందరికీ 30లక్షల ఇళ్ల పట్టాలు రూ.8,000 కోట్లతో అందించాలనే కృతనిశ్చయంతో ఉంది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దానితోపాటు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 6,25,000 గృహాలు నిర్మించాలని కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నాం. గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని మరింత సమర్థవంతంగా అమలుచేయడం కోసం గ్రామ, వార్డు సచివాలయాల పర్యవేక్షణతో అనుసంధానిస్తున్నాం.

స్త్రీ సాధికారికత, శిశు సంక్షేమం

డాక్టర్ బాబా సాహెబ్ బీం రావ్ అంబేద్కర్ ఒక మాట అన్నారు.

‘ఒక నమాజం ఎంత పురోగమించింది అనే దానికి ఆ నమాజంలో స్త్రీల పురోగతినే నేను కొలమానంగా తీసుకుంటాను’

45. ప్రభుత్వ విధాన లక్ష్యాల్లో అత్యంత ముఖ్యమైన వాటిలో స్త్రీ అభ్యున్నతి కూడా ఒకటి. ఈ దిశగా ప్రభుత్వం చేపట్టే చర్యల్లో, మాతా శిశు మరణాల తగ్గింపు, తొలి శైశవ సంరక్షణ, విద్యాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహకాలు, స్వయం సహాయక సంఘాల ద్వారా రుణ సదుపాయం అందుబాటు, నైపుణ్యాభివృద్ధి ద్వారా ఆర్థిక ప్రయోజనం ఉన్నాయి.

46. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 257 ఐ.సి.డి.ఎస్. ప్రాజెక్టులను నిర్వహిస్తున్నది. వీటి పర్యవేక్షణలో పట్టణ, గ్రామీణ, గిరిజన ప్రాంతాల్లో 48,770 అంగన్ వాడీలు, 6,837 మిసీ అంగన్ వాడీలు పనిచేస్తున్నాయి. పిల్లల్లో పోషణ లోపం, పెరుగుదల ఆగిపోవటం, తక్కువ బరువు ఉండటం, అలాగే స్త్రీలలో రక్తహీనత రాష్ట్రంలో, కొన్ని ప్రాంతాల్లో మరీ ప్రత్యేకంగా ప్రబలి ఉంది. పేదరికం, నిరక్షరాస్యత, వైద్య ఆరోగ్య పద్ధతుల పట్ల పరిజ్ఞానం లేకపోవటం, పోషక ఆహారం గురించి జాగ్రత్తలు తెలియకపోవటం, పరిసరాల అపరిశుభ్రత మొదలైనవి ఇందుకు కారణాలు.

47. ఈ పరిస్థితులను మెరుగు పరచడం కోసం ప్రభుత్వం వై.యస్.ఆర్. సంపూర్ణ పోషణ పథకాన్ని ప్రారంభించింది. దీనిద్వారా 7 సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థల పరిధిలో విస్తరించిన 77 గిరిజన ఉపప్రణాళిక, పెడ్యూల్డు మండలాలలోని 0.66 లక్షల గర్భిణీ బాలింత స్త్రీలు, 6 నుండి 72 నెలల లోపు వయసు కలిగిన 3.18 లక్షల మంది చిన్నారులు లబ్ధి పొందతున్నారు. వై.యస్.ఆర్. సంపూర్ణ పోషణ కార్యక్రమానికి 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1,500కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అలాగే స్త్రీలు, శిశువులు, విభిన్న ప్రతిభావంతులు, వయోవృద్ధుల సంక్షేమ శాఖ నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.3,456 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వై.యస్.ఆర్. నున్నా వడ్డీ

48. స్వయం సహాయక బృందాల మీద ఉన్న వడ్డీ భారాన్ని తగ్గించటం ద్వారా వారిలో ఎప్పటికప్పుడు రుణాలు తిరిగి చెల్లించే సంస్కృతిని ప్రోత్సహించటం కోసం వై.యస్.ఆర్.నున్నా వడ్డీ సభకం ప్రారంభించడం జరిగింది. ఇందుకు గాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1,365.08కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

స్త్రీల భద్రత

ఈ సమాజం బలంగా పెరిగిందంటే, శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించిందంటే, ఫలపుష్పాలతో శోభిల్లుతోందంటే అందుకు కారణం తల్లివేరులా నిలిచిన స్త్రీమూర్తి గొప్పదనమే. మహిళా సాధికారత దిశగా జగన్మోహన్రెడ్డి ప్రభుత్వం గడచిన ఏడాది కాలంలో అనేక చర్యలు తీసుకొంది. భారతీయ సంస్కృతికి ప్రాణశక్తిగా నిలిచిన మహిళాలోకంపై అన్ని చోట్లా జరుగుతున్న దాడులను, దుర్మార్గాలను ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అరికట్టాలన్నది ప్రభుత్వ సంకల్పం. మహిళలు అవహరణలకు, అత్యాచారాలకు, రకరకాల వేధింపులకు గురవుతున్న ఈ రోజుల్లో ఈ అకృత్యాలను తక్షణం అరికట్టి, అక్రమార్కులకు గట్టి బుద్ధి చెప్పాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. ఈ సంకల్పంతోనే ఈ ప్రభుత్వం 'దిశ' చట్టం తీసుకువచ్చింది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

49. ఆంధ్రప్రదేశ్ దిశా చట్టం 2019ని తీసుకురావడం ద్వారా, స్త్రీల రక్షణకు, భద్రతకు సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టింది. నేర పరిశోధన, విచారణ మొత్తం 21 పని దినాల్లోనే పూర్తిచేసి స్త్రీల పట్ల, శిశువుల పట్ల లైంగిక అత్యాచారాలు పాల్పడే వారి విషయంలో మరణశిక్ష విధించే విధంగా భారతీయ శిక్షా స్మృతి, నేర విచారణ స్మృతులకు సవరణలు చేపట్టడం జరిగింది.

50. ఆంధ్రప్రదేశ్ దిశా చట్టం 2019ని సమర్థవంతంగా అమలుచేయడం కోసం ప్రభుత్వం 13 ప్రత్యేక న్యాయస్థానాలను కేవలం ఈ కారణం నిమిత్తమే నెలకొల్పింది. అదే విధంగా 13 ప్రత్యేక పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లను నియమించింది. ఉమెన్ పోలీసు స్టేషన్లను దిశా పోలీసు స్టేషన్లుగా ఉన్నతీకరించడం, దిశా ఫోరెన్సిక్ లేబొరేటరీల ఏర్పాటుకు సదుపాయాలను సమకూర్చడం, దిశా కాలి సెంటర్, దిశా యాప్లను ప్రారంభించడం, జిల్లా ఆసుపత్రులలోనూ, బోధనా ఆసుపత్రులలోనూ దిశ సౌకర్యాల ఏర్పాటులతో పాటు స్త్రీల పట్ల, పిల్లల పట్ల లైంగిక అత్యాచారాల విచారణకు సంబంధించి నిర్దిష్ట నియమ నిబంధనలను రూపొందించడం కూడా జరిగింది.

ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ

51. ప్రస్తుతం దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న 1,47,25,346 కుటుంబాలకు రేషన్ కార్డులు ఉన్నాయి. 'వై.ఎస్.ఆర్. నవశకం' పథకంలో భాగంగా ప్రభుత్వం దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్న అర్హులైన కుటుంబాల వారికి కొత్త రైస్ కార్డులను జారీ చేయాలని నిర్ణయించింది. అర్హతా ప్రమాణాలు రూపొందించి చాలా ఏళ్లు కావస్తున్నందు వలన వాటిని సవరించడం జరిగింది. పాత ప్రమాణాలు ప్రకారం పరిగణనలోకి రాకుండా ఉండిపోయిన అర్హత కలిగిన కుటుంబాలు అన్నింటినీ ఇంటింటి సర్వే ద్వారా గుర్తించడం ఈ కొత్త ప్రమాణాల ఉద్దేశ్యం.

52. ప్రస్తుతం ఉన్న పౌర పంపిణీ వ్యవస్థను సంస్కరిస్తూ, తద్వారా ప్రజలకు మరింత ఆహార పోషణ భద్రతను కల్పించడం కోసం అన్ని కుటుంబాలకు పౌర సరఫరాలు నూటికి నూరు శాతం అందేటట్లు చూడటం కోసం ప్రభుత్వం కొత్తగా డోర్ డెలివరీ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టింది. 5, 10, 15, 20 కేజీల బరువు గల సోర్సెక్స్ క్వాలిటీ బియ్యంతోపాటు, పంచదార, కందిపప్పు కూడా ఇప్పుడు ప్రజల ఇంటి ముంగిటకు చేరుతున్నాయి. గ్రామ, వార్డు కార్యకర్తల ద్వారా ఈ పౌర పంపిణీ ఎటువంటి అవకతవకలకు తావులేని విధంగా చేపట్టబడుతుంది.

53. ఈ పథకాన్ని 2019 సెప్టెంబరు 6న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ప్రయోగాత్మకంగా ప్రారంభించారు. రానున్న రోజుల్లో దశల వారీగా ఈ పథకం అన్ని జిల్లాలకు విస్తరించబడుతుంది.

సంక్షేమం

54. మానవ వనరుల అభివృద్ధిలో ఇంతవరకు వెనుకబడిన సామాజికవర్గాల అవసరాల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టడం తప్పనిసరి. అన్ని సామాజిక వర్గాలూ ప్రధాన స్రవంతిలో పాలుపంచుకునే విధంగా కార్యక్రమాలు చేపట్టాలనేది మా ప్రయత్నం. కుల, మతాలకూ, లింగ, వృత్తి వివక్షతకూ అతీతంగా, సమాజంలోని అన్ని వర్గాల శ్రేయస్సుకూ మన ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది.

పెన్షన్లు

55. అర్హులైన అందరి లబ్ధిదారులకు వారి ఇంటి గుమ్మం దగ్గరే వై.ఎస్.ఆర్. పెన్షన్లను పెంపుదల చేసిన రేట్ల ప్రకారం ప్రభుత్వం అందిస్తున్నది. వృద్ధాప్య పెన్షన్ల వయో పరిమితిని 65 ఏళ్ల నుండి 60 ఏళ్లకు తగ్గించడం జరిగింది. 2019 జూన్ నుండి పెన్షన్లు పొందుతున్న వారి సంఖ్య 55,99,024కు పెరిగింది. ఈ పథకం పారదర్శకంగా అమలు జరగడం కోసం పెన్షన్లు పొందడానికి అర్హులైన వారి జాబితాను గ్రామ సచివాలయాల్లో రైస్ కార్డుల అర్హుల జాబితాతోపాటు ప్రకటించడం జరుగుతుంది.

లాక్డౌన్ సందర్భంలో కూడా పెన్షన్లను గుమ్మంవద్దనే పంపిణీ చేసిన గ్రామ / వార్డు వాలంటీర్ల వ్యవస్థ పటుత్వం తెలుస్తుంది. 2021-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను వై.యస్.ఆర్.పెన్షన్ల కోసం రూ.16,000కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(మా ప్రభుత్వం రాకముందు పెన్షన్ల సంఖ్య దాదాపు 40 లక్షల వరకు ఉండేది, అది ఇప్పుడు లేటెస్ట్ గా 58 లక్షల వరకు చేరుకుందని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా మొన్న కరోనా వైరస్-కోవిడ్ మహమ్మారి ఇబ్బంది పెడుతున్న సందర్భంలో, లాక్డౌన్ లో అవ్వ తాతలకు పెన్షన్ ఇవ్వవలసిన రోజు ఉదయమే గ్రామ వాలంటీర్లు వారి ఇంటి దగ్గరికే వెళ్లి మొట్టమొదటిరోజే తొందర శాతం పెన్షన్లు ఇవ్వడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను.)

జగనన్న అమ్మ ఒడి

56. బడి ఈడు పిల్లలు నూటికి నూరు శాతం బడిలో చేరాలనీ, వాళ్లు బడి మానకుండా ఉండాలనీ, వారి ఆరోగ్య ప్రమాణాలు మెరుగుపడాలని కోరుకుంటూ గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు రూపకల్పన చేసిన కార్యక్రమం ఇది. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉండి తమ పిల్లల్ని 1వ తరగతి నుండి ఇంటర్మీడియట్ దాకా బడికి పంపిస్తున్న 42,33,098 మంది తల్లులకు ఒక్కొక్కరికి ఏడాదికి రూ.15,000 చొప్పున ఆర్థిక సహాయం అందించడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం చేపట్టిన మొదటి ఏడాదే ఈ పథకం కింద 8,68,233 మంది పెడవ్యూల్డు కులాల తల్లులకు, 19,65,589 మంది వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన నిరుపేద తల్లులకు, 2,76,155 మంది గిరిజన మాతృమూర్తులకు, 4,03,562 మంది ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి, 3,95,870 మంది కాపు సామాజిక వర్గానికి చెందిన వారికి, 2,95,540 మైనారిటీ వర్గాలకు చెందిన వారికి ఈ ఆర్థిక సహాయం అందించడం జరిగింది. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గానూ 'జగనన్న అమ్మ ఒడి' పథకం కింద నేను రూ.6,000కోట్లు కేటాయింపును ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

వై.యస్.ఆర్.చేయూత

57. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 45 నుండి 60 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులైన స్త్రీలకు ఆర్థిక సహాయాన్ని పరిపుష్టం చేయడం కోసం గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వర్యులు నిర్విరామంగా చేపడుతున్న చర్యల్లో **వై.యస్.ఆర్.చేయూత** ముఖ్యమైన కార్యక్రమం. ఈ పథకం కింద 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంతో మొదలైన నాలుగు సంవత్సరాల పాటు పెడవ్యూల్డు కులాల, పెడవ్యూల్డు తెగల, వెనుకబడిన తరగతుల, మైనారిటీల సామాజిక వర్గాలకు చెందిన మహిళలకు రూ.18,750 వార్షిక సహాయం

అందించబడుతుంది. ఇందు నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.3,000 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వై.యస్.ఆర్.ఆనరా

58. రాష్ట్రంలో స్వయం సహాయక బృందాల వ్యవస్థ చుట్టూ రాష్ట్రంలోని గ్రామీణ, అసంఘటిత ఆర్థిక వ్యవస్థకు చెందిన స్త్రీలు ఆధారపడి ఉన్నారు. స్వయం సహాయక ఆర్థిక బృందాల కార్యకలాపాల్లో నిరంతరాయంగా ఎప్పటికప్పుడు నగదు మార్పిడి జరుగుతుండాలి. వారి పాదుపు సార్థకం కావాలి. ఈ ఉద్దేశంతో వై.యస్.ఆర్.ఆనరా పథకాన్ని చేపట్టాం. ఈ పథకం కింద 2019 ఏప్రిల్ 11నాటికి పోగుపడ్డ బ్యాంకు ఋణం సుమారు రూ.27,168.83 కోట్లను 2020-21 నుండి 4 విడతలుగా చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఇందుకుగాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.6,300 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న వసతి దీవెన

59. ఉన్నతవిద్య కొనసాగించే విద్యార్థుల నిపుత్తిని పెంచడం కోసం, విద్యార్థులకు ఫీజులు పూర్తిగా తిరిగి చెల్లించడానికి జగనన్న విద్యాదీవెన కార్యక్రమాన్ని, వారి ఆహార, వసతి అవసరాలను తీర్చడం కోసం జగనన్న వసతి దీవెన కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది. జగనన్న విద్యాదీవెన పథకం ద్వారా పాలిటెక్నిక్, ఐటిఐ, మెడికల్, ఇంజనీరింగ్, డిగ్రీ మరియు పై చదువులకు పూర్తి ఫీజు రియింబర్స్మెంట్ మన ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. పెడవ్యూల్డు కులాల, పెడవ్యూల్డు తెగల, వెనుకబడిన తరగతుల, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతుల, కాపు సామాజిక వర్గానికి చెందిన, అల్ప సంఖ్యాకుల వర్గానికి చెందిన మరియు విభిన్న ప్రతిభావంతులైన విద్యార్థులకు ఈ పథకాలు వర్తిస్తాయి. వీటి కింద ఐటిఐ విద్యార్థులకు ఏడాదికి రూ.10,000 చొప్పున, పాలిటెక్నిక్ విద్యార్థులకు రూ.15,000 చొప్పున, డిగ్రీ, అంతకన్నా పై చదువుల విద్యార్థులకు రూ.20,000 వార్షిక సహాయం అందుతున్నది. 12 లక్షల పై చిలుకు విద్యార్థులు ఈ పథకం కింద లబ్ధిపొందారు. ఇందులో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన 8,21,354 మంది విద్యార్థులు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన 1,19,027 మంది విద్యార్థులు, కాపు సామాజిక వర్గానికి చెందిన 1,96,817 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. ఈ పథకాల నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.5,009 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉచిత విద్యుత్ పథకం

60. పెడ్యూల్డు తెగల, పెడ్యూల్డు కులాలకు సంబంధించిన కుటుంబాలకు గృహ అవసరాల నిమిత్తం 200 యూనిట్ల దాకా ప్రభుత్వం ఉచిత విద్యుత్తును సమకూరుస్తున్నది. దాదాపు 21 లక్షల కుటుంబాలు ఈ మేరకు లబ్ధిపొందుతున్నాయి. వీరితోపాటు గ్రామీణ ఉద్యానవన నర్సరీలు, దోబీ ఫూట్లు, దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన గల రజక కుటుంబాలు మరింత వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కుటుంబాలు, చేనేత కార్మికులు, క్షౌరశాలలు, ఇమిటేషన్ జ్యూయలరీ యూనిట్లు మొదలయినవి ఉచిత విద్యుత్తు లేదా తక్కువ చార్జీ విద్యుత్తు సదుపాయం పొందుతున్నారు. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఉచిత విద్యుత్ పథకం కింద రూ.425.93 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వై.యస్.ఆర్.వాహన మిత్ర

61. ఆటో, టాక్సీ డ్రైవర్ల ఖర్చులలో కొంతమేరకు ప్రభుత్వం భరాయిస్తుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వారికి వాగ్దానం చేశారు. ఈ వాగ్దానాన్ని నేరవేర్చడం కోసం ప్రభుత్వం వై.యస్.ఆర్.వాహన మిత్ర

పథకాన్ని ప్రారంభించింది. ఇందులో భాగంగా ఆటోలు, టాక్సీలు, మాక్సీ కాబ్లు సొంతంగా కలిగి ఉండి నడుపుకుంటున్న డ్రైవర్లకు ఇన్సూరెన్సు, ఫిట్నెస్ ధృవపత్రాలు, మరమ్మత్తులు మొదలైన వాటి నిమిత్తం రూ.10,000 వార్షిక సహాయం అందించడం జరుగుతున్నది. ఈ పథకం కింద 2,36,340 మంది డ్రైవర్లు లబ్ధిపొందారు. ఇందులో అన్ని సామాజిక వర్గాలకు చెందినవారు ఉన్నారని నేను సంతోషంగా సభకు తెలియచేసుకుంటున్నాను. వీరిలో పెడ్యూల్డు కులాలకు చెందిన వారు 54,488 మంది, పెడ్యూల్డు తెగలకు చెందిన వారు 8,763 మంది, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారు 1,05,932 మంది, అల్ప సంఖ్యక వర్గాల వారు 25,517 మంది, కాపు సామాజిక వర్గానికి చెందిన వారు 27,109 మంది, ఆర్థికంగా వెనుకబడ్డ తరగతులకు చెందిన వారు 13,091 మంది ఉన్నారు. ఈ సరికొత్త పథకాన్ని కొనసాగించే నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.275.52 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వై.యస్.ఆర్.నేతన్న నేస్తం

యంగ్ ఇండియాలో మహాత్మాగాంధీ చేసిన వ్యాఖ్య ఇది.

‘నేను ప్రతిసారీ రాట్నం మీద దారం తీసినప్పుడు భారతదేశంలోని పేదవారి గురించి ఆలోచిస్తాను... రాట్నం వడకడం ఒక తపస్సు, ఒక సంస్కారం. నేను రాట్నం మీద వడికే ప్రతి నూలు పోగులోనూ దేవుడిని చూస్తాను’.

జీవితాంతం చేనేతను ప్రోత్సహించి, నేతపనివారి పురోభివృద్ధిని కోరుకున్న మహాత్మాడి ఆశయమే జగన్మోగన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వ ఆదర్శం. అందుకే చేనేత కార్మికుల పెద్దన్నగా ముఖ్యమంత్రి స్పందిస్తున్నారు.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

62. సాంప్రదాయిక వృత్తులను అవలంబిస్తున్న వివిధ వృత్తి పనివారల కోసం ప్రభుత్వం సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేస్తున్నది. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న నేత కుటుంబాల్లో నేత మగ్గం కలిగి ఉన్న ప్రతి ఒక్క కుటుంబానికి వై.యస్.ఆర్.నేతన్న నేస్తం పథకం కింద రూ.24,000 వార్షిక ఆర్థిక సహాయం అందించబడుతున్నది. తద్వారా ఆయా నేత కుటుంబాల వారి మగ్గాలను ఆధునీకరించుకుని మరమగ్గాలతో పోటీపడటానికి వీలవుతుంది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ పథకం కింద 81,709 చేనేత కుటుంబాలు లబ్ధిపొందాయి. వీరిలో వెనుకబడిన తరగతుల వారు 75,011 మంది, పెడ్యూల్లు కులాల వారు 888 మంది, పెడ్యూల్లు తెగలకు చెందిన వారు 329 మంది, ఇతర వర్గాల వారు 5,555 మంది ఉన్నారు. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను వై.యస్.ఆర్.నేతన్న నేస్తం కింద రూ.200 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

జగనన్న తోడు

63. మేనిఫెస్టోలో వాగ్దానం చేసిన విధంగా బడుగు వర్గాలకు చెందిన వీధి వర్తకులు మరియు తోపుడు బండ్ల వ్యాపారులకు రూ.10,000ల చొప్పున జగనన్న తోడు పథకం ద్వారా ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాము. గ్రామ స్థాయిలో 7 లక్షల మందికి మరియు పట్టణ స్థాయిలో 2.3 లక్షల మంది లబ్ధిదారులకు ఆర్థిక సహాయం కోసం సుమారు రూ.930 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

జగనన్న చేదోడు

64. రజకులు, నాయీ బ్రాహ్మణులు, కుట్టు వృత్తిని అవలంబిస్తున్న అన్ని కులాల టైలర్ల సంక్షేమానికి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ.10,000 చొప్పున వార్షిక ఆర్థిక సహాయం అందించబడుతున్నది. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.247 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

గిరిజనుల విద్య మరియు వైద్యం

మైదాన ప్రాంతంవారితో పోలిస్తే ఈ రాష్ట్రంలో గిరిజనుల అవసరాలు మరియు వారి జీవన విధానం పూర్తిగా వేరు. చిన్న చిన్న సమూహాలుగా అటవీ ప్రాంతాల్లో, కొండల్లో నివసించే వీరిది ప్రత్యేక ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక నేపథ్యం. ప్రకృతీ వీరికి పాఠశాల, వైద్యశాల. వందల సంవత్సరాలుగా అడవుల్లో కొండల్లో నివసిస్తున్న గిరిజనుల సంక్షేమం కాయితాల్లో కనిపిస్తోందేగానీ-వారి జీవితాల్లో మాత్రం మార్పు రావడం లేదు. గిరిజన బతుకుల్లో వెలుగులు నింపాలని ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి నర్మారు గట్టి సంకల్పంతో ఉంది.

65. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఆరోగ్య సేవలకు సంబంధించిన మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగు పరచడం కోసం ప్రభుత్వం పాడేరులో డా.వై.యస్.వైద్య కళాశాలలను మంజూరు చేసింది. దీనితోపాటు సీతంపేట, పార్వతీపురం, రంపచోడవరం, చింతూరు, కె.ఆర్.పురం, శ్రీశైలంలో అదనంగా 6 మల్టీ స్పెషాలిటీ అసుపత్రులను కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉన్నత విద్యను గిరిజన విద్యార్థులకు మరింతగా అందుబాటులోకి తీసుకురావడానికి గిరిజన సంస్కృతి, కళలు, ఆర్థిక వ్యవస్థలకు సంబంధించిన పరిశోధనలు చేపట్టడానికి విజయనగరంలో నెలకొల్పుతున్న గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం మరింత ఉపయోగపడుతుంది అనడంలో సందేహం లేదు.

కాపు నేస్తం

66. కాపు సామాజిక వర్గ సంక్షేమం మన ప్రభుత్వ విధానాలలో ఒక ముఖ్యమైన ఉద్దేశం. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో కాపు సామాజిక వర్గానికి చెందిన వివిధ సంక్షేమ పథకాల అమలు కోసం ప్రభుత్వం స్పష్టమైన కేటాయింపులు చేపట్టింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సమగ్ర సాంఘిక ఆర్థికాభివృద్ధిలో కాపు సామాజిక వర్గం సముచితమైన పాత్ర నిర్వచించాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. అదనంగా కాపు నేస్తం పథకం కింద సంవత్సరానికి రూ.15,000/- చొప్పున 5 సంవత్సరాలదాకా ప్రతి కాపు మహిళకు జీవనోపాధి నిమిత్తమై రూ.350 కోట్లు బడ్జెట్లో కేటాయించడమైనది.

(కాపుల సంక్షేమం కోసం మా ప్రభుత్వం ఎంత కట్టుబడి ఉందనేది నేను చెప్పబోయే ఈ గణాంకాలు చూస్తే తెలుస్తుంది. కాపు వర్గ సంక్షేమం, అభ్యున్నతి కోసం ఆర్థిక సంవత్సరం 2019-20కు రూ.3,254 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాం. ముందుగా రూ.2,000 ప్రకటించి తరువాత రూ.3,254 కోట్లు ఖర్చుచేశాం. 2020-21వ సంవత్సరానికి రూ.4,085 కోట్లు ప్రతిపాదించాం. ఇది గత సంవత్సరానికి దాదాపు 25

శాతం పెరుగుదల అని చెప్పాం. ఇళ్ల స్థలాల విధానంలో గానీ, రైతు భరోసాలో భాగంగా గానీ రూ.4,085 కోట్లు ఈ సంవత్సరానికి ప్రతిపాదించాం.)

మైనారిటీల సంక్షేమం

67. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మైనారిటీ ఆర్థిక సహకార సంస్థ ద్వారా మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కైస్తవ అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల ఆర్థిక సంస్థ ద్వారా 15,830 మంది నిరుద్యోగ యువతకు శిక్షణను అందించడం జరిగింది. ఇమామ్లకు, మౌజన్లకు ప్రభుత్వం వరుసగా రూ.5,000, రూ.3,000 నెలవారీ గౌరవభృతి చెల్లిస్తున్నది. జెరూసలం పుణ్యభూమికి చేపట్టే తీర్థయాత్రలకు అందించే సహాయాన్ని కూడా మేము పునరుద్ధరించాం. ఈ తీర్థయాత్రకు అందించే సబ్సిడీ మొత్తాన్ని కూడా రూ.20,000 నుంచి రూ.40,000కు పెంపుదల చేశాం.

వై.యస్.ఆర్. లా నేస్తం

68. మేనిఫెస్టోలో ఇచ్చిన వాగ్దానం ప్రకారం వై.యస్.ఆర్. లా నేస్తం ద్వారా జూనియర్ లాయర్లకు ప్రతి నెల రూ.5,000/-ల స్టైఫెండ్ ఇవ్వటం కోసం రూ.12.75 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

ప్రస్తుతం ఉన్న వసతి గృహాలు మరియు రెసిడెన్షియల్ విద్యాలయాలకు సంబంధించిన పథకాలకు మొదటి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ పై పథకాలు అమలుచేస్తున్నాము.

69. పెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం కోసం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.15,735.68 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

70. అన్ని గిరిజనాభివృద్ధి పథకాలను సమర్థవంతంగా నిర్వహించడానికి గిరిజన ఉప ప్రణాళిక కింద 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.5,177.54 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

71. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను వెనుకబడిన తరగతుల ఉప ప్రణాళిక నిమిత్తం రూ.25,331.29 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

72. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను మైనారిటీల సంక్షేమం కోసం రూ.2,050.23 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

73. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను కాపు సామాజిక వర్గ సంక్షేమం కోసం రూ.2,846.47

కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

గ్రామ సచివాలయ, వార్డు సచివాలయం

74. ప్రభుత్వం తన ముందు ఉంచుకొనే అభివృద్ధి సంక్షేమ కార్యక్రమాల కార్యాచరణను ఆ కార్యాచరణ విధానాలు నిర్దేశిస్తాయి. సమాజంలోని పౌరులకి ప్రభుత్వం అందిస్తున్న సేవల నాణ్యత, ఆ సేవలను అందించే ఉపకరణాల నాణ్యత మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కానీ, గ్రామస్థాయిలో అత్యవసర సేవల, పౌర సేవల నిర్వహణలో దశాబ్దాలుగా చెప్పలేని స్తబ్ధత, జడత్వం గూడుకట్టుకొనిపోయాయి. ఈ స్తబ్ధతను ఛేదించడం కోసం గ్రామ స్వరాజ్యాన్ని కలగన్న మహాత్ముని దార్శనికతకు స్ఫూర్తిగా గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి గ్రామ, వార్డు సచివాలయాలను నెలకొల్పారు. ప్రభుత్వ సేవలను సాధారణ పౌరుడి ఇంటి గుమ్మం ముందుకు తీసుకుపోవడం ఈ సంస్థల ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. ప్రభుత్వ పాలనను సుపరిపాలన మరియు సుసాధ్యం చేసే దిశగా ఈ సచివాలయాలు రూపుదిద్దుకోవాలన్నదే ప్రభుత్వ ఆకాంక్ష.

యువత సంక్షేమ - నైపుణ్యాభివృద్ధి కల్పన

భవిష్యత్తు తరాల అభివృద్ధి ప్రస్థానాన్ని నిర్దేశించే సృజనాత్మకత, పరిశోధనలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోతే పారిశ్రామికంగా అట్టడుగుకు చేరి ఒక దేశంగా పూర్తిగా వెనకబడే ప్రమాదం ఉంది. రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక ప్రగతి వెయ్యి రేకులతో విచ్చుకోవడానికి ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలు వునాది రాళ్ళవుతాయనడంలో సందేహం లేదు. పారిశ్రామిక విప్లవంతోనే మానవ జాతి చరిత్ర కొత్త మలుపు తిరిగింది. ప్రజల నగటు ఆదాయం, జీవన ప్రమాణం అపూర్వమైన మార్పులను తీసుకువచ్చిన విప్లవమది. విభజన తరువాత ఆర్థికంగా కుదేలైన రాష్ట్రాన్ని గాడిన పెట్టేందుకు పరిశ్రమలకు ప్రాణం పోయడం అత్యవసరం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న నూతన పారిశ్రామిక విధానం కొత్త చరిత్రను లిఖిస్తోంది.

(ఈ సందర్భంగా సభలోని సభ్యులకు, సభ ద్వారా ప్రజలకు ఒక విషయాన్ని తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను.

1973వ సంవత్సరంలో క్షల్లోకి ఒక ఉపగ్రహాన్ని పంపాలని భారతదేశం నిర్ణయించుకున్నప్పుడు Peenya Industrial Estate, Bangalore లో అప్పుడు ఒక సెంటర్ ఉండేదట, ఈనాడు దాని పేరు U R Rao Satellite Centre (URSC). అప్పట్లో అమెరికాకు చెందిన నాసా సంస్థకు

సంబంధించిన వ్యక్తి James Chipman Fletcher భారతదేశానికి వచ్చి కొన్ని విషయాలను గమనించాడు. రాకెట్, శాటిలైట్లకు సంబంధించి కొన్ని పరికరాలు సైకిళ్లపై, ఎద్దులబండ్లపై మురిగి మధ్యలో, దుమ్ము ధూళి మధ్యలో తీసుకుని పోతుంటే భారతదేశం ఎప్పుడు ఉపగ్రహాలను పంపిస్తుందో అని, ఒకవేళ వీళ్లు పంపితే నా కుడి చెవి కోసుకుంటానని అన్నాడంటా. 1973లో కాక 1975లో రెండు సంవత్సరాల కాలంలో భారతదేశం ఆర్యభట్ట అనే శాటిలైట్ను కక్షలోకి పంపించడం జరిగింది. అటువంటి స్ఫూర్తితో మనకు నైపుణ్యాభివృద్ధి గానీ, పైచదువులు చదువుకోవడం గానీ మన రాష్ట్రంలో, దేశంలో పట్టుదల ఎలా ఉండాలన్న దానికి ఇది ఒక నిదర్శనం. ఈ విషయంలో మన రాష్ట్రం చాలా పట్టుదలతో ఉందని తెలియజేసుకుంటున్నాను)

(అధికారపార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

75. రాష్ట్రంలో వివిధ రకాల పరిశ్రమలకు అవసరమైన నైపుణ్యాలు ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్న మానవ వనరులు పెంపొందించే దిశగా చేపట్టవలసిన శిక్షణా కార్యక్రమాలను గుర్తించటం కోసం ప్రభుత్వం ఒక సమగ్ర విశ్లేషణను చేపట్టింది. తద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నెలకొల్పబడుతున్న వివిధ పరిశ్రమలకు నిపుణులైన కార్మిక శక్తిన సమకూర్చడంతో పాటు, స్థానికులకు ఉద్యోగ అవకాశాల కల్పనను మరింత మెరుగుపరచడం సాధ్యమవుతుంది. ఈ దిశగా ప్రభుత్వం 'ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎంప్లాయ్మెంట్ ఆఫ్ లోకల్ కాండిడేట్స్ ఇన్ ద ఇండస్ట్రీస్/ప్యాక్షరీస్ యాక్ట్, 2019' ని తీసుకువచ్చింది. దీని ద్వారా పరిశ్రమలలో 75% ఉద్యోగాలు స్థానికులకే చెందుతాయి. రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం నెలకొల్పిన, రానున్న రోజుల్లో నెలకొల్పనున్న పరిశ్రమలు తమ ఉద్యోగాల్లో 75% స్థానికులకు ఇవ్వడం తప్పనిసరి. రాష్ట్రంలో తిరుపతిలో ఒక స్కీల్స్ విశ్వవిద్యాలయంతో పాటు, 30 స్కీల్ కళాశాలలు కూడా నెలకొల్పాలని ప్రతిపాదించడమైనది. ఈ కళాశాలలు ప్రతి ఒక్క పార్లమెంటు నియోజక వర్గంలోనూ ఒక్కొక్కటి చొప్పున ఏర్పాటువుతాయి. వీటితో పాటు 4 ట్రీపుల్ ఐటిల్లోనూ, ఫులివెందుల లోని జె.ఎన్.టి.యూ.లోనూ కూడా స్కీల్ కళాశాలలు నెలకొల్పబడతాయి. ఈ కార్యక్రమాల నిమిత్తం ఈ రంగానికి 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.856.62కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(ఈ సందర్భంగా పరిశ్రమ గానీ, పట్టుదల గానీ ఏవిధంగా ఉండాలో తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను.

1907వ సంవత్సరంలో భారతదేశంలో స్టీల్ తయారీలేదు. Jamshetji Nusserwanji Tata అనే

పెద్దమనిషి భారతదేశంలో స్టీల్ తయారుచేయాలని లండన్‌లో ఒక కన్ఫరెన్స్ దగ్గరకు వెళతారు.

భారతదేశంలో స్టీల్ తయారు చేసి ఏమిచేస్తారని అని అడగగా, స్టీల్ తయారుచేసిన తరువాత బ్రిటీష్

రైల్వేస్‌కు సప్లై చేయాలని అనుకుంటున్నామని చెబుతారు. ఆ కన్ఫరెన్స్ దగ్గర Sir Frederick

Upcott, Chief Commissioner of British Railways ఉంటాడు, భారతదేశంలో స్టీల్

తయారుచేస్తారా అని అతను నవ్వాడంటా, అవును తయారుచేయాలనే ఇక్కడకు వచ్చిందని చెబుతారు.

బ్రిటీష్ రైల్వేస్‌కు మీరు స్టీల్ తయారుచేయగలిగితే, మీరు తయారుచేసిన ప్రతి పౌండ్ స్టీల్‌ను నేను

తెలుగు అని అన్నాడంటా. ఆ మాట అన్న తరువాత పది సంవత్సరాలలోపు జంపెడ్పూర్లో టాటా స్టీల్ ఫ్యాక్టరీ తయారై భారతదేశంలో, ప్రపంచంలోనే **one of the best steel factory** గా ఉంది. టాటా కంపెనీ 60 సంవత్సరాల గోల్డెన్ జూబ్లీ అడ్వెర్టైజ్మెంట్లో **'we also make steel'** అంటారు, అంటే ఎన్నో చేస్తున్నాం... అందులో స్టీల్ను కూడా తయారుచేస్తున్నామని అంటారు. అటువంటి స్ఫూర్తితో అటువంటి పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేయాలని ఈ ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.)

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

గ్రామీణాభివృద్ధి

76. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రతి ఒక్క కుటుంబానికి ఉపాధిహామీ కింద మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం మొత్తం 13 జిల్లాలలోనూ అమలవుతున్నది. గ్రామీణ నిరుపేదలకు జీవనోపాధిని నిలకడగా సమకూర్చేందుకూ, చిరకాలం ఉండిపోయే గ్రామీణ సంపదను సృష్టించేందుకూ ప్రభుత్వం ఈ పథకాన్ని వివిధ శాఖలతో అనుసంధాన పరచి అమలు చేస్తున్నది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 42.35 లక్షల కుటుంబాలకు చెందిన 69.14 లక్షల వేతన ఉద్యోగార్థులకు ఉపాధి అవకాశం కలిగింది. వీరందరూ కలిసి 1679.68 లక్షల పని దినాల మేరకు పనులు చేపట్టారు. ఇందులో పెడవ్యయ కులాలకు సంబంధించిన వారికి 362.74 లక్షల పని దినాలు, పెడవ్యయ తెగలకు 190.27 లక్షల పని దినాలు, వెనుకబడిన తరగతులకు 831.34 లక్షల పని దినాలు లభించాయి. ఉపాధి హామీ పథకం కింద పనిచేస్తున్న వారిలో 96.14% మందికి 15 రోజుల్లోనే చెల్లింపులు జరిగాయి. వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల అనుసంధానంతో వస్తు సామగ్రి విభాగం కింద ఈ పథకం ద్వారా రైతు భరోసా కేంద్రాలు, హెల్త్ క్లినిక్లు, గ్రామ సచివాలయ భవన నిర్మాణాలు చేపట్టాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. తద్వారా క్షేత్ర స్థాయిలో పాలనా పద్ధతులు మరింత బలోపేతం కానున్నాయి.

77. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను గ్రామీణాభివృద్ధి కింద రూ.16,710.38కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పట్టణాభివృద్ధి

78. ఒక రాష్ట్రం సాధించే ఆర్థిక పురోగతికి ఆ రాష్ట్రంలోని పట్టణ పాలన ఒక ముఖ్యమైన కొలమానం. పట్టణ ప్రాంత స్థానిక సంస్థల ద్వారా అందే మొత్తం 110 పౌర సేవల్ని వార్డు సచివాలయాలు, వార్డు వాలంటీర్ల వ్యవస్థ ద్వారా అందించడం జరుగుతున్నది. తద్వారా సమర్థవంతమైన, పారదర్శకమైన, జవాబుదారీతనం కలిగిన పాలన సాధ్యపడుతున్నది. ఈ సేవల నిమిత్తం 2019-20లో 35 వేల

మందికి పైగా వార్డు సచివాలయ సిబ్బంది, 70 వేల మందికి పైగా వార్డు వాలంటీర్లను నియమించటం జరిగింది.

79. అన్ని పట్టణ ప్రాంత స్థానిక సంస్థల పరిధిలోనూ రక్షిత మంచినీటి సరఫరాను అందించడానికి ప్రభుత్వం అధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నది. ఇందుకు గాను ప్రస్తుతం ఉన్న సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం, సేవల నాణ్యతను పెంపొందించడం మీద దృష్టి పెడుతున్నది. అమృత్, యు.ఐ.డి.ఎస్.ఎస్.ఎం.టి. పథకాలతో అనుసంధాన పరచడం ద్వారా ఏషియన్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇన్వెస్టిమెంట్ బ్యాంకు, హడ్కోల ద్వారా, ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చుకోవడం ద్వారా పట్టణ ప్రాంతాల్లో భూగర్భ డ్రైనేజీకి, మురుగునీటి ప్రక్షాళనకు, రక్షిత మంచినీటి సరఫరాకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టులను ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్నది.

80. రాజధాని ప్రాంత సామాజిక భద్రత నిధి కింద రాజధాని నగర ప్రాంతంలోని భూమి లేని నిరుపేద కుటుంబాలకు ఒక్కొక్కరికి నెలవారీ పెన్షన్ రూ.2500 చొప్పున నేరుగా వారి ఖాతాలకు నగదు బదిలీ జరుగుతున్నది. 2019 డిసెంబరు దాకా 20,092 మంది పెన్షనర్లకు రూ.52.50 కోట్లు పంపిణీ జరిగింది.

సాగునీటి వనరులు

81. ఆంధ్రప్రదేశ్ వంటి వ్యవసాయక ఆర్థిక వ్యవస్థ పురోగతి చెందడానికి సాగునీటి వనరుల కల్పన తప్పనిసరి. ఇందుకు గాను ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం కింద చేపట్టిన, ప్రస్తుతం నిర్మాణంలో ఉన్న అన్ని ప్రాజెక్టులను త్వరగా పూర్తి చేయడానికి, నదుల అనుసంధానానికి, భూతల, భూగర్భ జలవనరులను సక్రమంగా వినియోగించడానికి చర్యలు చేపడుతున్నది. తద్వారా రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలకు తగినంత సాగునీరు అందించాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి జీవధార అని చెప్పదగ్గ పోలవరం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తున్నది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

82. ఒక వైపు రాయలసీమలో తీవ్ర దుర్భిక్ష పరిస్థితులు వదే పదే పునరావృతమవుతూ ఉండగా, కృష్ణానది నుండి మనకి కేటాయించబడ్డ మనవాటా నీళ్లని మనం వాడుకోలేకపోవడం ఒక వైరుధ్యం. కృష్ణానదికి వరదలు సంభవించే కొద్దిపాటి కాలవ్యవధిలోనే ఆ జలాల్లో మన వాటా మనం పొందటానికీ, చెన్నై నగరపు దాహార్తీ తీర్చడానికి మనమిచ్చిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చుకోడానికీ రాయలసీమ దుర్భిక్ష నివారణ మిషన్ ఏర్పాటుయింది. ఈ పథకం రాష్ట్రప్రజలకీ, ముఖ్యంగా రాయలసీమకి వరం అని చెప్పవచ్చు.

83. అలాగే గోదావరి-పెన్నా నదుల అనుసంధానంతోపాటు, పల్నాడు రైతుల సంక్షేమార్థం వరికసెలపూడి ఎత్తిపోతల పథకాన్ని వై.యస్.ఆర్ పల్నాడు దుర్భిక్ష నివారణ మిషన్ లో విలీనం చెయ్యడం జరుగుతుంది.

84. జగ్జీవన్ రాం ఉత్తరాంధ్ర సుజల స్రవంతి పథకం, వంశధార-నాగావళి అనుసంధాన పథకాల మీద మరింత దృష్టి పెట్టడం ద్వారా ఉత్తరాంధ్ర రైతులకు ఒక బాసట కల్పించడానికి వీలవుతుంది. వీటితో పాటు పూల సుబ్బయ్య వెలిగొండ ప్రాజెక్టు, గాలేరు నగరి సుజల స్రవంతి, గండికోట రిజర్వాయరు, హంద్రీ నీవా సుజల స్రవంతి ప్రాజెక్టు, చింతలపూడి ఎత్తిపోతల పథకాలు కూడా ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యతలే. కృష్ణా, గోదావరి జలాల్లో రాష్ట్రానికి దక్కినవాటాను పూర్తి స్థాయిలో వినియోగించుకోవడానికి ఈ పథకాల ద్వారా వీలవుతుంది. తద్వారా రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధి సాధ్యపడుతుంది.

85. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను సాగునీటి వనరుల నిమిత్తం రూ.11,805.85 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

అడవులు-పర్యావరణం

‘మనం అడవుల కోసం ఏం చేస్తున్నాం అన్నది మనం మనకోసం

ఏం చేసుకుంటున్నాం అన్న దానికి ప్రతిరూపమే’ అన్నారు మహాత్మాగాంధీ.

86. ఈ లబ్ధినంతటినీ ప్రభుత్వం మరింత పటిష్టపరచాలని భావిస్తున్నది. రాష్ట్ర భౌగోళిక విస్తీర్ణంలో అడవుల శాతం 33 ఉండేలా చూడడానికి మనం ఒక వినూత్న కార్యక్రమానికి అంకురార్పణ చేశాం. ప్రతి ఒక్క పౌరుడు తనకంటూ ఒక మొక్కను నాటాలనే నినాదంతో సీనియర్ సిటిజన్లను భాగస్వాములను చేస్తూ ఒక వన మహోత్సవాన్ని మొదలు పెట్టాం. ఇందుకు అవసరమైన మొక్కల పంపిణీలో, మొక్కల్ని నాటడంలో గ్రామ సచివాలయాలు, గ్రామ వాలంటీర్లను కూడా భాగస్వాములుగా చేస్తున్నాము. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను అడవులు, పర్యావరణం, సైన్సు టెక్నాలజీ శాఖకు రూ.457.29 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

రవాణా-రహదారి సదుపాయాలు

87. తాను ఇచ్చిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చుకుంటూ, మన ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థకు చెందిన ఉద్యోగులందరినీ ప్రభుత్వంలో విలీనం చేస్తూ వారిని కొత్తగా ఏర్పరచిన పబ్లిక్ ట్రాన్స్పోర్టు డిపార్టుమెంటు పరిధిలోకి తీసుకువచ్చింది.

88. విశాఖపట్నం మెట్రోపాలిటన్ ప్రాంతంలో రవాణా సదుపాయాన్ని మెరుగుపరచడం కోసం 140.11 కిలోమీటర్ల పొడవు గల మాస్ రాపిడ్ ట్రాన్సిస్ట్ సిస్టంను అభివృద్ధిపరచడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. తద్వారా విశాఖపట్నానికి ఉత్తరాన అభివృద్ధి చెందుతున్న భోగాపురం విమానాశ్రయ ప్రాంతం నుండి దక్షిణాన గల అనకాపల్లి వరకు రహదారి సదుపాయం మరింత అభివృద్ధి చెందుతుంది. 140.11 కిలోమీటర్ల మేరకు ఏర్పరచనున్న ఈ రహదారిలో 79.91 కిలోమీటర్ల మేరకు కారిడార్లు లైట్ మెట్రో రైల్ సిస్టం అభివృద్ధి కోసం, మిగిలిన 60.20 కిలోమీటర్ల మేరకు కారిడార్లు కాటినరీ ఫ్రీ మోడరన్ ట్రామ్/మెట్రో లైట్ సిస్టం కోసం వినియోగించబడతాయి.

89. రవాణా రంగానికి 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.6,588.63 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

90. రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర రహదారులు, జిల్లా రహదారులు, గ్రామీణ రహదారులను ఎప్పటికప్పుడు ఉన్నతీకరించడానికి, అభివృద్ధి పరచడానికి, వెడల్పు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎన్నో పనులు చేపడుతున్నది. ఇందుకు బడ్జెటు కేటాయింపులతోపాటు, నాబార్డు నుండి ఇతర సంస్థల నుండి నిధులను సమకూర్చుకుంటున్నది. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 256 కిలోమీటర్ల మేరకు జాతీయ రహదారులను అభివృద్ధిపరచడంతోపాటు, 3 వంతెనల నిర్మాణం కూడా జరిగింది. సి.ఆర్.ఎఫ్.పథకం కింద 505 కిలోమీటర్ల మేరకు రహదారుల్ని అభివృద్ధి పరచారు. వీటితోపాటు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో మరొక 700 కిలోమీటర్ల రహదారుల్ని అభివృద్ధిపరచడానికి ప్రతిపాదించడమైనది.

91. న్యూ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంకు- ఆర్థిక సహాయంతో 70:30 నిష్పత్తిలో ఖర్చులు భరించే పద్ధతి మీద ప్రభుత్వం 2 ప్రాజెక్టులను మొదలుపెట్టింది. ఇందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు & బ్రిడ్జిస్ రికన్స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్టు రాష్ట్ర రహదారుల్ని, వంతెనల్ని అభివృద్ధిపరచడం మీద దృష్టి పెడుతుంది. అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ మండల్ కనెక్టివిటీ & రూరల్ కనెక్టివిటీ ఇంఫ్రావేమెంట్ ప్రాజెక్టు జిల్లా, మండల, కేంద్ర కార్యాలయాల మధ్య రెండు వరుసల రహదారి వ్యవస్థను మెరుగుపరచడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. ఇందుకుగాను రోజుకి 2,000 పి.సి.యుల కంటే ఎక్కువ ట్రాఫిక్ ఉన్న రహదారులను ఎంపిక చేయడం జరుగుతుంది. ఈ 2 పథకాల ద్వారా మొత్తం 3,104 కిలోమీటర్ల పొడవు గల రహదారులను 479 వంతెనలను నిర్మించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగింది.

మౌలిక సదుపాయాల కల్పన

92. నానాటికీ పెరుగుతున్న సరుకుల రవాణా అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రామాయపట్నం దగ్గర ఒక గ్రీన్ ఫీల్డ్ రేవు పట్టణాన్ని అభివృద్ధిపరచాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. ఈ విధంగా ప్రతిపాదిస్తున్న రేవుపట్నం పుష్క భూమిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కి చెందిన ప్రకాశం, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలు, తెలంగాణకు చెందిన మహబూబ్ నగర్, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలు ఉన్నాయి. ఈ రేవు పట్టణాన్ని లాండ్ లార్డ్ మోడల్ లో అభివృద్ధిపరుస్తారు. ఇక్కడ సముద్ర తీరానికి ఎదురుగా ఒక ఆర్టిఫిషియల్ డీప్ హార్బర్ ను నిర్మించడం జరుగుతుంది. దాని వెనుక బ్రేక్ వాటర్ రక్షణ ఉంటుంది. ఈ రేవు పట్టణానికి నావలు రావటానికి వీలుగా 14 కిలోమీటర్ల పొడవైన కాలువ ఉంటుంది. ఇందులో 65 వేల డి.డబ్ల్యు.టి. బరువు మోయగల నౌకలు ప్రయాణించవచ్చు. ఈ రేవు పట్టణం నిర్మాణం మొదటి దశలో 802 ఎకరాల పరిధిలో 4 బెర్త్లుగా రూ.3,736 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో నిర్మాణాలు చేపట్టబడతాయి. అలాగే, భావనపాడు రేవు పట్టణం కూడా లాండ్ లార్డ్ మోడల్ తరహాలోనే నిర్మించబడుతుంది. అక్కడ 800 ఎకరాల పరిధిలో మొదటి దశలో 3 బెర్త్లలో రూ.3,200 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో అభివృద్ధి జరుగుతుంది. ఈ రేవు పట్టణానికి 1.25 వేల డి.డబ్ల్యు.టి. బరువు మోయగల నౌకలు సరుకుల రవాణా చేపడతాయి.

93. విశాఖపట్నం అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాన్ని పి.పి.సి. పద్ధతిలో భోగాపురం వద్ద అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రణాళికలు రూపొందించడమైనది. ఈ విమానాశ్రయం సుమారు 2,203 ఎకరాల పరిధిలో నెలకొల్పబడుతుంది. ఇందులో 1,910 ఎకరాల మేరకు విమానయాన సదుపాయాలు, 293 ఎకరాల మేరకు వాణిజ్య నివాస సముదాయాలు ఉంటాయి. వీటితోపాటు విమానాల నిర్వాహణ, మరమ్మత్తులు మొదలైన అంశాలతోపాటు ఒక ఏవిషయేషన్ అకాడమీని కూడా తప్పనిసరిగా నెలకొల్పవలసి ఉంటుంది. ఇందులో అభివృద్ధి అవసరాల కోసం 500 ఎకరాల మేరకు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉంది.

(వాస్తవానికి ఇదే కంపెనీతో గత ప్రభుత్వం అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నా ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత గత ప్రభుత్వం చేసుకున్న అగ్రిమెంట్ ను సమీక్షించి, గత ప్రభుత్వం 500 ఎకరాలు కేటాయించిన భూమిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తిరిగి తీసుకుందని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.)

ఎనర్జీ రంగం

94. రాష్ట్రంలోని వినియోగదారులందరికీ 24x7 చొప్పున చౌక ధరకు నాణ్యమైన విద్యుత్తు సరఫరాను అందించాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం అధికార బాధ్యత చేపట్టాక విద్యుత్తు రంగ

పరిస్థితుల్ని పరిశీలిస్తే అవి, మామూలుగా ప్రజలు భావిస్తున్నట్లుగా కాక, తీవ్ర సంక్షోభంలో కూడుకుపోయి కనబడ్డాయి. దాదాపు 20 వేల కోట్ల మేరకు విద్యుత్తు కొనుగోళ్ల బకాయిలు పోగుపడ్డాయి. వీటితోపాటు రూ.29,147కోట్ల మేరకు డిస్కంల నష్టాలు, రూ.15,500 కోట్ల మేరకు డిస్కంలకు ప్రభుత్వం చెల్లించవలసిన బకాయిలు కూడా పేరుకుపోయి కనబడ్డాయి. ఇంత తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభం ఎదురైనప్పటికీ మేము విద్యుచ్ఛక్తి రంగం కుప్పకూలిపోకుండా నిలబెట్టగలిగాం. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.13 వేల కోట్ల మేరకు నిధులు విడుదల చేశాం. ఈ మొత్తం గత 2 సంవత్సరాల్లో విద్యుత్తు రంగానికి విడుదల చేసిన నిధులన్నిటికన్నా ఎక్కువ. విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో 75% కన్నా ఎక్కువ వ్యయం ప్రధానంగా విద్యుత్తు కొనుగోలుకు సంబంధించిన ఖర్చులే. కాబట్టి అన్నింటికన్నా ముందు గతంలో చేపట్టిన విద్యుత్తు కొనుగోలు ఒప్పందాల్లో ఎక్కడెక్కడ అధిక ధరలకు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నారో వాటన్నిటిని ప్రభుత్వం సమీక్షిస్తున్నది. దీర్ఘకాలంపాటు వ్యవసాయ రంగానికి ఉచిత విద్యుత్తు సరఫరా కొనసాగించడానికి వీలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రీన్ ఎనర్జీ కార్పొరేషన్‌ను నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇందుకుగాను 8 వేల మెగావాట్ల నుండి 10 వేల మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన సౌర విద్యుత్తు ఉత్పాదనను చేపట్టనున్నది.

95. రాష్ట్ర విభజన అనంతరం మన ఇంధన భద్రత కుంటుపడింది. ఇందుకు కారణం మనం మన బొగ్గు గనులను, జల విద్యుత్తు ఉత్పాదక సామర్థ్యాన్ని కోల్పోవలసి రావటమే. దానివల్ల ప్రభుత్వం ఇతర రాష్ట్రాల్లో తన బొగ్గు గనులను సమకూర్చుకోవటం కోసం, అలాగే భవిష్యత్తు అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని విద్యుత్తు ఉత్పాదన వ్యయాన్ని తగ్గించడం కోసం ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టింది. అంతేకాక, వ్యవసాయానికి అవసరాలకు అందించే విద్యుత్తులో నాణ్యతను మెరుగుపరచడం కోసం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఫీడ్‌ర్ సెవరేషను కూడా మొదలుపెట్టింది.

96. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి రూ.6,984.73 కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పరిశ్రమలు

97. ఆర్థికాభివృద్ధిలోనూ, ఉద్యోగ కల్పనలోనూ అందరికీ చోటు దక్కేవిధంగా ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. రాష్ట్రంలో వస్తువుల తయారీ, వ్యవసాయానికి ఆహార పదార్థాల ప్రొసెసింగ్, జౌళి వస్త్ర పరిశ్రమ, ఆటోమొబైల్ వస్తువుల తయారీ, ఖనిజాల మీద ఆధారపడ్డ పరిశ్రమలు, రక్షణ రంగం, గగన తలం, ఎలక్ట్రానిక్స్, బయోటెక్నాలజీ, పెట్రోలియం, పెట్రో రసాయనాల రంగాల్లో పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులను ఆకర్షించే అవకాశం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఉంది.

98. రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులు పెట్టడానికి ముందుకు వచ్చేవారికి అవసరమైన అన్ని రకాల పారిశ్రామిక అనుమతులు, మంజూరులు ఒక్కచోటనే లభించేలాగా ఒక సింగిల్ డెస్క్ పోర్టల్‌ను బలోపేతం చేయడం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుబడులకు అనుకూల వాతావరణాన్ని బలపరుస్తున్నది. 2020 మార్చి 31 నాటికి 31,202 సూక్ష్మ, చిన్నతరహా, మధ్యతరహా పరిశ్రమల కోసం సింగిల్ డెస్క్ పోర్టల్‌కు దరఖాస్తులు చేరాయి. వీటి ద్వారా 1,07,583 మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించగల పెట్టుబడులు రూ.9,842కోట్ల మేరకు కనిపిస్తున్నాయి. అలాగే 55,368మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించగల రూ.37,582కోట్ల మేరకు పెట్టుబడులతో 229 భారీ మెగా పరిశ్రమల స్థాపనకోసం కూడా దరఖాస్తులు నమోదయ్యాయి. 2020 మార్చి 31 నాటికి ఆయా విజ్ఞప్తులకు అవసరమైన అనుమతులన్నీ 21 రోజుల వ్యవధిలో 99.05% ఎస్.ఎల్.ఎ.తో మంజూరవుతున్నాయి.

99. 2020 ఏప్రిల్ మాసాంతానికి 13,122 సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు స్థాపించబడ్డాయి. రూ.2,503కోట్ల మేరకు పెట్టుబడులు కలిగిన ఈ పరిశ్రమల ద్వారా 63,897మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు లభ్యం కానున్నాయి. అదేవిధంగా 36,810కి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించగల 39 భారీ మెగా పరిశ్రమలకు సంబంధించిన 39 యూనిట్లు రూ.24,170 కోట్ల పెట్టుబడితో నెలకొల్పబడ్డాయి.

100. అధ్యక్షా! సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమలను (యం.ఎస్.యం.ఇ) ప్రోత్సహించే దిశగా మొదటి అడుగుగా ప్రభుత్వం వన్ టైం రిస్ట్రక్చరింగ్ (ఓ.టి.ఆర్) పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. **డాక్టర్ వై.ఎస్.ఆర్ నవోదయం** పేరిట ప్రారంభించిన ఈ పథకం యం.ఎస్.యం.ఇ.లు అభివృద్ధి చెందటానికి తగిన వాతావరణాన్ని ఏర్పాటు కోసం ఉద్దేశించబడింది. గత ప్రభుత్వము యం.ఎస్.యం.ఇ.లకు ఇవ్వవలసిన ప్రోత్సాహకాలు చెల్లింపు చేయకపోవడం వలన తగిన పెట్టుబడి లేక చాలా పరిశ్రమలు కష్టాల్లో ఉన్నాయి. ఈ సమయంలో పరిశ్రమలను ఆదుకోవడానికి మన ప్రభుత్వం **రీస్టార్ట్ ప్యాకేజి**ని మంజూరు చేసింది. ఈ ప్యాకేజీ క్రింద రూ.904.89కోట్లు 11,238 యం.ఎస్.యం.ఇ.లకు తయారీ మరియు అనుబంధ యూనిట్లు ప్రోత్సాహకాల బకాయిలను రెండు దశలలో ఇవ్వటం, ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న డిమాండ్ బదులుగా కొంత స్థిర డిమాండ్ 3 నెలల పాటు ఏప్రిల్, 2020 నుండి జూన్, 2020 వరకు చెల్లించటం, మూలధన ఋణాలు మరియు మార్కెట్ అందుబాటులో ఉంచటంలాంటివి ఉన్నాయి.

101. మనం కలకన్నట్లుగా కడవలో కొత్త స్టీల్ ప్లాంట్ తయారీ నిమిత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ హైగ్రేడ్ స్టీల్ లిమిటెడ్‌ను కంపెనీల చట్టం 2013 క్రింద ప్రారంభించింది. ఈ సంస్థ 100% ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో ఉంది. అలాగే ఎన్.యం.డి.సి.తో ఓర్ ఒప్పందం చేసుకున్నాము.

102. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి నిమిత్తం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.2,075.56కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పర్యాటక రంగం

103. పర్యాటకుల్ని రాష్ట్రానికి ఆకర్షించే విధంగా ముఖ్య పర్యాటక స్థలాలను సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేయటం కోసం ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. జాతీయ పర్యాటక పటం పైన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సుస్థిర స్థానాన్ని సముపార్జించడం కోసం హోటల్ రంగంలోనూ, రిసార్టుల రంగంలోనూ పెట్టుబడుల్ని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది.

అగ్రికోల్డ్ స్కాం బాధితులకు పరిహారం

104. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వారు వారి పాదయాత్ర సందర్భంగా తనను కలుసుకున్న అగ్రికోల్డ్ స్కాం బాధితులకు న్యాయం చేస్తానని హామీ ఇచ్చారు. ఈ హామీ నేరవేర్పడంలో భాగంగా రాష్ట్రంలోని అగ్రికోల్డ్ డిపాజిటర్లకు రూ.264కోట్ల మేరకు పరిహారాన్ని చెల్లించడం జరిగింది. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను అగ్రికోల్డ్ స్కాం బాధితులకు రూ.200కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శాంతి భద్రతలు

105. పోలీసు సిబ్బంది సంక్షేమంలో భాగంగా గ్రూపు వర్సనల్ ప్రమాద బీమా పరిమితిని ప్రస్తుతం ఒక్కొక్కరికి రూ.13లక్షలుగా ఉన్నదాన్ని ఒక్కొక్కరికి రూ.20లక్షలుగా పెంచటం జరిగింది. విధి నిర్వహణలో భాగంగా ప్రాణాలు అర్పించిన అన్ని తరగతుల పోలీసు సిబ్బందికి ఈ పరిమితి పెంపుదల వర్తిస్తుంది. 2019 అక్టోబరు 1వ తేదీ నుండి హోం గార్డుల విధి నిర్వహణ భత్యాన్ని రోజుకు రూ.600 నుండి రూ.710కి పెంచటం జరిగింది. పోలీసు శాఖకు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.5,988.72కోట్లు కేటాయింపు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

(అధ్యక్షా, ఈ భాగాన్ని ఇంగ్లీష్‌లో ప్రసంగిస్తాను)

Review of Economic Growth Trends

106. As per advanced estimates, the GSDP for 2019-20, at current prices, is Rs. 9,72,782 Crore as against the first revised estimates of Rs. 8,62,957 Crore for 2018-19, registering an increase of 12.73 %. At constant (2011-12) prices, the advance estimate of GSDP for 2019-20

translates to Rs. 6,72,018 crore as against Rs. 6,21,301 crore for 2018-19 (FRE), showing a growth of 8.16 %. The per capita income in the state at current prices increased from Rs. 1,51,173 in 2018-19 (FRE) to Rs. 1,69,519 in 2019-20 (AE) registering a growth of 12.14 %.

Accounts 2018-19

107. The finance accounts finalised by the Accountant General of Andhra Pradesh show a Revenue Deficit of Rs. 13,898.59 crore, and a Fiscal Deficit of Rs. 35,440.87 crore for the period from April 01, 2018 to March 31, 2019. The Revenue Deficit and Fiscal Deficit for the period from April 01, 2018 to March 31, 2019 was 1.51% and 3.86% of the GSDP respectively.

Revised Estimates 2019-20

108. The revised estimate for revenue expenditure for FY 19-20 is Rs. 1,37,518.07 crore, whereas for capital expenditure it is Rs. 12,845.49 crore. The Revenue Deficit for 2019-20 is around Rs. 26,646.92 crore, whereas the Fiscal Deficit for the same period is around Rs. 40,493.46 crore, which amounts to 2.47 % and 3.75 % of the GSDP respectively.

(Thumping from the treasury benches)

Budget Estimates 2020-21

109. For the Financial Year 2020-21, I propose an expenditure of Rs. 2,24,789.18 crore, with revenue expenditure estimated at Rs. 1,80,392.65 crore, capital expenditure including loan repayments and other capital disbursements is estimated at around Rs. 44,396.54 crore.

110. The 2020-21 Budget Estimates entail an overall decrease of 1.4 % over the 2019-20 budget estimates on account of major economic slowdown during the COVID-19 pandemic. The estimated Revenue Deficit is around Rs. 18,434.14 crore and the Fiscal Deficit is estimated at around Rs. 48,295.58 crore. The fiscal deficit will be around 4.78 % of the GSDP, whereas the Revenue Deficit will be around 1.82 % of the GSDP.

ముగింపు మాటలు

111. అధ్యక్షా,

2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరం మన ప్రయాణంలో తొలిఅడుగు మట్టుకే. మనం మన మాతృ భూమిని, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ఉజ్వల భవిష్యత్ దిశగా నడిపించడానికి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి వర్యుల క్రియాశీలక నాయకత్వంలో మన ప్రభుత్వం వడివడిగా అడుగులు వేస్తున్నది. రాష్ట్రాన్ని సమగ్రంగా అభివృద్ధి పరచడం, మానవాభివృద్ధి సూచికల ప్రకారం రాష్ట్రాన్ని అత్యున్నత స్థానంలో నిలపడం కన్నా మించిన కర్తవ్యం మన ప్రభుత్వానికి మరొకటి లేదు.

112. 5 కోట్ల జనంతో కూడిన మన రాష్ట్రమనే కుటుంబ ఆకాంక్షలను నిలబెట్టడానికి మనం శాయశక్తులా కృషిచేస్తూనే ఉందాం. మన లక్ష్యాలను సాధించుకోవడానికి, మన పిల్లలను విద్యావంతులుగా తీర్చిదిద్దడానికి, మన రైతులకు బాసటగా నిలబడడానికి, మన ఆడబిడ్డలకు, తల్లులకు, అక్కచెల్లెళ్లకు సాధికారికత పొందడానికి, అస్వస్థులకు, రోగులకు అవసరమైన సంరక్షణ కల్పించడానికి, అణగారిన వర్గాలను అభ్యున్నతి పథంలో నడిపించడానికి రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఒక్కపౌరుడు సగర్వంగా తల ఎత్తుకుని నిలబడడానికి మనం చేయవలసినదంతా చేద్దాం.

113. అధ్యక్షా,

మనల్ని చుట్టుముట్టిన కోవిడ్-19 మహమ్మారి ఎదుట ధైర్యంగా నిలబడ్డ ఈ సందర్భంలో మనం ఈ పెను సవాలును మరింత సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోగల శక్తిని మనకి ప్రసాదించమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను.

‘మంచి చెడ్డలు లోకమందున

ఎంచి చూడగ రెండే కులములు’

-అన్న మహా కవి గురజాడ పలుకుల సారాన్ని ఆచరణలో నిబద్ధంగా ఆచరిస్తూ పేదవాడి సంక్షేమమే ఆదర్శంగా ముందుకు వెళ్లుతున్నాము.

‘పాలకుడు

బలహీనులకు బలం కావాలి,

అనాథలకు అండగా నిలవాలి

అంధులకు కంటిచూపు కావాలి

నడవలేనివారికి నడిచే కాళ్లు కావాలి.'

'నాయకుడి విలువలు, నిబద్ధత ఆదర్శంగా ఉండాలి.

ఆయన ఆశయాలు మిగిలిన వారికి ఆదర్శాలుగా నిలవాలి'

మన ముఖ్యమంత్రి ఎప్పటికప్పుడు మనం అనుసరించాల్సిన ఆదర్శాలను

గుర్తు చేస్తూ, సాధించాల్సిన లక్ష్యాలు నూచిస్తున్న ఫలితంవలనే

పాలన రథం సంక్షేమ పథంలో ముందుకు సాగుతోంది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

'ఉత్తములను వివేకం, మధ్యములను అనుభవం,

అధములను అవనరం, జుతువులను స్వభావం నడిపిస్తాయని'

సిసిరో చెప్పారు.

(Cicero, an ancient philosopher of Rome)

'ధర్మం, సత్యం నిదానంగా పెరుగుతాయి.....బలవడతాయి.

నమాజానికి మేలు చేస్తాయి.

కానీ అధర్మం, అసత్యం అతి వేగంగా పెరుగుతాయి.

చివరకు పతనమవుతాయి'

ఈ సందర్భంగా గురుదేవులు విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ అడుగుజాడల్లో వారి వాక్యాల స్ఫూర్తితో నేను నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తున్నాను.

ఎక్కడ మనస్సు నిర్భయంగా ఉంటుందో,

ఎక్కడ శిరస్సు సగర్వంగా తల ఎత్తుకుని నిలబడుతుందో,

ఎక్కడ జ్ఞానం స్వేచ్ఛగా ఉంటుందో,

ఎక్కడ ఆరోగ్యం అన్నిటికన్నా ముఖ్యమో,

ఎక్కడ సమాజం శకలాలుగా విడిపోదో,
 ఎక్కడ స్త్రీలు, శిశువులు సాధికారికంగా నిలబడతారో,
 ఎక్కడ ఉద్యోగ అవకాశాలు పుష్కలమో,
 ఎక్కడ నిర్విరామ ప్రయత్నమే ఒక జీవన విధానమో,
 ఎక్కడ రైతన్నలు కృషి కొనసాగిస్తారో,
 ఎక్కడ గ్రామాల్లో స్వరాజ్యం సిద్ధిస్తుందో,
 ఎక్కడ నేను అనే ఇరుకు పదం కన్నా మనం అనే విశాల పదం ముఖ్యమౌతుందో
 అక్కడికి, ఆ స్వేచ్ఛా స్వర్గంలోకి
 నా తండ్రి, నా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని మేల్కొల్పు!

ఈ మాటలతో నేను నా బడ్జెటు ప్రతిపాదనలను గౌరవ సభా సదుల ఆమోదానికి సమర్పిస్తున్నాను.

జై ఆంధ్రప్రదేశ్

జైహింద్.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

Annexure-I
Secretariat Department Wise Budget Estimates 2020-21

(RS. IN CRORES)					
S.NO	DEPARTMENT	BE 19-20	RE 19-20	BE 20-21	GROWTH % ON BE 19-20
1	Agriculture Marketing and Co-Operation	18,327.94	5,986.82	11,891.20	-35.12
2	Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries	1,912.29	719.87	1,279.77	-33.08
3	Backward Classes Welfare Secretariat	7,271.45	18,986.21	26,934.82	270.42
4	Environment, Forest, Science and Technology	446.77	322.22	457.32	2.36
5	Higher Education	2,595.87	1,556.68	2,276.97	-12.28
6	Energy	6,861.03	11,638.86	6,984.72	1.80
7	Secondary Education Secretariat	29,772.79	17,971.24	22,604.01	-24.08
8	Food and Civil Supplies	4,429.43	352.78	3,520.85	-20.51
9	Finance	46,858.82	53,273.84	50,700.03	8.20
10	General Administration	1,010.78	764.29	878.01	-13.14
11	Gram Volunteers/Ward Volunteers and Village Secretariats /Ward Secretariats	-	-	46.46	-
12	Health, Medical and Family Welfare	11,399.23	7,408.75	11,419.48	0.18
13	Home	7,461.92	6,386.07	5,988.72	-19.74
14	Housing	3,617.37	963.40	3,691.79	2.06
15	Water Resources	13,139.05	5,345.69	11,805.74	-10.15
16	Infrastructure and Investment	569.65	172.04	696.62	22.29
17	Industries and Commerce	3,416.39	852.83	2,705.14	-20.82
18	Information Technology, Electronics and Communications	453.56	69.67	197.37	-56.48
19	Labour, Factories, Boilers and Insurance Medical Services	713.35	267.21	601.37	-15.70
20	Law	937.37	714.19	913.76	-2.52
21	Legislature Secretariat	121.17	104.62	102.09	-15.75
22	Municipal Administration and Urban Development	6,587.09	4,801.93	8,150.24	23.73
23	Minorities Welfare	952.47	1,562.18	2,055.63	115.82
24	Public Enterprises Secretariat	1.85	1.25	1.55	-16.06
25	Planning	1,439.55	-279.26	515.87	-64.16

S.NO	DEPARTMENT	BE 19-20	RE 19-20	BE 20-21	GROWTH % ON BE 19-20
26	Panchayat Raj and Rural Development	31,564.75	11,661.62	16,710.34	-47.1
27	Revenue	9,496.93	8,784.56	7,964.08	-16.1
28	Department of Real Time Governance	145.75	44.08	54.51	-62.6
29	Department of Skills Development and Training	1,054.41	599.84	856.64	-18.8
30	Social Welfare	5,919.07	7,776.21	12,465.85	110.6
31	Transport, Roads and Buildings	6,202.98	3,043.19	6,588.58	6.22
32	Women, Children, Differently Abled and Senior Citizens	2,689.36	2,491.87	3,456.02	28.51
33	Youth Advancement, Tourism and Culture	604.55	412.71	273.66	-54.7
Total		227975.00	174757.46	224789.18	-1.40

Annexure-II
Sector Wise Budget Estimates 2020-21

(RS. IN CRORES)						
S. NO.	SECTOR	BE 19-20	% IN TOTAL BUDGET	BE 20-21	GROWTH%	% in Total Budget
A	Economic Services	86185.63	37.80	61562.18	-28.57	27.39
I)	Agriculture And Allied Services	20677.08	9.07	13617.55	-34.14	6.06
II)	Rural Development	29329.98	12.87	15112.74	-48.47	6.72
III)	Irrigation And Flood Control	13139.04	5.76	11805.73	-10.15	5.25
IV)	Energy	6861.02	3.01	6984.72	1.80	3.11
V)	Industry Minerals	3416.39	1.50	2705.14	-20.82	1.20
VI)	Transport	6726.89	2.95	7231.27	7.50	3.22
VII)	Science Tech, Environment	9.92	0.00	10.72	8.05	0.00
VIII)	General Eco Services	6025.27	2.64	4094.27	-32.05	1.82
B	Social Services	75465.02	33.10	96662.52	28.09	43.00
IX)	General Education	32772.98	14.38	25201.35	-23.10	11.21
X)	Sports And Youth Services	329.68	0.14	150.81	-54.25	0.07
XI)	Technical Education	425.76	0.19	348.31	-18.19	0.15
XII)	Art And Culture	77.67	0.03	23.99	-69.10	0.01
XIII)	Medical	11399.23	5.00	11419.48	0.18	5.08
XIV)	Water Supply, Sanitation	2234.76	0.98	1644.05	-26.43	0.73
XV)	Housing	3617.37	1.59	3691.78	2.06	1.64
XVI)	Urban Development	6587.09	2.89	8150.23	23.73	3.63
XVII)	Information & Public Relations	191.02	0.08	265.91	39.21	0.12
XVIII)	Welfare	14142.99	6.20	41456.29	193.12	18.44
XIX)	Labour And Employment	978.57	0.43	830.61	-15.12	0.37
XX)	Social Security & Welfare	2707.86	1.19	3479.65	28.50	1.55
C	General Services	66324.34	29.09	66564.47	0.36	29.61
XXI)	General Services	66324.34	29.09	66564.47	0.36	29.61
Grand Total		227975.00	100.00	224789.18	-1.40	100.00

Annexure-III
State Development Schemes Expenditure

<i>(Rs. in Crores)</i>					
S.No	Name of the Scheme	BE 2018-19	BE 2019-20	BE 20-21	Growth %
1	Total State Development Schemes Expenditure	49103.00	92050.05	84140.97	-8.59
2	Scheduled Castes Component (SCSP)	11228.10	15000.85	15735.68	4.90
3	Schedule Tribes Component (TSP)	4176.61	4988.52	5177.53	3.79
4	Backward Classes Component	12200.00	15061.64	25331.30	68.18
5	Minorities Welfare	1100.14	948.73	2050.22	116.10
6	Kapu Welfare	1000.00	2000.00	2847.00	42.35

DBT Schemes

1. Abstract

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka	14,883.16	16,000.00
2	YSR Aasara	-	6,300.00
3	Amma Vodi	6,301.98	6,000.00
4	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	1,999.32	3,009.00
5	YSR Cheyuta	-	3,000.00
6	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	993.61	2,000.00
7	YSR Kapu Nestham	-	350.00
8	YSR Vahana Mitra	236.46	275.51
9	YSR Jagananna Chedodu	-	247.04
10	YSR Nethanna Nestham	194.12	200.00
11	YSR Matsyakara Bharosa	102.32	109.75
12	Jaganna Thodu	-	100.00
15	Incentives to Imams and Mouzans	-	50.00
17	Law Nestham	-	12.75
18	Visit to Holy land Jerusalem	-	5.00
	Total	24,710.97	37,659.05

2. ST Welfare

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka	838.06	894.34
2	Amma Vodi	412.68	391.42
3	YSR Cheyuta	0.00	202.38
4	YSR Aasara	0.00	171.46
5	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	59.22	93.21
6	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	26.31	55.83
7	YSR Vahana Mitra	8.76	10.00
8	Jaganna Thodu	0.00	5.00
9	YSR Jagananna Chedodu	0.00	2.99
10	YSR Nethanna Nestham	0.00	1.00
11	Law Nestham	0.00	0.63
12	YSR Matsyakara Bharosa	0.45	0.45
13	Other Expenditure	155.10	12.00
	Total	1500.58	1840.71

3. SC Welfare

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka	2,307.44	3,064.56
2	YSR Aasara	-	1,285.59
3	Amma Vodi	1,302.35	1,230.63
4	YSR Cheyuta	-	930.83
5	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	417.83	524.20
6	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	180.56	367.04
7	YSR Vahana Mitra	54.49	61.11
8	YSR Jagananna Chedodu	-	18.08
9	Jaganna Thodu	-	17.00
10	YSR Nethanna Nestham	0.79	3.00
11	Law Nestham	-	2.23
12	YSR Matsyakara Bharosa	0.74	0.75
13	Other Expenditure	113.86	20.00
	Total	4,378.06	7,525.04

4. Kapu Welfare

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka to Kapus	1,042.00	1,042.40
2	Amma Vodi	571.78	561.11
3	YSR Kapu Nestham	-	350.00
4	YSR Aasara	-	315.37
5	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	173.81	301.00
6	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	91.83	183.06
7	YSR Vahana Mitra	27.11	30.34
8	YSR Jagananna Chedodu	-	13.92
9	Jaganna Thodu	-	10.00
10	Law Nestham	-	0.41
11	Grant for Self Employment Schemes / Overseas Studies / Vidyonnati etc.,	108.12	38.00
	Total	2,014.65	2,845.60

5. BC Welfare

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka to Backward Classes	10,063.76	10,315.66
2	YSR Aasara	-	4,217.01
3	Amma Vodi	3,539.19	3,358.04
4	YSR Cheyuta	-	1,693.47
5	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	1,146.88	1,868.18
6	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	620.06	1,240.30
7	YSR Jagananna Chedodu	-	197.65
8	YSR Nethanna Nestham	193.33	196.00
9	YSR Vahana Mitra	118.10	134.92
10	YSR Matsyakara Bharosa	101.13	108.55
11	Jaganna Thodu	-	60.00
12	Law Nestham	-	8.02
13	Other Expenditure	18.00	9.02
	Total	15,800.45	23,406.81

6. Minority Welfare

S.No	Name of the Scheme	Exp. 19-20	BE 20-21
1	YSR Pension Kanuka	562.58	607.65
2	Amma Vodi	449.73	433.84
3	YSR Aasara	-	294.96
4	Jagananna Vidya Deevena (RTF)	201.58	213.41
5	Jagananna Vasati Deevena (MTF)	74.86	149.20
6	YSR Cheyuta	-	173.32
7	YSR Vahana Mitra	26.00	38.15
8	YSR Jagananna Chedodu	-	14.07
9	Incentives to Imams and Mouzans	-	50.00
10	Jaganna Thodu	-	8.00
11	Visit to Holy land Jerusalem	-	5.00
12	Law Nestham	-	0.96
13	Other Expenditure	1.46	10.00
	Total	1,316.21	1,998.55

Annexure-V

Important Major and New Schemes

1. Agriculture

YSR Rythu Bharosa	3,615.60
Price Stabilization Fund	3,000.00
Y.S.R Interest free Loans to Farmers	1,100.00
YSR - PM Fasal Bima Yojana	500.00
Rashtriya Krushi Vikasa Yojana (RKVY)	237.23
Supply of Seeds to Farmers	200.00
National Horticulture Mission	150.99
Rythu Bharosa Kendralu	100.00
Agriculture Market Infrastructure Fund (AMIF)	100.00
YSR - Agri Testing Labs	65.00
Exgratia to Farmers	20.00
Other Schemes	2,802.37
Grand Total	11,891.20

2. Education

Teaching Grants	13,124.37
Naadu - Nedu	3,000.00
Samagra Shiksha	1,937.02
Jagananna Gorumudda	974.86
Jagananna Vidya Kanuka	500.00
Government Junior Colleges	493.84
Rashtriya Madhyamika Shiksha Abhiyan (RMSA)	242.50
English Medium in Government Schools	55.15
Prathibha Scholarships	10.54
Government Schools and Residential Institutions	1,633.65
Other Schemes	632.09
Grand Total	22,604.01

3. Health

Dr. Y.S.R Aarogyasri	2,100.00
National Health Mission (NHM)	1,808.03
Naadu - Nedu	1,528.00
Medical Colleges	1,122.66
Primary Health Centres	743.24
Assistance to APVVP	710.00
Centralized Purchase of Drugs and Medicines	400.00
108 Services	266.17
Family Welfare Centres	242.51
104 Services	204.12
Honorarium to Asha Workers & Other Schemes	2,294.74
Grand Total	11,419.48

4. Housing

YSR Gruha vasati(House Pattas)	3,000.00
Pradhan Manthri Awas Yojana (Urban)	2,540.12
Pradhan Manthri Awas Yojana (Grameen)	500.00
Weaker Section Housing Programme	150.21

5. Civil Supplies

Subsidy on Rice	3,000.00
Infra for Rice Packers	100.00

6. Village & Ward Secretariats

Village Volunteers	1104
Grama Sachivalayam	1633
Municipal Ward Volunteers	404
Municipal Ward Secretariat	657

7. SHG Women

Interest Free Loans to DWACRA Women (Vaddilani Runalu)	975.19
Y.S.R Interest free loans to urban Self Help Groups	389.89

8. Industries

Incentives for Industrial Promotion for Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	905.24
Industrial Incentives	735.38
Kadapa Steel Plant	250.00
Incentives for Industrial Promotion	185.42
Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation	180.77
Infrastructure Development of Micro Small and Medium enterprises (MSMEs)	100.00

9. Infrastructure & Development

Special Development Package	175.00
Creation of Essential Infrastructure for new Capital City	500.00
Chief Minister Development Fund	100.00
Convergence Schemes under Mahatma Gandhi National Employment Guarantee Act	200.00
Construction of Panchayat Raj Roads under PMGSY	839.19
Panchayat Raj Roads	360.00
Cost sharing with Railways for construction of New Railway Lines (50%)	150.00
Smart Cities	300.00
Kadapa Annuity Projects	350.00
Pulivendula Area Development Agency	100.00
Amaravathi Ananthapuram National Highway	100.00
Capital Region Social Security Fund	65.00

10. Women and Child Welfare

YSR Sampoorna Poshana	1,250.00
YSR Sampoorna Poshana & Plus	250.00
Disha	50.00

11. Other Schemes

YSR Bima	262.00
Trust for Welfare of Lawyers	100.00
Andhra Pradesh Digital Corporation Limited (APDC)	100.00
Re-Survey of Land	100.00

MR.SPEAKER: There are important announcements.

ANNOUNCEMENT

I am to announce to the House that breakfast and lunch have been arranged for the Hon'ble Members in the Annexe building during the session days. Separate arrangements have been made for breakfast and lunch for lady Members.

I am to announce to the House that keeping in view the spread of corona virus special protection measures have been taken for the Hon'ble Members. Mobile testing lab is arranged for the Hon'ble Members outside the Premises.

నియమాల నిలుపుదల గురించి శాసనసభాపతి ప్రకటన

రాష్ట్రంలో కోవిడ్-19 విపరీతంగా ప్రబలిన కారణం వల్ల రాష్ట్రంలో నెలకొని ఉన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని బడ్జెట్ మరియు బిల్లుల ఆమోదం విషయంలో అనుసరించాల్సిన సంప్రదాయాలను, నియమాలను నిలుపుదల చేస్తూ, త్వరితగతిన ప్రక్రియను పూర్తి చేయాల్సి ఉంది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం కూడా విజ్ఞప్తి చేసింది. ఈ ప్రత్యేక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని బడ్జెట్ మరియు బిల్లుల ఆమోదం విషయంలో త్వరితగతిన ప్రక్రియను పూర్తి చేయవల్సిందిగా సభ్యులను కోరడమైంది.

The House is adjourned for lunch break.

(The House then adjourned at 2.38 PM)

సా.4.25

(THE HOUSE THEN RE-ASSEMBLED AT 4.25PM WITH THE HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)

MR.SPEAKER: Now, presentation of Agriculture Budget.

(వ్యవసాయ బడ్జెట్ ప్రసంగ వరనాన్ని వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి శ్రీ కురసాల కన్నబాబు

సా.గం.4.25లకు ప్రారంభించారు)

2020 -21 వ్యవసాయ బడ్జెట్ ప్రసంగము

గౌరవ సభాధ్యక్షులు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు గౌరవ సభ్యులందరికీ నా హృదయపూర్వక నమస్కారములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి 2020-21 సంవత్సరానికి వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ శాఖల బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడానికి నాకు అవకాశం కల్పించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వర్యులు, మా ప్రీయతమ నాయకులు శ్రీ.వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు.

అధ్యక్షా ,

వ్యవసాయ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టాలన్నప్పుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ.వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు బాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత చెప్పిన మాటలు గుర్తుకొస్తున్నాయి.

“నేను రైతు పక్షపాతిని, నాది రైతు పక్షపాత ప్రభుత్వం అని ఆయన ఆనాడు ప్రకటించారు. ఈ ప్రభుత్వం విప్లవాత్మకంగా ముందుకు వెళుతుంది. ఏడాదిలోగా అభివృద్ధిలోనూ, సంక్షేమంలోనూ, దేశంలోనే ఈ రాష్ట్రాన్ని ఒక నమూనాగా తయారుచేస్తాం” అని ఆయన చెప్పారు. ఆనాడు ఆయన చెప్పిన మాటలు ఇప్పుడు నిజమవుతున్నాయి. వ్యవసాయ రంగంలో సమూల మార్పులు వస్తున్నాయి. ఓ వైపు రైతు సంక్షేమం, మరోవైపు సంస్కరణలు చేపడుతూ రైతు ముఖంలో సంతృప్తిని చూడడం కోసం ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. తాత్కాలిక ఉపశమనం కలిగించడమేకాదు, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు అందించే విధంగా పనిచేస్తున్నాం.

3648 కిలోమీటర్ల సుదీర్ఘ పాదయాత్రలో ఆయన చూసిన రైతుల కన్నీళ్ళు, కష్టాలు తీర్చే దిశగా కార్యచరణ మొదలైంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ “నవరత్నాలు ” లో మెదటిది రైతుభరోసా - పి.ఎమ్.కిసాన్ పెట్టుబడి సాయం.

అధ్యక్షా ,

రైతుభరోసా - పి. ఎమ్. కిసాన్

చెప్పిందానికంటే ముందుగా, ఇస్తానన్న దానికంటే ఎక్కువగా వై.ఎస్.ఆర్. రైతుభరోసా - పి. ఎమ్. కిసాన్ పథకం ద్వారా రైతు మరియు కౌలు రైతుల కుటుంబాలకు పెట్టుబడి సహాయం ఇస్తున్నాం. ఏడాదికి ఒక్కొక్క రైతు కుటుంబానికి రూ. 12,500 ఇస్తానని చెప్పి రూ. 13500 పెంచి గత సంవత్సరంలో 3 విడతలుగా 46.69 లక్షల మంది రైతు కుటుంబాలకు రూ.6534.07 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. 2020 -21 సంవత్సరంలో మే 15వ తేదీన రెండవ ఏడాదికి సంబంధించి 49.43 లక్షల రైతు కుటుంబాలకు తొలి విడత రూ.3675.25 కోట్లు సాయం అందించాం. మొత్తంగా చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి ఇప్పటివరకు నేరుగా అందించిన సాయం రూ.10209.32కోట్లు. సీజన్ ప్రారంభానికి ముందే పెట్టుబడిసాయం అందించడం రైతులకు పెద్ద ఊరట. కౌలు రైతులకు

కూడా ఈ పెట్టుబడి సాయం అందించి, కౌలు రైతుల సంక్షేమం కోసం పెద్ద మొత్తంలో నిధులు కేటాయిస్తూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ.వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు తాను రైతు పక్షపాతినని నిరూపించుకున్నారు. అంతే కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్ పంట సాగుదారుల హక్కు చట్టం - 2019 (A.P. Crop Cultivator Act - 2019) తీసుకొచ్చి కౌలుకి భూములిచ్చే భూయజమానుల హక్కులకు భంగం కలగకుండా కౌలుదారులకు పంటపై మాత్రమే హక్కులు కల్పించే విధంగా తీసుకొచ్చిన చట్టాన్ని కూడా పటిష్టంగా అమలు చేస్తున్నాం. గత ఏడాది కన్నా ఎక్కువ మంది ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి, మైనారిటీ కౌలు రైతులు లబ్ధి పొందే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. కౌలు రైతులకు ఇచ్చే ఈ పెట్టుబడి సాయం పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులనుంచే రూ.213.47కోట్లు (2019-20) 1.58 లక్షల రైతుల కుటుంబాలకు అందించాం.

మొత్తం ఈ పథకం క్రింద 2020 -21 బడ్జెట్లో రూ. 6885.60 కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ కు పెద్ద పీట :

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కరోనా మహమ్మారి విరుచుకుపడి జన జీవనాన్ని స్తంభింపజేసి అంతర్జాతీయ విపత్తు సంభవించింది. ఈ కారణంగా మన రాష్ట్రంలో లాక్డౌన్ ప్రారంభమైన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ.వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు వైద్యఆరోగ్య రంగాన్ని ప్రతి రోజూ ఏవిధంగానైతే సమీక్షించారో అదే విధంగా ప్రతి రోజూ ప్రతి రోజూ వ్యవసాయ రంగాన్ని కూడా సమీక్షించారు. “ఎన్ని ఇబ్బందులు వచ్చినా రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లభించాల్సిందే” అనేది ముఖ్యమంత్రి గారి దృఢసంకల్పం. ఎంత భారం పడినా వారిని ఆదుకోవడానికి వెనకడుగు వేయకుండా ప్రతిరోజూ ఎన్నో కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. రబీ సీజన్లో వివిధ పంటల ఉత్పత్తులు చేతికొస్తున్న సమయంలో దేశంలోను, మన రాష్ట్రంలో కూడా అన్ని మార్కెట్లు మూతపడినా రైతులు ఇబ్బందులు పడకుండా ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు అన్వేషించాం.

ఇచ్చిన మాట ప్రకారం గత బడ్జెట్లో రూ.3000 కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేసి దాని ద్వారా పంటల ఉత్పత్తులు కొనుగోలు చేశాం. రాష్ట్ర చరిత్రలో తొలిసారిగా నిల్వ చేయడానికి వీలుకాని ఉత్పత్తులను కూడా (Perishable Goods) మార్కెటింగ్ శాఖ ద్వారా కొనుగోలు చేశాం. ఆ విధంగా అరటి 12000 టన్నులు, బత్తాయి 4112 టన్నులు, టమాటాలు 1425 టన్నులు, అదే విధంగా కూర పెండలం మొదలుకొని బజ్జిమిరప, బూడిద గుమ్మడికాయలు, పూలు వరకు కొనుగోలు చేశాం. వాటిని రైతు బజార్లు, మార్కెట్ కమిటీల ద్వారా వినియోగదారులకు విక్రయించడం జరిగింది. అంతే కాకుండా మార్కెట్ డ్వారా గతంలో ఎన్నడూలేని స్థాయిలో జొన్న 1.04 లక్షల టన్నులు, మొక్కజొన్న 3.65 లక్షల టన్నులు, శనగలు 1.71 లక్షల టన్నులు, పసుపు 20724 టన్నులు, కందులు

57018 టన్నులు, ఉల్లిపాయలు 957 టన్నుల ఉత్పత్తులను రూ. 2215 కోట్లు వెచ్చించి ఇప్పటివరకు కొనుగోలు చేశాం. వినియోగదారులు, రైతులు ఉభయ వర్గాలకు మేలు చేసే విధంగా పండ్లు కూరగాయలు (12 లక్షల కిట్లు) మహిళా సంఘాల ద్వారా విక్రయించాం. పండ్లు కూరగాయలను స్విగ్గీ, జోమాట్ ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫామ్ల ద్వారా వినియోగదారులకు విక్రయించడం జరిగింది. ఉదాహరణకు బత్తాయి టన్ను 10000లకు పడిపోయినప్పుడు మా ప్రభుత్వం మార్కెట్‌లో కలుగచేసుకొని కొనుగోలు ప్రారంభించగానే టన్ను ధర సుమారు 30,000లకు పెరిగింది. రూ.2,215 కోట్లు వెచ్చించి కొనుగోలు చేసిన ఈ మార్కెట్ ఉత్పత్తులు ఒక రికార్డుగా ఈ సందర్భంగా పేర్కొంటున్నాం.

వరి ధాన్యానికి కనీస గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలని వాటికి ఉన్న అవరోధాలు తొలగిస్తూ ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మన రాష్ట్రంలోకి ధాన్యం తీసుకొచ్చే వారిని నియంత్రిస్తూ మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి సాహసోపేతమైన నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నారు. రాష్ట్ర చరిత్రలో తొలిసారిగా రైతువద్దకే వారి పొలాల వద్దకే వెళ్లి ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేసే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టాం. గ్రామ సచివాలయంలోని వ్యవసాయ సహాయకుల వద్దకు వెళ్లి నమోదు చేసుకుంటే చాలు. రైతు వద్దకే వచ్చి గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చి కొనుగోలు చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటికి 30.32 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని పౌరసరఫరాల శాఖ ద్వారా ఈ సీజనులో కొనుగోలు చేయటం జరిగింది. వచ్చే సీజన్ నుంచే మెక్వజొన్న తదితర పంటలను కూడా రైతుల వద్దకు వెళ్లి ఈ విధానం ద్వారా కొనుగోలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల సేకరణకు నూతన విధానాన్ని జనవరి 2020 నుంచి తీసుకొచ్చాం. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కొనుగోలు కోసం 196 మార్కెట్ యార్డులను 120 సబ్ యార్డులను శాశ్వత సేకరణ కేంద్రాలుగా ప్రకటించాం. విత్తనం వేసే సమయంలోనే కనీస మద్దతు ధరను ప్రకటించాలన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి సంచలన సంకల్పాన్ని నెరవేర్చడమే ఈ విధానం ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. ఇవే కాకుండా ఉత్పత్తుల కొనుగోళ్లకు రైతు భరోసా కేంద్రాలు ఇకపై పంటల కొనుగోలు కేంద్రాలుగా తమ సేవలను అందిస్తాయి. గ్రామ స్థాయికి మార్కెటింగ్ వ్యవస్థను తీసుకెళ్లాం.

మార్కెట్ యార్డులను వికేంద్రీకరించాం. వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీల పరిధిని అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల పరిధితో అనుసంధానించాం. 191 వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీల సంఖ్యను 216కు పెంచాం. అన్ని మార్కెట్ యార్డులను ఈ ఏడాది నుంచి నవీకరించడం జరుగుతుంది. నాడు-నేడు వద్దతిలో ఈనాడున్న అన్ని మార్కెట్ యార్డులను పూర్తిస్థాయిలో ఆధునీకరిస్తున్నాం. వీటితోపాటు శీతలీకరణ గిడ్డంగులు, గోదాముల నిర్మాణాలు ఈ ఏడాది ప్రారంభిస్తున్నాం. దీనికి గాను రూ.200కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నాం. ఇవే కాకుండా గ్రామాల్లో మండలాల్లో శీతలీకరణ గిడ్డంగులు, గోడౌన్ల నిర్మాణాన్ని మ్యాపింగ్ చేస్తున్నాం.

ఇంతేగాకుండా మరో విప్లవాత్మకమైన నిర్ణయాన్ని చట్ట రూపంలో తీసుకొచ్చాం. వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీలలో ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి మైనారిటీలకు 50శాతం, ఎ.ఎమ్.సి అధ్యక్షుల నియామకంలో మహిళలకు 50శాతం రిజర్వేషన్లను కల్పించాం. దీనితో 108 వ్యవసాయ మార్కెట్ కమిటీలకు మహిళలు చైర్పర్సన్లుగా ఉన్న ఏకైక రాష్ట్రం మనదని చెప్పడానికి గర్వపడుతున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

మహిళా స్వాలంభనకు, వారిలో నాయకత్వ లక్షణాలు పెంచి పాలన విషయంలో వారిని భాగస్వామ్యం చేయాలన్న మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి తవన ఈ నిర్ణయంతో స్పష్టమవుతుందని ఆనందంతో తెలియజేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ వ్యవస్థకు మధ్యవర్తులు, దళారులు పెద్ద సమస్య. రైతులకు రావలసిన ఆదాయం రాకపోవటానికి గల కారణాలలో దళారులు ప్రభావవంతంగా పనిచేయడం కూడా ఒకటని గుర్తించాం. మారుతున్న కాలానికనుగుణంగా మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ ఆధునీకరణలో భాగంగా మధ్యవర్తులు, దళారుల ప్రభావం తొలగించటానికి, కమీషన్ ఏజెంట్ల వ్యవస్థను సంస్కరించటానికి ముందుకు సాగుతున్నాం. నష్టపోతున్న రైతులను ఆదుకొనేందుకు కమీషన్దారులను, దళారులను నియంత్రించడానికి ఈ ఏడాది చట్టం తీసుకొస్తున్నాం. ఈ ఏడాది వ్యవసాయ, దాని అనుబంధ రంగాల్లో మౌలిక వసతుల కల్పనపై ప్రత్యేకించి వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ వ్యవస్థను పటిష్టపరిచే దిశగా ఈ బడ్జెట్లో ప్రాధాన్యమిస్తున్నాం.

రాష్ట్రంలో వినియోగదారులు, ఇటు రైతులు లబ్ధి పొందేలా ఉభయతారకంగా కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం. రాష్ట్రంలోని 101 రైతు బజార్లతోపాటు 430 వికేంద్రీకృత రైతు బజార్లను ఏర్పాటుచేశాం.

ఈ ఏడాది తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 5 కొబ్బరి కొనుగోలు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశాం. ఉల్లి ధరలు పెరిగిన సందర్భంగా వినియోగదారులకు మేలు చేసే విధంగా ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి ఉల్లిని కొనుగోలు చేసి వ్యవసాయ మార్కెట్లు, రైతు బజార్ల ద్వారా కిలో రూ.25/-కు విక్రయించాం. 80,522 క్వీంటాళ్ల ఉల్లిని సేకరించి వినియోగదారులకు అందించాం. దీనికి గాను రూ.63.12కోట్లు ఖర్చు చేశాం. ప్రజల కష్టాలను అర్థం చేసుకొని ఇలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకొన్న అతి తక్కువ రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రం ఒకటని నేను గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

గతంలో కనీస మద్దతు ధరలేని పసుపు, మిరప, చిరుధాన్యాలు, ఉల్లి, అరటి, బత్తాయి పంటలకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తొలిసారిగా ఎమ్.ఎస్.సి ప్రకటించిందని ఈ సందర్భంగా విన్నవించుకుంటున్నాను. మార్కెట్ ఇంటిలెజెన్స్ వ్యవస్థను బలోపేతం చేస్తున్నాం మార్కెట్ ఇంటిలెజెన్స్ సక్రమంగా జరగాలంటే ఇంటిలెజెన్స్ వ్యవస్థ బలంగా ఉండాలి. ఈ క్రమంలో 'సి.ఎమ్. యాప్' అనే యాప్ను తీసుకొచ్చాం. ప్రతి రోజు గ్రామ వ్యవసాయ సహాయకులు ఆయా గ్రామంలోని పంటల

ఉత్పత్తులు ఎంత ఉన్నాయి, ఏ ధరలు పలుకుతున్నాయనేది నమోదు చేసి పంపుతారు. వాటిని బట్టి ఉత్పత్తులను కొనుగోలు చేసే కార్యక్రమాన్ని చేపడతారు. తద్వారా రైతులకు మెరుగైన ఆదాయం వస్తుంది.

ధరల స్థిరీకరణ నిధి క్రింద 2020-21 బడ్జెట్ లో రూ.3,000కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

రైతు భరోసా కేంద్రాల ఏర్పాటు:

అధ్యక్షా !

రైతులకు సేవలు ఇంకా చేరువగా మెరుగ్గా ఉండాలనే గొప్ప సంకల్పంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, తన మానస పుత్రిక అయిన “రైతు భరోసా కేంద్రాల ” ను మే నెల 30న ప్రారంభించారు. భవిష్యత్తులో రాష్ట్ర వ్యవసాయ ముఖచిత్రం మార్చగలిగే స్థాయికి రైతు భరోసా కేంద్రాలను తీర్చిదిద్దుతున్నాం. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 10,641 రైతు భరోసా కేంద్రాలు రాష్ట్ర రైతాంగానికి వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ విభాగాలకు సంబంధించిన సేవలు అందించడానికి సిద్ధమయ్యాయి. రైతు భరోసా కేంద్రాలలో నాణ్యమైన ఎరువులు పురుగుమందులు అందించడమే కాదు, ఇవి రైతు విజ్ఞాన కేంద్రాలుగా, శిక్షణా కేంద్రాలుగా, మార్కెట్ సౌకర్యం కల్పించే కొనుగోలు కేంద్రాలుగా పనిచేస్తాయి. డిజిటల్ కియోస్కులు, టి.విలతో సహా అన్ని సౌకర్యాలు ఇక్కడ ఏర్పాటు చేశాం. కియోస్కుల ద్వారా ఆర్డర్ ఇస్తే నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు, దాణా తదితర ఉత్పత్తులు కొనుగోలు చేసుకోవచ్చు.

గ్రామ స్థాయిలో రైతులు సాగుచేయు పంటలకు పంటల బీమా నమోదు, భూసార మరియు విత్తన నాణ్యత పరీక్షలు కూడా ఇక్కడ నుంచే జరుగుతాయి. ఈ ప్రభుత్వం ఎంతో పారదర్శకంగా వివిధ పంటల కనీస మద్దతు ధరలు మరియు పంట ఉత్పత్తుల కొనుగోలు జరిగే సమయంలో రైతులు పాటించవలసిన నాణ్యతా ప్రమాణాలు ఈ కేంద్రాల్లో ప్రదర్శించడం జరుగుతుంది. దీనిని బట్టి రైతులు తమకు గిట్టుబాటు అయ్యే పంటలను సాగు చేసుకొని అధిక ఆదాయం పొందడానికి వీలుంటుంది. నూతన ఉత్పత్తులు, మార్కెట్ ధరలు, నూతన సాంకేతిక పద్ధతులు, మార్కెట్ కు సంబంధించిన విషయాలపై ఎప్పటికప్పుడు సమాచారాన్ని రైతులకు అందించడం జరుగుతుంది. ఈ కేంద్రాలు కస్టమర్ హెరింగ్ సెంటర్లుగా సేవలు అందిస్తాయి. ఈ కేంద్రాల నుంచే పశువుల ఆరోగ్యకార్డులు ప్రాథమిక చికిత్సకు అవసరమైన మందులను కూడా ఇవ్వడం, సేంద్రీయ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ప్రకృతి వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల తయారీపై రైతులకు శిక్షణా కార్యక్రమాలు కూడా నిర్వహిస్తారు. ప్రభుత్వ పథకాల లబ్ధిదారుల వివరాలను ఈ కేంద్రాల వద్ద సామాజిక తనిఖీ కోసం ప్రదర్శించడం జరుగుతోంది. అంతేకాకుండా రైతులకు బ్యాంకుల నుంచి అవసరమైన పంట రుణ సేవలను ఈ కేంద్రం నుంచి అందిస్తారు. రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా రైతులకు బ్యాంకింగ్ సేవలందిస్తాం. దాంతోపాటు క్రెడిట్, డెబిట్ కార్డులను ఈ ఏడాది నుంచి ప్రణాళిక చేస్తున్నాం.

ఈ పథకం క్రింద 2020-21 బడ్జెట్‌లో రూ.100కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ప్రతి గ్రామంలో గ్రేడింగ్, ప్యాకింగ్ యూనిట్ల ఏర్పాటు:

రైతు పండించిన పంటల నాణ్యతను పెంచినప్పుడే వారికి ఆదాయం పెరుగుతుంది. ఈ ఏడాది పంటల నాణ్యతను పెంచడంలో అవసరమైన శిక్షణను రైతులకు అందించడం జరుగుతుంది. ప్రతి గ్రామంలోను స్థానికంగా పండే పంటలను బట్టి వారికి అవసరమైన గ్రేడింగ్ ప్యాకింగ్ యూనిట్లను ఈ ఏడాది ఏర్పాటు చేయాలన్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి నిర్ణయం ఈ ఏడాదే కార్యరూపం దాల్చబోతోంది. రైతు స్వయంగా తమ పంటలను తామే అక్కడకు తీసుకొచ్చి గ్రేడింగ్ చేసుకొనే వెసులుబాటు కల్పిస్తున్నాం.

వై.ఎస్.ఆర్ జనతా బజార్లు:

మనం పండించే నాణ్యమైన పంటలు మన ప్రజానీకానికి అందుబాటులోకి తీసుకొని రావటానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు సంకల్పించారు. దీనికోసం వై.ఎస్.ఆర్.జనతా బజార్లు తీసుకొస్తున్నాం. ఈ వ్యవస్థ అందుబాటులోకి వస్తే రైతులు మార్కెటింగ్ ఒడిదుడుకులను తట్టుకోవడానికి ఒక మార్గాన్ని ఏర్పరచినట్లువుతుంది. ఆర్.బి.కెల మాదిరిగానే జనతా బజార్ల వ్యవస్థ ఏర్పాటు ఒక విప్లవాత్మక వ్యవస్థగా మారుతుందనటంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. ప్రతి పట్టణంలోనూ, గ్రామంలోనూ ఈ జనతా బజార్లు ఏర్పాటు చేయబోతున్నాం.

“ఈ మొత్తం ఆర్థిక వ్యవస్థలో రైతు ఒక్కడే తను కావలసినవన్నీ రిటైల్‌లో కొనుక్కుంటాడు. తాను అమ్మాల్నిందంతా హోల్‌సేల్‌గా అమ్ముకుంటూ రెండువైపులా భారాన్ని మోస్తాడు” అని జాన్ ఎఫ్ కెనడి అన్నారు. రైతు భరోసా కేంద్రాలు, జనతా బజార్ల ఏర్పాటుతో ఈ పరిస్థితిని తిరగరాసే వ్యవస్థ అవతరిస్తోంది.

ఇక్కడ ఒక విషయం మీ ద్వారా సభకు వివరంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా ఏదైతే నాణ్యమైన ఉత్పత్తులు మనం అందిస్తామో దానిని ప్రభుత్వమే అందిస్తుంది కాబట్టి నాణ్యమైన ఉత్పత్తులతోపాటు ధరల నియంత్రణ చాలా స్పష్టంగా చేయగలుగుతున్నాం కాబట్టి ఇక్కడ రైతు హోల్‌సేల్ గానే తనకు అవసరమైనవి కొనుక్కునే ప్రక్రియ సాగుతుంది. అదేవిధంగా జనతా బజార్ల ఏర్పాటుతో రైతు పండించిన పంటలను రిటైల్‌గా విక్రయిస్తాం. కాబట్టి రిటైల్ ద్వారా వచ్చిన ఆదాయం ద్వారా రైతులకు మేలు చేస్తుందని వివరిస్తున్నాను.

వ్యవసాయం వృత్తి కాదు, జీవన విధానం. మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు కేంద్ర బిందువు. దాన్ని కాపాడుకొనే క్రమంలో ఎన్నో సంస్కరణలకు ఏడాది కాలంలోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారు శ్రీకారం చుట్టారు. దీనిలో భాగంగా గ్రామ సచివాలయంలో ప్రత్యేకంగా

గ్రామ వ్యవసాయ, ఉద్యాన, సెరికల్చర్, పశుసంవర్ధక మరియు మత్స్య సహాయకులను 12,277 మందిని శాశ్వత ప్రాతిపదికన ప్రభుత్వం వచ్చిన తొలి ఏడాదిలోనే నియమించాం. మిగిలిన ఖాళీలను వెంటనే పూర్తి చేయటానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఇంతటి భారీ ఎత్తున నిరుద్యోగులను ప్రభుత్వోద్యోగులుగా చేసిన మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు చిరస్థాయిగా చరిత్రలో నిలిచి ఉంటారని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

డా.వై.ఎస్.ఆర్. ఉచిత పంటల బీమా:

అధ్యక్షా,

మా ప్రభుత్వ “నవరత్నాలు” లో రైతు సంక్షేమం కోసం ప్రకటించిన డా.వై.ఎస్.ఆర్. ఉచిత పంటల బీమా పథకం ప్రధానమైనదని ఈ సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇందులో భాగంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోటిఫై చేసిన పంటలకు రైతులు చెల్లించాల్సిన బీమా ప్రీమియం గత ప్రభుత్వ హయాంలో రైతులే చెల్లించవలసి వచ్చేది కాని ఇప్పుడు మొత్తం బీమా ప్రీమియం రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

ప్రకృతి విపత్తుల వల్ల పంట నష్టము జరిగినప్పటికీ రైతులు నష్టపోకుండా తగిన నష్టపరిహారం ఇచ్చేలా చర్యలు తీసుకోవడం సంతృప్తికరంగా ఉంది. ఈ పథకం క్రింద ఖరీఫ్ 2019 గాను రూ.1270కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నామని సవినయంగా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే రబీ 2019-20 సవంత్యరంలో నోటిఫై చేసిన అన్ని పంటల రైతువారి వివరాలన్నీ ఈ-క్రాప్ నందు నమోదుచేసి రైతులందరికీ నిబంధనల మేరకు పంటల బీమా వర్తింపజేయటం జరిగింది. దీనివల్ల రైతాంగం మరింత భరోసాతో వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు చేస్తూ తమ పంటల్లో ఉత్పాదకతను, తద్వారా ఆదాయం కూడా పెంచుకుంటారని దీనికి వై.ఎస్.ఆర్. ఉచిత పంటల బీమా పథకం ఉపకరిస్తుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ ఏడాది పంటల బీమా అమలు కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తోంది.

ఈ పథకం అమలు కొరకు 2020-21 బడ్జెట్ నందు రూ.500కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వై.ఎస్.ఆర్. వ్యవసాయ ప్రయోగశాలలు:

రాష్ట్రంలో రైతులకు నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులను అందుబాటులో ఉంచినపుడే సాగు చేస్తున్న పంటల్లో ఆశించిన దిగుబడులు పొందుతారు.

రైతుల వినియోగానికి ముందే వీటిని పరీక్షించి, ధృవీకరించి అందజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వీటి పరీక్షలు విరివిగా చేపట్టాలనే సంకల్పంతో 147 గ్రామీణ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల్లో నియోజకవర్గానికి

ఒక అగ్రి టెస్టింగ్ ల్యాబ్‌ను, అదేవిధంగా జిల్లా స్థాయిలో ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలో ఒక ల్యాబ్ మరియు వీటిని అనుసంధాన పరిచే 4 ప్రాంతీయ కోడింగ్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. వీటి ద్వారా రైతులు ఉపయోగించే విత్తనాలు, ఎరువులు మరియు పురుగుమందులను వాటి అమ్మకాల కంటే ముందుగానే పరీక్షించి వాటి నాణ్యతపై ప్రభుత్వ హామీతో రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా రైతులకు అందజేయటం జరుగుతోందని సగర్వంగా నేను ఈ గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ల్యాబ్‌లన్నీ కూడా ఈ ఏడాది అందుబాటులోకి రానున్నాయి.

దీనికి గాను బడ్జెట్ నందు రూ.65కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

రైతులందరికీ “వై.ఎస్.ఆర్. వడ్డీ లేని పంట రుణాలు” :

అధ్యక్షా ,

రైతులకు పంట రుణం ఒక ప్రధాన అవసరం. ఇది రైతులకు ఎట్టి పరిస్థితులలో భారం కాకూడదని భావించిన మా ప్రియతమ నాయకులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు రైతులకు సున్నా వడ్డీపై పంట రుణాలు అందించటానికి మా మానిఫెస్టోలో ఒక ప్రధాన అంశంగా తీసుకొన్నారు. ఈ పథకాన్ని వైఎస్సార్ వడ్డీ లేని పంట రుణాల పథకంగా 2019-20 సంవత్సరం నుంచి అమలు చేస్తున్నాం. రైతులు తాము తీసుకున్న రుణాన్ని బ్యాంకులకు నిర్ణీత గడువులో తిరిగి చెల్లించినట్లైతే వారు గరిష్టంగా 1 లక్ష రూపాయల వరకు, సున్నా వడ్డీపై పంట రుణాల పథకానికి అర్హులౌతారు. దీనివల్ల, ముఖ్యంగా చిన్న సన్నకారు మరియు కౌలు రైతులందరికీ రుణాలపై వడ్డీ భారం తగ్గడమే కాకుండా రైతులలో తాము తీసుకున్న అప్పులను సకాలంలో చెల్లించడమనే క్రమశిక్షణ మనం పెంపొందించవచ్చు. తద్వారా బ్యాంకులకు కూడా ఆర్థిక వెసులుబాటు ఉండటం, మరింత ఉత్సాహంగా ఏ విధమైన ప్రతిబంధకాలు కల్పించకుండా పంట రుణాలు మంజూరు చేయటానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. రైతులకు ఎలా ఇవ్వాలని ఆలోచించండి, ఎలా ఎగ్జిక్యూట్ అని కాదని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పే మాటలను స్ఫూర్తిగా తీసుకొని నిధులను సమకూర్చుకుంటున్నాం.

ఈ పథకం అమలు కొరకు 2020-21 బడ్జెట్ క్రింద రూ.1100కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

రైతులకు ఎక్స్‌గ్రేషియా:

ప్రభుత్వం పెద్దఎత్తున రైతాంగానికి సహాయం చేస్తున్నా వత్తిళ్లు తట్టుకోలేక ఇప్పటికీ అక్కడక్కడ రైతులు బలవన్మరణాలకు పాల్పడడం బాధాకరం. దురదృష్టవశాత్తు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతు కుటుంబాలకు రూ.7లక్షల చొప్పున ఆర్థిక సహాయాన్ని సంఘటన జరిగిన వెంటనే అందించే ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. 2019 మే లోపు రైతు ఆత్మహత్యలుగా నమోదై పరిహారం పొందని కుటుంబాల వివరాలు

మళ్ళీ పరిశీలించి అర్హతగలిగిన 438 కుటుంబాలకు రూ.5లక్షల చొప్పున ఆర్థిక సాయం అందించాం. ప్రమాదవశాత్తు రైతు మరణిస్తే 7లక్షల రూపాయల ఆర్థిక సాయాన్ని అందిస్తున్నాం. రైతు ఆత్మహత్యలు లేని రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను చూడాలన్నదే శ్రీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి ప్రగాఢ కోరిక. ఈ దిశగా శాయశక్తులా శ్రమిస్తాం.

దీని కోసం 2020-21 బడ్జెట్‌లో రూ.20కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

రాష్ట్ర వ్యవసాయ మిషన్:

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చైర్మన్‌గా వ్యవసాయ మిషన్ ఏర్పడింది. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షిస్తూ తక్షణ నిర్ణయాలు తీసుకుని అమలు చేయడం దీని బాధ్యత. దీనిలో వ్యవసాయ నిపుణులు, అనుభవం కలిగిన రైతులు, రైతు సంఘప్రతినిధులు, మంత్రులు, శాస్త్రజ్ఞులు సభ్యులుగా ఉంటారు. ప్రతి నెలా క్రమం తప్పకుండా ఈ వ్యవసాయ మిషన్ సమావేశాలు జరుగుతున్నాయి.

దీని కొరకు 2020-21 సంవత్సర బడ్జెట్ నందు రూ.2.61కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

డా.వై.ఎస్.ఆర్. పాలం బడి కార్యక్రమము:

అధ్యక్షా ,

రైతులకు క్షేత్రస్థాయిలో శిక్షణ అందించడానికి 'డా.వై.ఎస్.ఆర్.పాలం బడి' అనే శిక్షణా కార్యక్రమాన్ని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ఆయా పంటల్లో శిక్షణ పొందిన వ్యవసాయ అధికారుల పర్యవేక్షణలో ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్నాం. గ్రామ సచివాలయాల్లో నియమించబడిన వ్యవసాయ సహాయకుల ద్వారా 25 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో 30మంది రైతులకు పంట విత్తినది మొదలుకొని కోత సమయం వరకూ వారానికి ఒక్కసారి 14 వారాల పాటు శిక్షణా కార్యక్రమం జరుగుతుంది. దీనిద్వారా రైతులకు తామే స్వయంగా పంట పరిస్థితులను పరిశీలించి, వాతావరణ స్థితిగతుల ఆధారంగా తామే పర్యావరణానుకూల, ఆర్థికంగా ప్రయోజనకరమైన నిర్ణయాలు తీసుకొనే శక్తిని పెంపొందించుకోవటం జరుగుతుంది. పెట్టుబడులు తగ్గించుకుంటూ ఆశించిన దిగుబడులు సాధించటం కోసం తగిన శిక్షణ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

రైతు చెంతకే విత్తనం:

వ్యవసాయానికి విత్తనం మూలాధారం. గత ప్రభుత్వ కాలంలో విత్తనం కోసం రైతులు క్యూల్లో రోజుల తరబడి నిలబడి విసిగి వేసారి పోయేవారు. తొక్కిసలాటలు జరిగేవి. ఆ పరిస్థితులు మారాలి, నాణ్యమైన విత్తనాలు రైతు చెంతనే అందించాలన్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి నిర్ణయం, అధికారం చేపట్టిన ఏడాదిలోపే అమలు చేశాం.

గ్రామాల్లో రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో విత్తన పంపిణీ ప్రారంభించాం. రైతుల నుంచే చాలా వరకు విత్తనాన్ని సేకరించాం. విత్తన నాణ్యతలో రాజీలేకుండా అత్యంత పారదర్శకంగా, అక్రమాలకు తావు లేకుండా, చాలా ముందుగా విత్తన పంపిణీ చేశాం. 4.34లక్షల క్వీంటాళ్ల వేరుశనగ విత్తనాలు, 1.30లక్షల క్వీంటాళ్ల వరి విత్తనాలు రైతులకు ఇప్పటివరకు సబ్సిడీపైన అందజేశాం.

రాయితీపై విత్తన సరఫరా చేయటానికి 2020-21 బడ్జెట్ నందు రూ.200కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ పథకము:

వ్యవసాయంలో కూలీల లభ్యత ప్రతి సంవత్సరం తగ్గుతున్న తరుణంలో యాంత్రీకరణ ఆవశ్యకత పెంచుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ఏడాది నుంచి రైతు భరోసా కేంద్రాలను కస్టమ్ హైరింగ్ సెంటర్లుగా తీర్చిదిద్దతాం. దాంతోపాటు 75శాతం వరకు చిన్న సన్నకారు రైతులు ఉన్న తరుణంలో వీరికి ఎక్కువ విలువ గల యంత్ర పరికరాలు అందుబాటులోనికి తీసుకొని రావటం ఒక సవాలుగా మారింది. ఆయా పంటలలో వివిధ స్థాయిలలో వినియోగించే యంత్ర పరికరాలను ఒక నమూనానుగా చేర్చి రైతు బృందాలను ఏర్పాటుచేసి వారికి ఆ యంత్ర పరికరాలను అందజేసినట్లైతే వాటిని వారు తమ పొలంలో వినియోగించుకోవటంతోపాటు కస్టమ్ హైరింగ్ పద్ధతి ద్వారా ఇతర సన్న చిన్న మరియు కౌలుదారు రైతులకు బాడుగకు అందజేస్తూ కొంత ఆదాయమును కూడా పొందటానికి వీలు అవుతుంది. ఈ మేరకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం.

దీనికి గాను 2020-21 బడ్జెట్ నందు రూ.207.83కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

అధ్యక్షా ,

సమీకృత వ్యవసాయ విధానం:

మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ విస్తీర్ణంలో సగభాగం వర్షాధారమే. ముఖ్యంగా రాయలసీమ, ప్రకాశం మరియు ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల్లో ఈ పరిస్థితి ఉంది. వర్షాధార ప్రాంత రైతాంగానికి వ్యవసాయ పంటలు ఒక్కడాని మీద దృష్టి సారించినట్లైతే వారి జీవనం మరింత దెబ్బతినేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనికి వ్యవసాయంతోపాటుగా ఉద్యాన, పట్టు, పాడి, పొట్టి మరియు ఇతర అనుబంధ రంగాల మేలి కలయికతో సమగ్ర వ్యవసాయ విధానాలు అమలు ఒక ప్రక్క, ఆయా ప్రాంతాలలో నీరు మరియు భూసార సంరక్షణ కార్యక్రమాల అమలు మరో ప్రక్కన చేపట్టినట్లైతే ఈ వర్షాధార ప్రాంతాల రైతాంగానికి ఒక నిర్దిష్టమైన ఆదాయ వనరులను కల్పించిన వారమౌతాము.

ఈ కార్యక్రమాల నిర్వహణ కొరకు నేషనల్ మిషన్ ఆన్ సస్టైనబుల్ అగ్రికల్చర్ పథకము (NMSA) క్రింద 2020-21 సంవత్సరానికి గాను రూ.141.73 కోట్లు బడ్జెట్ నందు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ప్రకృతి వ్యవసాయం:

వ్యవసాయ రంగంపై హరిత విప్లవ ప్రభావం ఎంతమేర ఉందో మనందరికీ తెలిసిందే. అయితే ఆహార భద్రత కోసం అనుసరించిన అనేక వ్యవసాయ పద్ధతుల మూలంగా మనం ఆ మేరకు కొంత అభివృద్ధిని సాధించడం జరిగింది. ఈ క్రమంలో రైతాంగం రసాయనిక పదార్థాలైన ఎరువులు, పురుగు మందులు వాడకంపై ఎక్కువగా ఆధారపడి సాంప్రదాయ వ్యవసాయం వైపు కొంచెం అశ్రద్ధ చేయటం వల్ల మనం ఉపయోగించే ఆహార పంటల్లో ఆరోగ్యానికి మరియు పర్యావరణానికి హాని చేసే రసాయనాల శాతం ఎక్కువయ్యాయి. దీనివల్ల మానవాళి మనుగడకే పెను సవాలు విసిరే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకోని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ఈ ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించటం జరుగుతుంది.

ఈ ఏడాది ప్రకృతి వ్యవసాయ పరిశోధన, శిక్షణ మరియు విజ్ఞాన కేంద్రాన్ని రాయలసీమలో ఏర్పాటు చేయబోతున్నాం.

పెట్టుబడి లేని వ్యవసాయం దిశగా రైతాంగాన్ని ప్రోత్సహించే క్రమంలో 2020-21 సంవత్సరానికి సంబంధించిన బడ్జెట్ నందు రూ.225.51కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి:

“విత్తు నుంచి విక్రయం వరకు” రైతు ప్రతి అడుగులో సాయంగా ఉంటూ ప్రతి కష్టంలో రైతును ఆదుకుంటామన్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆశయానికి రూపకల్పన ఈ “ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి”. వివిధ ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా పంట నష్టపోయిన రైతులకు తక్షణ సహాయం అందజేయడానికి రూ.2000కోట్లతో ఈ ప్రభుత్వం “ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి” ని ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. గత సంవత్సరం కూడా ఈ నిధిని రూ.2000కోట్లతో ఏర్పాటుచేశాం.

పంట నష్టపోయిన రైతులు తరువాతి పంటకు కావలసిన పెట్టుబడి నిమిత్తం పంట నష్టపరిహారాన్ని ప్రభుత్వము ఈ సహాయ నిధి నుంచి డి.బి.టి. పద్ధతి ద్వారా లబ్ధిదారునికి నేరుగా వారి బ్యాంక్ ఖాతాలలోకి జమ చేయబడుతుంది. ఈ విధంగా గత సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 2019 నుంచి జనవరి 2020 వరకు సంభవించిన వరదలు, భారీ వర్షాల వల్ల పంట నష్టపోయిన 67874 మంది

లబ్ధిదారులకు రూ.54.53కోట్ల నష్టపరిహారాన్ని అత్యంత పారదర్శకంగా రైతుల ఖాతాలలో నేరుగా జమ చేయడం జరిగింది.

ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ (ఆహార శుద్ధి) కి నూతన పాలసీ:

రైతులు పండించిన పంటలకు విలువ వృద్ధి చేస్తేనే అధిక ఆదాయం అందుతుంది. పంటలను యథావిధిగా విక్రయించే కన్నా ప్రాసెసింగ్ చేసి విక్రయిస్తే అధిక ధరలతో రైతులకు మేలు కలుగుతుంది. ఈ ఏడాది నుంచి రాష్ట్రంలో ఆహార శుద్ధి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలని నిర్ణయించాం. గ్రామీణ ఆర్థికాభివృద్ధికి ఊతమిస్తూ, గ్రామీణ ఉపాధి పెంపొందించే విధంగా అభివృద్ధి చేస్తాం. దీని కోసం త్వరలోనే వ్యవసాయ ఆహార శుద్ధి నూతన విధానం (ఏ.పి.ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ న్యూ పాలసీ 2020-25) తీసుకురాబోతున్నాం. ఈ రంగంలో యువతను, ఎఫ్.పి.ఓలను, మహిళలను ప్రోత్సహించాలి. చిన్న మధ్యతరహా పరిశ్రమలకు అభివృద్ధికి తగిన ప్రణాళికతో సిద్ధమౌతున్నాం. ఆర్గానిక్ మెడిసిన్ల ప్రాసెసింగ్ను కూడా దీనిలో ఒక భాగంగా ప్రోత్సహిస్తాం.

ఇంటిగ్రేటెడ్ కాల్ సెంటర్:

వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ రంగాలలో ఉన్న రైతాంగానికి వారి సమస్యలు పరిష్కరించే దిశగా 'ఇంటిగ్రేటెడ్ కాల్ సెంటర్ను' గన్నవరం వద్ద ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రైతులు నేరుగా తమ సందేహాలను 155251కు ఫోన్ చేసి నివృత్తి చేసుకోవచ్చు. ఈ కేంద్రంలో పంటల నిపుణులు, సాంకేతిక విద్యార్థులు కలిగిన సిబ్బంది నిరంతరం రైతులకు అందుబాటులో ఉంటూ సేవలు అందిస్తారు.

వ్యవసాయ సలహా మండళ్ల ఏర్పాటు:

ఈ ఏడాది వ్యవసాయ సలహా మండళ్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు, మార్కెట్లో వివిధ పంటల ధరల సమాచారం ఆధారంగా రైతులు వేయనున్న పంటల ప్రణాళికలను ఖరారు చేయడానికి, ప్రత్యామ్నాయ పంటల సాగు, తదితర అంశాలపై ఈ మండళ్లు పనిచేస్తాయి. ఇందులో అనుభజ్జులైన రైతులు, శాస్త్రవేత్తలు, నిపుణులు, స్థానిక నాయకులు, ప్రజాప్రతినిధుల సభ్యులుగా ఉన్నారు. వీరి అభిప్రాయాలను వ్యవస్థీకృతం చేయాలన్న సదుద్దేశ్యంతో రాష్ట్ర, జిల్లా మరియు మండల స్థాయిలో ఈ సలహా మండళ్లను ఏర్పాటు చేయాలన్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారి సంకల్పం ఈ ఏడాదే అమల్లోకి వచ్చింది. జిల్లాలో అనుభవజ్ఞులైన రైతులు చైర్మన్లుగా, జిల్లా ఇన్చార్జీ మంత్రులు గౌరవ చైర్మన్లుగా మరియు మండల స్థాయిలో ఎమ్మెల్యేలు గౌరవ చైర్మన్లుగా వ్యవహరిస్తూ రైతులకు పంటల ప్రణాళిక తదితర అంశాలపై దిశానిర్దేశం చేస్తారు. దీని తోపాటు మార్కెటింగ్ వ్యవస్థ మెరుగుపరిచే ప్రక్రియలో కూడా వీరు భాగస్వాములౌతారు.

2020-21 సంవత్సర బడ్జెట్ నందు మొత్తం వ్యవసాయశాఖకు రూ.15399.52కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం:

వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తల సేవలను క్షేత్రస్థాయిలో విస్తృతం చేయబోతున్నాం. రాష్ట్రంలో ప్రతిష్టాత్మక ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం తన సేవలను ఈ ఏడాది ముమ్మరం చేయబోతోంది. పరిశోధనలు, క్షేత్రస్థాయిలో విస్తరణ కార్యకలాపాలు, వ్యవసాయ విద్యాబోధనలు, నూతన వంగడాల సృష్టి, కొత్త పంటల ప్రోత్సాహం తదితర కార్యకలాపాలను పెద్ద ఎత్తున అందించేందుకు కార్యాచరణ రూపొందిస్తున్నాం.

2020-21 సంవత్సరానికి, ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి రూ.402కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

ఉద్యాన శాఖ :

అధ్యక్షా

2019-20 సంవత్సరంలో మెరుగైన పరిపాలన కోసం మరియు సకాలంలో రైతులను సేవలను అందించడానికి, 4000విలేజ్ హార్డికల్చర్ అసిస్టెంట్లు (వి.హెచ్.ఎఎ) మంజూరు కాగా అందులో 2265 విలేజ్ హార్డికల్చర్ అసిస్టెంట్లు (వి.హెచ్.ఎఎ) వివిధ గ్రామ సచివాలయాలలో నియమించారు.

గడచిన సంవత్సరకాలంలో ఉద్యాన ప్రగతి:

1,21,887 హెక్టార్లలో బిందు -తుంపర్ల సేద్య పథకం అమలులో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే తృతీయ స్థానంలో ఉందని ఈ గౌరవ సభకు విన్నవిస్తున్నాను.

2019-20 సంవత్సరంలో అదనంగా 70,529 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో ఉద్యాన పంటల సాగు క్రిందకు తీసుకొచ్చాం.

తెలంగాణా రైతులతో సమానంగా రాష్ట్రంలోని ఆయిల్ పామ్ రైతులకు చెల్లించాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ.వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నిర్ణయించారు. ఆ మేరకు ధరల స్థిరీకరణ నిధి నుంచి 78కోట్ల రూపాయలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించింది.

ఉద్యాన పంటల విస్తరణ పథకంలో, 40శాతం రాయితీతో 48,115 హెక్టార్లలో నూతన రకాల పంటలను క్లస్టర్లలో అమలు చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఉద్యాన పంటల ఉత్పాదకత పెంచడానికి

మరియు అధిక రాబడికి బహుళ అంతస్తుల పంటల విధానం మరియు అంతర పంటలను ప్రోత్సహిస్తున్నాం.

2020-21 సంవత్సరానికి గాను, పాత మరియు బలహీన తోటల పునరుద్ధరణ కోసం 5,400 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో 50 శాతం రాయితీతో ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

2020-21 సంవత్సరంలో, రక్షిత సాగు కింద అధిక విలువ కలిగిన కూరగాయలు మరియు పూల సాగును ప్రోత్సహించడానికి 50 శాతం సహాయంతో 62.91 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో పాలీహౌస్ మరియు పేడ్ నెట్ హౌస్ లను ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

ఉత్పాదకత మరియు నాణ్యతను పెంచడానికి, 7458 హెక్టార్లలో పందిళ్ల ద్వారా తీగ జాతి కూరగాయలు, బ్రెల్లీస్ ద్వారా టమోటా, మల్పింగ్ ద్వారా కూరగాయల సాగు వంటి నూతన పద్ధతులతో ప్రోత్సహించడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

2020-21 సంవత్సరానికి గాను, పంటకోత అనంతర నష్టాన్ని తగ్గించేందుకు 40 నుంచి 50 శాతం రాయితీతో 5.34 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం కలిగిన 1007 పోస్ట్ హార్వెస్ట్ ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్యాక్ హౌస్, కోల్డ్ స్టోర్ షెస్, రైపెనింగ్ ఛాంబర్స్, మినిమల్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంస్థలను (FPO) ప్రోత్సహించడం ద్వారా వ్యవసాయ పెట్టుబడి తగ్గిస్తూ, రైతు ఆదాయాన్ని పెంచడంతోపాటు అగ్రిగేషన్, సామూహిక మార్కెటింగ్ మరియు వ్యవసాయానికి కావాలసిన ఇన్పుట్ల సేకరణలో సహాయపడుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం FPOలకు పంటకోత మౌలిక సదుపాయాల బలోపేతం కోసం 75 శాతం రాయితీని గరిష్టంగా రూ.కోటి వరకు ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాం.

2020-21లో సూక్ష్మ సేద్యం ద్వారా 62,270 హెక్టార్లలో ప్రోత్సహించుటకు ప్రణాళిక సిద్ధం చేశాం. ఈ లక్ష్యంలో ప్రధానంగా 37,985 హెక్టార్లు (61 శాతం) కరవు పీడిత జిల్లాలో అమలు చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది.

అదే విధంగా కేంద్ర ప్రాయోజిత రాష్ట్ర పథకమైన సమీకృత ఉద్యాన అభివృద్ధి మిషన్ పథకం (MIDH) ద్వారా ఉద్యానపంటల సమగ్ర అభివృద్ధికి 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.150.985 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సూక్ష్మసేద్య పథకానికి (MIP) ప్రధానమంత్రి కృషి సింఛాయి యోజన (PMKSY) ద్వారా 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో బిందు మరియు తుంపర సేద్య పరికరాలను రైతులకు అందించుటకు రూ.411.95 కోట్లను ప్రతిపాదించడమైంది.

నేషనల్ ఫుడ్ సెక్యూరిటీ మిషన్ (NFSM) పథకం క్రింద ఆయిల్ పామ్ తోటల సాగు ప్రోత్సహించుటకు గాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.44.70కోట్లను ప్రతిపాదించడమైంది.

రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన (RKVY) పథకం ద్వారా కూరగాయల ఉత్పత్తి, నాణ్యత పెంచుటకు పందిర్లు, ట్రెల్లిస్, సంకర జాతి కూరగాయ విత్తనాల సరఫరా, ప్లాస్టిక్ క్రేట్లు వంటి వాటిని రైతులకు 50శాతం రాయితీపై అందజేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేయడమైంది.

మొట్టమొదటిసారిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి మామిడి పండ్లు (16టన్నులు) పుచ్చకాయలు (12టన్నులు) సముద్ర మార్గం ద్వారా విశాఖపట్నం నుండి లండన్కు ఎగుమతి చేయడమైంది.

కోవిడ్-19 క్లిష్ట పరిస్థితులలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మార్కెటింగ్ శాఖ ద్వారా రైతుల నుంచి నేరుగా అరటి, టమాటా, బత్తాయి, కంద, క్యారెట్, ఉల్లి, పసుపు పంటలను మద్దతు ధరతో కొనుగోలు చేసి రైతులను ఆదుకున్నాం.

2020-21 సంవత్సరానికి మొత్తం ఉద్యానశాఖకు రూ.653.02 కోట్ల బడ్జెట్ అంచనాను ప్రతిపాదించడమైంది.

ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం :

డా.వై.ఎస్.ఆర్. ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం భారతదేశంలోనే రెండవ ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం అని ఈ గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయ పరిధిలో కడప జిల్లాలోని పులివెందులలో ముఖ్యంగా గత ఏడాది అరటి పరిశోధన స్థానం ఏర్పాటు చేయడమైంది. RKVY ప్రాజెక్టులో భాగంగా లాంఛాం, గుంటూరు నందు ఆహార నాణ్యతను పరీక్షించే ప్రయోగశాలను ప్రారంభించాం.

ఎర్రచింతపండు “అనంత రుధిర” (ఎర్రకండ మరియు ఏటా కాపునిచ్చే) మరియు ఔషధ మొక్కల కోవలో స్వర్ణస్వర అనే వస రకము జాతీయ స్థాయిలో విడుదల అయ్యాయని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ధనియాల రకాల సుగుణ మరియు సుస్థిర మెంత్రి రకం లాం సోనాలి వంటి రకాలను సెంట్రల్ వెరైటీ కమిటీ, న్యూఢిల్లీ వారు జాతీయ రకాలుగా విడుదల చేశారని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

2020-21 సంవత్సరానికి, డా.వై.ఎస్.ఆర్ ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయంనకు రూ.88.60కోట్లు ప్రతిపాదించబడింది.

పట్టుపరిశ్రమ శాఖ

ఆంధ్రప్రదేశ్ భారతదేశంలో రెండవ అతిపెద్ద ముడిపట్టు ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రం మరియు ఉత్తమ బైవోటైన్ ప్రాక్టీసింగ్ స్టేట్ గా జాతీయ అవార్డును కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అందుకుంది.

పట్టుపరిశ్రమ 11.50 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తుంది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో మల్బరీలో 65,883 మంది రైతులు 1,11,144 ఎకరాలు సాగు చేస్తున్నారు. పట్టు పరిశ్రమ శాఖ రైతులకు మల్బరీ తోటల అభివృద్ధి, పెంపక పెట్ల నిర్మాణం మరియు పెంపకం సామాగ్రి కొరకు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తోంది.

2019-20లో పట్టు రైతులు రూ. 2131.79 కోట్ల విలువ గల 58,223 మెట్రిక్ టన్నుల పట్టు గూళ్లు మరియు పట్టు రీలర్లు రూ.2193.72 కోట్ల విలువ గల 7957 మెట్రిక్ టన్నుల ముడి పట్టు ఉత్పత్తి జరిగింది.

పట్టుపరిశ్రమ కార్యకలాపాల ద్వారా పెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు పెడ్యూల్డ్ తెగల కుటుంబాల సాధికారత మరియు ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం అన్ని పట్టుపరిశ్రమ పథకాలు 90 శాతం సహాయంతో అమలు చేస్తున్నాం.

బైవోటైన్ పట్టుపరిశ్రమను ప్రోత్సహించేందుకు, రైతులకు బైవోటైన్ పట్టుగూళ్ల ఉత్పత్తిపై కిలోకు రూ.50/- ప్రోత్సాహకం, పట్టురీలర్స్ కు బైవోటైన్ ముడి పట్టుదారం ఉత్పత్తిపై కిలోకు రూ.130/- ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తున్నాం.

మహాత్మాగాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద పట్టుపరిశ్రమ రైతులు మల్బరీ తోటల పెంపకం మరియు పెట్ల నిర్మాణాన్ని చేపట్టడానికి 2019-20లో రూ.20.75 కోట్లు రైతులకు విడుదల చేశాం.

2019-20 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధి కోసం గ్రామ స్థాయిలో రైతులకు సేవ చేయడానికి గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థ ద్వారా 400 గ్రామ పట్టుపరిశ్రమ సహాయకుల పోస్టుల మంజూరు చేసింది. అందులో 360 మంది గ్రామ పట్టుపరిశ్రమ సహాయకులు నియమింపబడ్డారు.

2020-21 సంవత్సరానికి, పట్టుపరిశ్రమ శాఖకు రూ.92.18 కోట్ల బడ్జెట్ ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పశుసంవర్ధక శాఖ

ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులలో సైతం స్థిరమైన ఆదాయవనరుగా, సుస్థిర సూచికగా ఉంటూ, గ్రామీణ ప్రజలకు బ్రతుకు తెరువునిస్తున్న పశుసంవర్ధక రంగానికి మా ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తుందని గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అపారమైన పశుసంపదకు నిలయం. అందుకు తగినట్లుగానే బడ్జెట్ కేటాయింపుల సైతం పశుసంవర్ధక రంగం అందుకుంటుంది.

రాష్ట్రంలోని 3,121 పశువైద్యశాలలు నాణ్యమైన పశువైద్యం అందిస్తున్నాయి. పశువుల మరణాలు మరియు వ్యాధుల వలన సంభవించే నష్టాలు నివారించడం కోసం, ప్రత్యేకించి పశువైద్యశాలలకు మందుల సరఫరా నిమిత్తం ఈ సంవత్సరం రూ.56.74 కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

ప్రభుత్వ విధానమైన **నవరత్నాలు** అమల్లో భాగంగా మన రాష్ట్రంలో పశువుల ఉత్పత్తి సామర్థ్యం పెంచడానికి, పశుత్పత్తుల గిట్టుబాటు ధర కల్పించేందుకు **వైఎస్ఆర్ పశు నష్ట పరిహార పథకం**, **రాజన్న పశువైద్యం అమలు**, **నియోజక వర్గస్థాయి పశువ్యాధి నిర్ధారణ కేంద్రాల ఏర్పాటు**, **పశువిజ్ఞాన బడి కార్యక్రమాలు**, **దూడల సంరక్షణ పథకం** మరియు **ఏడాదికి ఒక దూడ కార్యక్రమాలను** అమలు చేస్తున్నాం.

పశుపోషకులు మరియు గొర్రెల పెంపకం దారుల శ్రేయస్సుకు అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ, గొర్రెలు ప్రమాదవశాత్తు లేదా అనారోగ్యంతో మరణిస్తే ఒక్కో జీవానికి రూ.6వేలు, పాడి పశువులు మరణిస్తే రూ.30,000, వైఎస్సార్ పశునష్టపరిహార పథకం క్రింద చెల్లిస్తున్నాం. ఇందుకు గాను 2020-21 సంవత్సరానికి రూ.50కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

వ్యవసాయానికి అనుబంధంగా ఉన్న పాడిపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి, పాడి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించేందుకు సహకార రంగంలోని సమాఖ్యకు అనుసంధానమైన పాలసేకరణ కేంద్రాలను బలోపేతం చేసి వాటి పునరుద్ధరణకు అవసరమైన చర్యలు చేపడుతున్నాం. ఇందుకు గాను 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.50కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

ఏడాదికి ఒక దూడ పథకం క్రింద రూ.3కోట్లు, దూడల సంరక్షణ పథకానికి రూ.2కోట్లు కేటాయిస్తున్నాం.

రాష్ట్రంలోని పశువులో సత్వర మరియు ఖచ్చితమైన వ్యాధిని నిర్ధారించడం కోసం **147 నియోజకవర్గస్థాయి పశువ్యాధి నిర్ధారణ కేంద్రాలను** ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ఇందుకు గాను 2020-21 సంవత్సరానికి రూ.25కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

మొత్తం మీద పశుసంవర్ధకశాఖకు 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.854.77 కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శ్రీవేంకటేశ్వర పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయం

రాష్ట్రంలో పశుగణాభివృద్ధికి శ్రీ వేంకటేశ్వర పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయం సేవలు అందిస్తోంది. కొన్ని సంస్థల ద్వారా 15 పరిశోధన ప్రాజెక్టులకు రూ.5.13కోట్లు మరియు రాష్ట్రీయ కృషి వికాస యోజన పథకం కింద 8 పరిశోధన ప్రాజెక్టులకు గాను రూ.10కోట్లు మంజూరు చేయబడి రాష్ట్రంలో పశుగణ ఉత్పాదకతను పెంచుటకు పరిశోధనలు చేస్తున్నారు.

సిద్ధరామాపురం, పలమనేరు, గుంటూరు, మహానంది మరియు వెంకటరామన్న గూడెంలోని పశుపరిశోధన స్థానాల్లో పశుగ్రాశాభివృద్ధి మరియు పశుఉత్పాదకత పెంచడం కోసం రూ.2.67కోట్లు మంజూరు చేయడమైనది. విస్తరణ, నైపుణ్యత పెంచడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.122.73కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

మత్స్య శాఖ:

రాష్ట్రంలో విస్తారమైన వనరులు కలిగిన మత్స్యరంగం సుమారు 26.50 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తోంది. 2019-20లో చేపల ఉత్పత్తి 41.75 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు సాధించడమైనది.

మత్స్యకారుల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి కోసం, ప్రభుత్వం చేపట్టిన "వై.ఎస్.ఆర్.మత్స్యకార భరోసా" పథకం దేశంలోనే ప్రత్యేకమైన పథకంగా నిలిచింది.

సముద్రంపై చేపల వేటనిషేధ కాలంలో ప్రభావితం అయ్యే ప్రతి మత్స్యకారుల కుటుంబాలకు ఇచ్చే సహాయ భృతిని రూ.4000 నుంచి రూ.10,000/- పెంచాం. ఈ సహాయం దేశీయ పడవలపై వేటకు వెళ్లే మత్స్యకారులకు కూడా లీన్ పీరియడ్ భృతి క్రింద అందించాం. 2019-20సం||లో ఇప్పటివరకు 1,09,231 మత్స్యకారుల కుటుంబాలకు లబ్ధి చేకూర్చాం.

సముద్రంపై వేట చేయు ఇంజను తెప్పలకు మరియు మర పడవలకు డీజిల్ ఆయిల్ పై సబ్సిడీని లీటరుకు రూ.6.03పైసలు నుంచి రూ.9.00లకు ప్రభుత్వం పెంచింది. పెంచిన సబ్సిడీని ముందుగానే డీజిల్ ఆయిల్ పట్టించిన చోటే స్మార్ట్ కార్డు(SMART CARD) ద్వారా బదిలీ చేయబడుచున్నది(Front ended subsidy). తేది 21.11.2019 నుండి రిజిస్టర్ అయిన అన్ని ఫిషింగ్ బోట్లకు రిజిస్టర్ తేదీతో సంబంధం లేకుండా డీజిల్ ఆయిల్ రాయితీని పొందటానికి వీలు కల్పించాం. 2019-20 సంవత్సరంలో ఈ పథకం క్రింద 19,796 పడవలకు రూ.15.41కోట్లతో సహాయం అందించాం.

మత్స్యకారులు చేపలు పడుతూ ప్రమాదవశాత్తు మరణిస్తే, వారి కుటుంబానికి ఇచ్చే ప్రభుత్వ ఎక్స్‌గ్రేషియా రూ.5.00 లక్షల నుంచి రూ.10.00 లక్షలకు పెంచాం.

ఆక్వా రైతులకు యూనిట్ విద్యుత్ రూ.3.86 పైసల నుంచి రూ.1.50కి తగ్గించి సరఫరా చేస్తున్నాం. ఇందుకు గాను సంవత్సరానికి రూ.720 కోట్లు వ్యయం కాగా, మొత్తం 53,550 ఆక్వా రైతులకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

పరిపాలనను గ్రామ స్థాయికి తీసుకొని వెళ్లుటలో భాగంగా మత్స్యకారులకు మరింత చేరువగా, మెరుగ్గా సేవలు అందించడం కోసం 725 విలేజ్ ఫిషరీస్ అసిస్టెంట్లను గ్రామ సచివాలయాల్లో నియమించాం.

గుజరాత్ స్టేట్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ (GSPC) 2012 లో జరిపిన డ్రిల్లింగ్ వల్ల తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మత్స్యకారులు జీవన భృతి కోల్పోయారు. దీనికి సంబంధించి 14,927 మంది మత్స్యకారులకు రూ.70.53 కోట్లు ప్రభుత్వమే GSPC (ప్రస్తుతం ONGC) తరపున ముందస్తుగా చెల్లించాలని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారు నిర్ణయించి చెల్లించారు.

ఈ ప్రభుత్వం సముద్ర మత్స్య రంగ మౌళిక సదుపాయాల కల్పనకు ఫిషింగ్ హార్బర్లు, ఫిష్ ల్యాండింగ్ కేంద్రాలు మరియు ఫిషింగ్ జెట్టీల నిర్మాణానికి ప్రణాళికలు సిద్ధం చేశాం. ఇందుకోసం 2020-21 సం||లో రూ.100 కోట్లు కేటాయించడమైంది.

కోవిడ్-19 మహమ్మారి కారణంగా ఆక్వా రైతులు తాము పండించిన రొయ్య పంటకు తగిన ధర రావటంలేదని ఆందోళన చెందుతున్న సమయంలో, ప్రభుత్వ జోక్యంతో ఆక్వా రైతులు పండించిన రొయ్యలకు కనీస ధర వచ్చేలా సేకరణ ధరలను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఆక్వా రైతుల నుంచి వారు పండించిన రొయ్యలు అన్నింటిని ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకు ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు కొనుగోలు చేసే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంది.

2018 సం||లో 20 మంది కోస్తా మత్స్యకారులను (15మంది శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి మరియు 5 మంది విజయనగరం జిల్లా నుంచి) పాకిస్తాన్ కోస్ట్గార్డ్ నిర్బంధించగా, గౌ||ముఖ్యమంత్రి వర్యుల చొరవతో తేది.06.01.2020న మత్స్యకారులను నిర్బంధం నుంచి విడిపించడం జరిగింది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

అట్టి మత్స్యకారులకు వారి జీవనోపాధి కొరకు ప్రతి ఒక్కరికి రూ.5 లక్షల చొప్పున భృతిని ముఖ్యమంత్రి సహాయ నిధి నుంచి చెల్లించాం.

రాష్ట్రంలో 35 చోట్ల ఇంటిగ్రేటెడ్ ఆక్వా ల్యాబ్లను రూ.50.36 కోట్లతో నిర్మించడానికి చర్యలు తీసుకున్నాం.

2020-21 సంవత్సరంలో మత్స్యశాఖ అభివృద్ధి కోసం మొత్తం బడ్జెట్ రూ.299.27కోట్లు ప్రతిపాదించడమైంది.

సహకార రంగం:

వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ అభివృద్ధికి సహకార రంగం చాలా కీలకమైన పాత్ర పోషించుచున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సహకార రంగాన్ని ముఖ్యంగా సహకార పరపతి వ్యవస్థను పునరుద్ధరించి బలోపేతం చేసే ఉద్దేశ్యంతో NABCONS సంస్థను అధ్యయనం చేసేందుకు నియమించింది. నివేదిక త్వరలో రానుంది. దాన్నిబట్టి ఈ రంగాన్ని మరియు సమర్థవంతమైన

సేవలందించే విధంగా తీర్చిదిద్దుతామని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాం. ఈ ఏడాది సహకార వ్యవస్థను కంప్యూటరీకరణ చేయబోతున్నాం.

ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార పరపతి సంఘముల (P.A.C.S) ఉద్యోగులకు మానవ వనరుల విధానం (HR Policy) అమలు కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం G.O.Ms.No.36 జారీ చేసింది. సహకార పరపతి సంఘాల ఉద్యోగుల యొక్క మానవ వనరుల విధానములపై చేసిన వివిధ సిఫారసులు అమలు చేయుటకు కావలసిన మార్గదర్శకాలు, సమీక్ష మరియు పర్యవేక్షణ కోసం రాష్ట్ర స్థాయి సాధికారిక కమిటీ (SLEC) మరియు జిల్లా స్థాయి సాధికారిక కమిటీని (DLEC) ఏర్పాటు చేశారు.

జాతీయ సహకార అభివృద్ధి సంస్థ, సమీకృత సహకార అభివృద్ధి పథకము (I.C.D.P.) ఫేజ్-2 క్రింద (03) జిల్లాలలో (తూర్పు గోదావరి, చిత్తూరు మరియు కర్నూలు) రూ.609.38కోట్లు వ్యయ ప్రతిపాదనలతో మంజూరు చేశారు. ఈ పథకం కాల పరిమితి ఐదు సంవత్సరాలు.

ఈ పథకము అమలు ద్వారా 1761 ప్రాథమిక పరపతి సంఘాలు మరియు ఇతర సహకార సంఘాలు, మౌళిక సదుపాయాలు అనగా గిడ్డంగులు, కార్యాలయ భవనాలు మొదలైనవి నిర్మించడం వల్ల అభివృద్ధి జరుగుతుంది. కౌలు రైతులకు మరియు ఇతర జీవనోపాధి వృత్తుల మీద ఆధారపడిన వారికి ఋణ సదుపాయం కల్పించడం ద్వారా వారి జీవనోపాధిని మెరుగుపరచుటకు అవకాశం కల్పిస్తున్నాం.

గత ఏడాది స్వల్పకాలిక రుణాలు రూ.89,120 కోట్లు, దీర్ఘకాలిక రుణాలు రూ.20,828 కోట్లు రైతులకు అందజేయడం జరిగితే ఈ సంవత్సరం (2020-21)కు పంట ఉత్పత్తి, నిర్వహణ మరియు క్రయ విక్రయాల కోసం రూ.1,05,034కోట్లు మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో దీర్ఘకాలిక పెట్టుబడి రుణాలు (టర్మ్ లోన్)కు రూ.41,268కోట్ల లక్ష్యంతో ప్రణాళిక సిద్ధమైంది.

సహకారశాఖకు సంబంధించి 2020-21 సంవత్సరానికి బడ్జెట్ నందు రూ.248.38కోట్లు ప్రతిపాదించటం జరిగింది.

విద్యుత్ శాఖ:

వ్యవసాయ వినియోగదారులకు, “నవరత్నాలు” పథకం క్రింద 9 గంటలు పగటి పూట ఉచిత విద్యుత్ సరఫరా చేసేందుకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది.

2019-20 సంవత్సరంలో, 65565 వ్యవసాయ సర్వీసు కనెక్షన్లు విడుదల చేశాం. మరియు 31.03.2020 తేదీ నాటికి రాష్ట్రంలో 18.72 లక్షల వ్యవసాయ పంపు సెట్లు ఉన్నాయి.

రాష్ట్రంలో 6,663 ఫీడర్ల ద్వారా, వ్యవసాయ రంగానికి సేవలను అందజేస్తున్నాం. ఇందులో 83శాతం ఫీడర్లు ప్రస్తుతం ఉన్న మౌళిక సదుపాయాలతో 9 గంటల పగటి పూట విద్యుత్ సరఫరా

చేయగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. అదనపు మౌళిక సదుపాయాలతో పగటి పూట విద్యుత్ సరఫరాకు మిగిలిన 17శాతం ఫీడర్లు కూడా త్వరలో ప్రారంభించబడతాయి. 9 గంటల ఉచిత విద్యుత్తు అందించడానికి ఫీడర్ల అభివృద్ధికి రూ.1700 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాం.

ఆఫ్ గ్రీడ్ సోలార్ పివి పంప్ సెట్లను ఇన్ స్టలేషన్ చేసేందుకు ఎన్.ఆర్.ఇ.డి (NRED CAP) క్యాప్ చొరవ తీసుకుంది. ప్రభుత్వ ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, వ్యవసాయ రంగానికి ప్రయోజనం చేకూర్చడానికి ఆఫ్ గ్రీడ్ సోలార్ పివి పంప్ సెట్లను ఇన్ స్టాల్ చేయడం కోసం ఎన్ఆర్ ఈడిక్యాప్ ప్రణాళిక సిద్ధం చేసింది.

వ్యవసాయానికి దీర్ఘకాలంలో ఉచిత విద్యుత్తును అందించేందుకు 10,000 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ మేరకు చురుగ్గా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

వ్యవసాయ విద్యుత్ సబ్సిడీ కోసం 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో బడ్జెట్లో రూ.4450 కోట్లు ఖర్చుచేయబోతున్నాం.

ఇది కాకుండా మరో రూ.4000కోట్లను కార్పొరేషన్ ద్వారా విద్యుత్ సబ్సిడీగా సమకూరుస్తాం. దాదాపు రూ.8450 కోట్లు వ్యవసాయ ఉచిత విద్యుత్ కోసం ప్రభుత్వం సమకూరుస్తుందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

వ్యవసాయానికి ఉపాధి హామీ అనుసంధానం:

వ్యవసాయ ఉత్పాదకత, జీవనోపాధులను పెంచాలన్న లక్ష్యానికి అనుగుణంగా ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా వ్యవసాయ భూముల్లో పనులు చేయిస్తున్నాం. ఈ పథకం కింద బంజరు భూములను వ్యవసాయ భూములుగా మార్చడం, పండ్ల తోటలు, మొక్కల పెంపకం, పొలంగట్లపై మొక్కలు నాటడం, గడ్డి పెంపకం వంటి పనులు చేపడుతున్నాం.

నీటి సంరక్షణ, భూసార పరిరక్షణ పనులు చేయడం వల్ల భూగర్భ జలాల పెంపుదల, నీటి నిల్వ సామర్థ్యం పెంపు, చిన్న నీటి చెరువుల పునరుద్ధరణ సాధ్యమవుతోంది. నష్టే ఛానళ్లు, ఫీల్డ్ ఛానళ్లు, ఫీడర్ ఛానళ్లు అభివృద్ధి చేయడం వల్ల తిరిగి చెరువులు వాస్తవ సామర్థ్య నిల్వలకు చేరుకుంటున్నాయి.

ఈ పథకం ద్వారా సేద్యపు నీటికుంటలు, కరువు నివారణ చర్యలు, పట్టుపురుగుల పెంపకం, పండ్ల తోటల పెంపకం వంటి ప్రధాన కార్యక్రమాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది. తద్వారా చిన్న, సన్నకారు రైతులకు కరవు పరిస్థితులలో ఆసరాగా నిలుస్తోంది.

సేద్యపు నీటికుంటలు తవ్వి వర్షాకాలంలో వృధాగా పోయే నీటిని నిల్వ చేసుకోవడం, తద్వారా భూగర్భ జలాలను పెంచుకునేలా చేయడం, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వినియోగించి నీటి నిల్వ పనులను

ప్రోత్సహించడం వంటి పనులు చేపడుతున్నాం. 2020-21 సం||లో ఇప్పటి వరకు రాష్ట్రంలో 4,588 పంటకుంటల తవ్వకం పూర్తి కాగా, ఇంకా 90,650 పనులు త్వరలో పూర్తికానున్నాయి.

కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ నిబంధనల మేరకు మొత్తం వ్యయంలో వ్యవసాయ, వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యక్రమాలకు 60 శాతం ఖర్చు చేస్తున్నాం.

ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎస్ క్రింద 2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరం బడ్జెట్లో రూ.6270 కోట్లు వ్యవసాయ, వ్యవసాయ అనుబంధ పనులకు కోసం ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమం కోసం చేసిన మరికొన్ని కీలకాంశాలు ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తున్నాను.

రైతాంగం పట్ల ప్రేమ, ఉదారత, వారి కష్టాలను తీర్చాలనే అంకిత భావం మా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డికి ఉందని చెప్పటంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి లేదు. ఎందుకంటే 2012 నుంచి కడప జిల్లా శనగ రైతుల వంట బీమా నష్టపరిహారాన్ని అధికారంలోకి వచ్చిన తొలిఏడాదిలోనే రూ.119.44కోట్లు ఇచ్చి వారిని ఆదుకుంది ఈ ప్రభుత్వము.

వ్యవసాయ రంగంలో అధునాతన సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని, పరిశోధన ఫలితాల్ని నిరంతరం మన రైతాంగానికి ఉపయోగములోకి తీసుకురావాలని దేశంలోని 11 పేరొందిన జాతీయ పరిశోధన కేంద్రాలతో అవగాహన ఒప్పందాన్ని చేసుకున్నాం.

గత ప్రభుత్వంలో మొక్కజొన్న రైతులకు చెల్లించవలసిన బకాయిలు రూ.80.02కోట్లు చెల్లించి మా ప్రభుత్వానికి రైతు సంక్షేమం పట్ల ఉన్న నిబద్ధత, అంకితభావం ఈ గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

సిరిపూర్ కాగజ్ నగర్ పేవర్ మిల్లు యాజమాన్యం రైతులకు చెల్లించవలసిన బకాయిలు రూ.5.5కోట్లు ఈ ప్రభుత్వమే చెల్లించి ఆ రైతుల్ని ఆదుకుందని ఈ సందర్భముగా తెలియజేస్తున్నాను.

రైతులకు ఉచిత బోర్లు వేయిస్తామని ఇచ్చిన హామిని నెరవేర్చే దిశగా ఈ ఏడాది కార్యరూపంలోకి తీసుకెళ్తామని గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్లు, మార్కెట్ ఇంటెలిజెన్స్ను పెద్ద ఎత్తున అభివృద్ధి చేస్తున్నాం. వీటి కోసం ఇంతకుముందు నేను చెప్పిన విధంగా “సిఎం యాప్” (Comprehensive Monitoring of Agriculture Prices and Procurement) ను సమర్థంగా ప్రతి గ్రామస్థాయి సమాచారాన్ని ఏరోజుకారోజు తెలుసుకొని ఆ ప్రకారం పంటల కొనుగోలుకు సంబంధించిన ప్రణాళికలను చేయబోతున్నామంటే ఎంత సూక్ష్మ స్థాయిలో ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తుందో అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

కరోనా నేపథ్యంలో కేంద్రప్రభుత్వం “ఆత్మ నిర్భర్ భారత్ అభియాన్” అనే పథకం ప్రారంభించింది. వివిధ ప్రాధాన్య రంగాలకు ఆర్థిక చేయూతనిచ్చే ఈ పథకంలో వ్యవసాయం, ఇతర అనుబంధ రంగాలకు కూడా ప్యాకేజీలు ప్రకటించారు. వాటిని రాష్ట్రంలో చేపడుతున్న వివిధ వ్యవసాయ పథకాలకు కూడా వర్తించే విధంగా ప్రణాళికలు చేస్తున్నాం. వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ వ్యవస్థను వటిష్టపరచడం, శీతలీకరణ గిడ్డంగులు మొదలుకొని గ్రేడింగ్ సెంటర్ల వరకూ, ఎఫ్.పి.ఓ.లకు ప్రోత్సాహం, ఆహార శుద్ధి పరిశ్రమల అభివృద్ధి, జనతా బజార్లు తదితర మార్కెటింగ్ వ్యవస్థల రూపకల్పనకు ఈ పథకాన్ని కూడా వినియోగించుకుంటాం. ఇదే కాకుండా ఈ రంగంలో పెద్ద ఎత్తున నిధులు నమకూర్చుకోవడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం.

రికార్డుస్థాయిలో ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి:

2018-19లో 149.56 మెట్రిక్ టన్నులు ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి కాగా 2019-20లో మా ప్రభుత్వం చేపట్టిన వివిధ వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ పథకాలతో పాటుగా ప్రకృతి కూడా సహకరించడంతో రికార్డు స్థాయిలో 180.54లక్షల టన్నుల ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి జరిగింది.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర చరిత్రలో ఇదే అత్యధికం. ఇందులో ప్రధానంగా వరి, మొక్కజొన్న, కంది, శనగ, మినుము పంటల్లో దిగుబడులు అధికంగా సాధించడం వల్ల అధిక ఉత్పత్తి సాధ్యమైంది.

రైతు సంక్షేమం అంటే దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా||వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు గుర్తొస్తారు. రైతుల కోసం నాన్న ఒక్కడుగు ముందుకేస్తే నేను రెండడుగులు ముందుకేస్తానని చెప్పి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఆచరణలో చూపుతున్నారు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

వ్యవసాయాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసిన పాలకుడు ఎప్పటికీ రాజనీతిజ్ఞుడు కాలేడని ఏనాడో సోక్రటీస్ చెప్పిన మాటలను గుర్తుచేసుకుంటున్నాను. అధికారాన్ని చేపట్టిన తొలిరోజు నుంచే రైతు సంక్షేమం కోసం, వ్యవసాయం కోసం పరితపిస్తున్న నాయకుడిగా వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు రాజనీతిజ్ఞులను ప్రదర్శిస్తున్నారు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

‘ఒత్తిడి లేని వ్యవసాయం’ ఇదే ఆయన సంకల్పం. పెట్టుబడి తగ్గిస్తూ ఉత్పత్తుల నాణ్యతను, రైతుల నికరాదాయాన్ని పెంచడం ద్వారా రైతుల ముఖాల్లో సంతృప్తిని చూడటమే లక్ష్యంగా ప్రభుత్వం ముందుకెళ్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ శాఖల బడ్జెట్ 2020-21 సంవత్సరానికి గాను మొత్తం రూ.29159.97 కోట్లను ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హార్సం వ్యక్తం చేస్తూ బల్లలు చరిచారు)

ఈ బడ్జెట్ను సభ ఆమోదం కొరకు సమర్పించడమైంది.

(వ్యవసాయ బడ్జెట్ సా.గం.5.19లకు ముగించారు)

సా. 5.20

MR.SPEAKER: All the papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID:

1. "A copy of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Ordinance, 2020 (A.P. Ordinance No.1 of 2020), as required under Clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India."
2. "A copy of the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Ordinance, 2020 (A.P. Ordinance No.2 of 2020) as required under Clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India."
3. "A copy of the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Ordinance, 2020 (A.P. Ordinance No.3 of 2020) as required under Clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India."
4. "A copy of the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Ordinance, 2020 (A.P. Ordinance No.4 of 2020) as required under Clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India."
5. "A copy of the Reports and Accounts of Andhra Pradesh State Minorities Finance Corporation Limited for the year 2016-17 & 2017-18, as required under Section 395(1) of the Companies Act, 2013."
6. "A copy of the Annual Reports of the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Limited for year 2018-19, as required under Section 394(2) of the Companies Act, 2013."
7. "A copy of the Annual Report of the New & Renewable Energy Development Corporation of Andhra Pradesh Limited for the years 2015-16 2016-17, as required under Section 394(2) of the Companies Act, 2013."
8. "A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Power Development Company Limited for the year 2018-19, as required under Section 394(2) of the Companies Act, 2013."
9. "A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Power Generation Corporation Limited for the year 2018-19, as required under Section 394(2) of the Companies Act, 2013."
10. "A copy containing the following Notifications and Removal of Difficulties Orders of the Andhra Pradesh Goods and Services Tax Act, 2017, as required under Sections 166 & 172 of the Andhra Pradesh Goods and Services Tax Act, 2017:

1.	G.O.Ms.No.1 Revenue (CT-II) Department Dt. 01.01.2020
2.	G.O.Ms.No.26 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
3.	G.O.Ms.No.27 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
4.	G.O.Ms.No.28 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
5.	G.O.Ms.No.29 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
6.	G.O.Ms.No.30 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
7.	G.O.Ms.No.31 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
8.	G.O.Ms.No.32 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
9.	G.O.Ms.No.33 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
10.	G.O.Ms.No.34 Revenue (CT-II) Department Dt. 06.02.2020
11.	G.O.Ms.No.36 Revenue (CT-II) Department Dt. 07.02.2020
12.	G.O.Ms.No.47 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
13.	G.O.Ms.No.48 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
14.	G.O.Ms.No.49 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
15.	G.O.Ms.No.50 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
16.	G.O.Ms.No.51 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
17.	G.O.Ms.No.52 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
18.	G.O.Ms.No.53 Revenue (CT-II) Department Dt. 17.02.2020
19.	G.O.Ms.No.122 Revenue (CT-II) Department Dt. 30.04.2020
20.	G.O.Ms.No.123 Revenue (CT-II) Department Dt. 30.04.2020
21.	G.O.Ms.No.124 Revenue (CT-II) Department Dt. 30.04.2020
22.	G.O.Ms.No.125 Revenue (CT-II) Department Dt. 30.04.2020
23.	G.O.Ms.No.126 Revenue (CT-II) Department Dt. 30.04.2020
24.	G.O.Ms.No.135 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
25.	G.O.Ms.No.136 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
26.	G.O.Ms.No.137 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
27.	G.O.Ms.No.138 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
28.	G.O.Ms.No.139 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
29.	G.O.Ms.No.140 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
30.	G.O.Ms.No.141 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
31.	G.O.Ms.No.142 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
32.	G.O.Ms.No.143 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
33.	G.O.Ms.No.144 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
34.	G.O.Ms.No.145 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
35.	G.O.Ms.No.146 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
36.	G.O.Ms.No.147 Revenue (CT-II) Department Dt. 15.05.2020
37.	G.O.Ms.No.160 Revenue (CT-II) Department Dt. 21.05.2020
REMOVAL OF DIFFICULTIES ORDERS	
1	G.O.Ms.No.35 Revenue (CT-II) Department Dt.06.02.2020
2	G.O.Ms.No.54 Revenue (CT-II) Department Dt.17.02.2020
3	G.O.Ms.No.55 Revenue (CT-II) Department Dt.17.02.2020

Paper included in the agenda is deemed to have been placed on the Table of the House.

PAPER PLACED

"A copy of the report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 16th June, 2020."

Now, we will take up Government Bills.

GOVERNMENT BILLS**1. THE ANDHRA PRADESH CAPITAL REGION DEVELOPMENT AUTHORITY REPEAL BILL, 2020**

I shall now request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND URBAN DEVELOPMENT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the motion for passing the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020 as passed by this House earlier.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND URBAN DEVELOPMENT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020 as passed by this House earlier be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Capital Region Development Authority Repeal Bill, 2020 as passed by this House earlier be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

2. THE ANDHRA PRADESH DECENTRALISATION AND INCLUSIVE DEVELOPMENT OF ALL REGIONS BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance and Planning and Legislative Affairs to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE AND PLANNING & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020 be taken into consideration.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance and Planning and Legislative Affairs to move the motion for passing the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020 as passed by this House earlier.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE AND PLANNING, LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move

“That the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020 as passed by this House earlier be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Decentralisation and Inclusive Development of all Regions Bill, 2020 as passed by this House earlier be passed.”

(PAUSE)

The Motion was adopted and the Bill was Passed.

3. THE ANDHRA PRADESH CHARITABLE AND HINDU RELIGIOUS INSTITUTIONS AND ENDOWMENTS (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS):
Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for passing the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS):
Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

4. THE ANDHRA PRADESH CHARITABLE AND HINDU RELIGIOUS INSTITUTIONS AND ENDOWMENTS (SECOND AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

శ్రీ కొలసు పార్థసారథి (SRI KOLUSU PARTHASARATHI)(పెనమలూరు): అధ్యక్షా, సన్నిధిగొల్లలకు సంబంధించిన సవరణ ఏదైతే ఉందో ఈ దేశంలో ఉన్న యాదవులు ప్రత్యేకంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న యాదవులందరి తరపున జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపార్టీసభ్యులు బల్లులు చరుస్తూ తమ హర్షాన్ని వ్యక్తం చేశారు)

దీనికి ప్రత్యేక చారిత్రాత్మకమైన కథ ఉంది. లక్ష్మీదేవి విష్ణువు మీద అలిగి వెళ్లిపోయినప్పుడు లక్ష్మీదేవిని వెతుకుతూ విష్ణుమూర్తి అన్ని లోకాలు సంచరిస్తూ భూలోకానికి వచ్చి ఒకచోట సేదతీరితే ఆయన చుట్టూ పుట్ట ఏర్పడుతుంది. ఆ ప్రాంత రాజుగారి గోవులను సర్వయ్యయాదవ్ అనే అతను మేపుతాడు. దాంట్లో ఒక ఆవు రోజు పాలు ఇవ్వకపోవడంతో రాణి గారు సర్వయ్యయాదవ్ ను బాగా మందలించి దండిస్తుంది. ఆ సర్వయ్యయాదవ్ ఆవు ఎక్కడికి వెళ్లి పాలు ఇస్తుందో తెలుసుకోవడానికి దానిని వెంబడిస్తూ వెళతాడు. ఆ ఆవు పుట్టమీదకు వెళ్లి పాలు జారవిడుస్తుంటుంది. అప్పుడు అతను ఆవును కొట్టడానికి వెళితే అతను కొట్టిన దెబ్బ విష్ణువుకు తగులుతుంది. దెబ్బ తగిలిన స్వామి సర్వయ్యయాదవ్ ను శపిస్తాడు. అతనిని శపించినపుడు సర్వయ్యయాదవ్ జరిగినదంతా స్వామివారికి చెబుతాడు. అప్పుడు స్వామి జరిగిన దానిని గుర్తించి అతనికి ఒక వరం ఇస్తాడు. సర్వయ్య, నేను కలియుగంలో వేంకటేశ్వరస్వామిగా అవతరించబోతున్నాను. కలియుగాంతం వరకూ కూడా రోజూ మొట్టమొదటి దర్శనం నీకు, నీ వంశానికే ఇస్తున్నానని చెప్పి వరం ఇస్తాడు.

సా.5.30

ఈ విషయాలన్నీ చిత్తూరు జిల్లాకు చెందినవారికి చాలా మందికి తెలసు. కరుణాకర్ రెడ్డిగారికి, చెవిరెడ్డి భాస్కరరెడ్డిగారికి బాగా తెలుసు. అలా కొన్ని వేల సంవత్సరాలనుంచి సన్నిధిగొల్ల కుటుంబానికి చెందిన వారే ప్రతిరోజూ ఉదయం వేంకటేశ్వరస్వామి గుడి తలుపులు తెరుస్తారు. సాయంత్రం పూట వారే తలుపులు మూసేవారు. వంశపారంపర్యంగా వారికి తలుపులు తెరవడం, మూయడంలాంటివి దేవుడు ఇచ్చిన వరం కాకుండా తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు వారిచ్చిన ఉద్యోగం లాగా రిటైర్మెంట్ పెట్టారు. గత 25 సంవత్సరాలనుంచి ఈ రాష్ట్రంలోని యాదవులందరూ కూడా ఈ విషయంలో పోరాటం చేస్తున్నారు. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు వేంకటేశ్వరస్వామి రూపంలో ఈ వరం మాకిచ్చారు. మా సహచర శాసనసభ్యులు నాగేశ్వరరావుగారు, అనిల్ కుమార్ గారు, మధుసూదన్ గారు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు శ్రీకాళహస్తిలో పాదయాత్ర చేస్తున్నప్పుడు వారిని కలిశాం. వంశపారంపర్యంగా వేంకటేశ్వరస్వామి ఇచ్చిన అవకాశాన్ని మేం అధికారంలోకి రాగానే చట్టం చేస్తామని అప్పుడు వారు హామీ ఇచ్చారు. ఈరోజు ఆ విధంగా చట్టం చేస్తున్నందుకు రాష్ట్రంలోని యాదవులందరూ నాకు ఈ విషయమై చాలా ఫోన్లు చేస్తున్నారు. వారందరి తరపున జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆశీస్సులు ఉండాలని మా యాదవులందరి తరపున వారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు గొల్ల అనేవారు, అలా గొల్ల అంటే ఇప్పుడు కొంత బాధపడుతున్నారు, యాదవ అని అనాలంటున్నారు. అలాగే చట్టంలో సన్నిధిగొల్ల తీసివేసి సన్నిధియాదవగా మార్చినందుకు మా యాదవులందరి తరపున జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Endowments to move the motion for passing the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second amendment) Bill, 2020.

SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO (MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second Amendment) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Second amendment) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

5. ANDHRA PRADESH PANCHAYAT RAJ (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Panchayat Raj to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020.

SRI PEDDIREDDY RAMACHANDRA REDDY (MINISTER FOR PANCHAYAT RAJ AND RURAL DEVELOPMENT): Hon'ble Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Panchayat Raj to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020.

SRI PEDDIREDI RAMACHANDRA REDDY (MINISTER FOR PANCHAYAT RAJ AND RURAL DEVELOPMENT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

డా.పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి (SRI PEDDIREDI RAMACHANDRA REDDY):

అధ్యక్షా, ప్రధానంగా పంచాయతీరాజ్ చట్టం, 1994లో మార్పులు తేవడానికి తేది.20.02.2020న ఆర్డినెన్స్ నం.2 తేవడం జరిగింది. దానిని ఇప్పుడు బిల్లు రూపంలో తీసుకొచ్చాం. ప్రధానంగా స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు అనగా సర్పంచ్, స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో ధనప్రభావం, మధ్య ప్రభావం ఉండకూడదు, అదే విధంగా పెడమ్యాలి నోటిఫైడ్ ప్రాంతాలు, గిరిజనులు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాలలో కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలలో ఉన్న నూరుశాతం గిరిజన ఆవాసాలున్న ప్రాంతాలు, గిరిజన తండ్రిలకు సెక్షన్ 15(1) (ఎ) ప్రకారం సర్పంచ్ పదవి, వార్డు సభ్యులకు అవకాశం, సెక్షన్ 19-ఎ ప్రకారం అన్ని స్థానాలు గిరిజనులకు రిజర్వ్ చేస్తూ కొత్త నిబంధనలు ప్రతిపాదించడమైనది. తండ్రిలు పెడమ్యాలి ప్రాంతాలలో లేనప్పటికీ ఈ నిబంధనలు వర్తిస్తాయి. అలాగే పెడమ్యాలి ప్రాంతాలలో ఉన్న జడ్చీట్లలో స్థానాలను ఎస్టీలకు రిజర్వ్ చేస్తూ సెక్షన్ 242-బి ప్రకారం కొత్త నిబంధన చేర్చడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఓటర్లను ప్రలోభపరచకుండా చర్యలు తీసుకోవడానికి సెక్షన్ 19-ఎలో కూడా కొన్ని సవరణలు చేయడం జరిగింది. ఎన్నికలలో డబ్బు, మద్యం పంపిణీ చేయడం లాంటి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు పాల్పడితే ఆ నేరం రుజువైనచో వారు గెలిచినప్పటికీ వారు ఆ పదవులలో కొనసాగడానికి అనర్హులవుతారు. అదే విధంగా సర్పంచులకు అదనపు బాధ్యతలు కొన్ని ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. గ్రామాలలో పారిశుధ్య నిర్వహణ బాధ్యత, మొక్కల పెంపకంతోబాటు వాటి సంరక్షణ చేయాలి. అదే విధంగా గ్రామ సర్పంచ్ పదవికి పోటీ చేయాలంటే అదే గ్రామంలో నివసించాలి, సర్పంచ్ గా ఎన్నికైనవారు క్రమం తప్పకుండా గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయానికి వెళ్లాలనే విధంగా మార్పులు తీసుకురావడంతోబాటు ఎన్నికల నిర్వహణ సమయం కూడా తక్కువ చేయడం అనగా గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలకు 14రోజులు, ఎంపీటీసీ, జడ్చీట్లలో ఎన్నికలకు 16రోజులు నిర్వహించడానికి సవరణలు చేయడం జరిగింది. ఈ సవరణలను ఆమోదించాలని మీద్వారా సభ్యులందరినీ కోరుతున్నాను.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Panchayat Raj and Rural Development to move the motion for passing the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020.

SRI PEDDIREDY RAMACHANDRA REDDY (MINISTER FOR PANCHAYAT RAJ AND RURAL DEVELOPMENT): Hon'ble Speaker Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

6. THE ANDHRA PRADESH APPROPRIATION (VOTE-ON-ACCOUNT) BILL, 2020.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE AND PLANNING & LEGISLATIVE AFFAIRS): Hon'ble Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE AND PLANNING & LEGISLATIVE AFFAIRS): Hon'ble Speaker Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister will explain the salient features of the Bill.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం మార్చి నెలలో రెగ్యులర్ బడ్జెట్ ఆమోదించుకోవలసిన అవసరముంది. కానీ మార్చి నెలలో కోవిడ్-19 వలన మనం బడ్జెట్ సమావేశం నిర్వహించుకోలేకపోయాం. అప్పుడు ఒకటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ను ఆర్డినెన్స్ ద్వారా పెట్టుకోవడం జరిగింది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి సరిపడా ప్రస్తుతం సభలో ప్రవేశపెట్టాం కాబట్టి గతంలో ఆర్డినెన్స్ ద్వారా ఆమోదించిన బడ్జెట్కు ఆమోదంకోసం ఈరోజు ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 4, Schedule, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 to 4, Schedule, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 4, Schedule, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance to move the motion for passing the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE AND PLANNING & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

సా.5.40

7. THE ANDHRA PRADESH GOODS AND SERVICES TAX (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) : అధ్యక్షా, Goods and Services Tax Act లో కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన సవరణలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలన్నీ కూడా రాటిఫై చేయవలసిన అవసరముంది కాబట్టి అందులో భాగంగా ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ఇది ముఖ్యంగా జమ్మూ, కశ్మీర్, దాద్రా, నగర్ హవేలీ, డామన్ అండ్ డయ్యూల మెర్జీకి సంబంధించిన యూనియన్ టెరిటరీకి సంబంధించిన బిల్లు ఇది. అందువలన ఈ బిల్లును ఈ సభలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

“That Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.”

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 14, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for passing the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

8. ANDHRA PRADESH VALUE ADDED TAX (AMENDMENT) BILL, 2020.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) : అధ్యక్షా, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి జీఎస్టీ పరిధిలోనే కాకుండా పన్నులు విధించేందుకు రెండు రకాల వస్తువుల మీద మాత్రమే అవకాశం ఉంది. ఒకటి పెట్రోలియం ప్రొడక్ట్స్, మరొకటి లిక్కర్ మీద ట్యాక్సులు విధించగలము. ఇప్పుడు కోవిడ్-19 వలన రాష్ట్రానికి ఎంతో ఖర్చవుతుంది. మెడికల్ అండ్ హెల్త్ కి సంబంధించి చాలా ఖర్చవుతుంది. మూడు నెలల లాక్డౌన్ పీరియడ్ వలన రాష్ట్ర ఆదాయం చాలా తగ్గిపోయింది కాబట్టి పెట్రోల్ మీద రేట్లు రివైజ్ చేయవలసిన అవసరమొచ్చింది. సరిహద్దు రాష్ట్రాలైన తెలంగాణ, కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుని మన రాష్ట్రంలో కూడా పెట్రోల్, డీజిల్ మీద రేట్లను సవరించవలసిన అవసరమొచ్చింది. ముఖ్యంగా పక్కనున్న తెలంగాణ రాష్ట్రానికి సమానంగా రేట్లు ఉండే విధంగా ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clause 2 and Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clause 2 and Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clause 2 and Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for passing the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Value Added Tax (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

9. THE ANDHRA PRADESH MUNICIPAL LAWS (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND URBAN DEVELOPMENT): Hon'ble Speaker Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND URBAN DEVELOPMENT): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 to 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Municipal Administration and Urban Development to move the motion for passing the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION AND URBAN DEVELOPMENT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

10. THE ANDHRA PRADESH EXCISE (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for passing the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020.

సా.5.50

శ్రీ కె. నారాయణ స్వామి (SRI KALATTUR NARAYANASWAMY): అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ముఖ్యోద్దేశం ఏమిటంటే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఆనాడు చేపట్టిన ప్రజా సంకల్ప పాదయాత్రలో రాష్ట్ర మహిళలకు ఇచ్చిన గొప్ప వరంగా చెప్పుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పూర్తిగా ప్రతి ఇంటి నుండి ప్రతి సంస్థ వరకు కూడా ప్రయోజనం చేకూరాలని, బాగుపడాలనే ఉద్దేశంతో ఈ బిల్లును సభ ముందు ప్రవేశపెట్టవల్సిన అవసరం, ఆవశ్యకత ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బిల్లు గురించి మరింత లోతుగా చెప్పుకోవాలంటే పది నుంచి పదహారు నిమిషాల సమయం కావల్సి వస్తుంది. సమయ భావం వల్ల చెప్పలేకపోతున్నాను. ముఖ్యంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మద్యం విక్రయాలకు సంబంధించిన రిటైలు మద్యం దుకాణాల సంఖ్యను 33 శాతం మేరకు తగ్గించడం జరిగింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి 2,930 మద్యం దుకాణాల్లో ప్రస్తుతం మద్యం విక్రయాలు జరుగుతున్నాయి. షాపుల్లో ఏమైనా అక్రమాలు జరిగినట్లైతే సత్వరమే కఠినతరమైన చర్యలు తీసుకునే ఉద్దేశంతో

ప్రభుత్వం స్పెషల్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ బ్యూరో (Special Enforcement Bureau)ను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. తద్వారా పూర్తిగా నాటుసారా, ఎన్టీపీ (Narcotic Drugs and Psychotropic), గంజాయి వంటివన్నీ ఎక్కడా మచ్చుకు కూడా కానరాకూడదనే దృష్టితో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి దృఢ సంకల్పంతో బిల్లును సభ ముందు ఆమోదం నిమిత్తం ప్రవేశపెట్టడం జరుగుతోంది.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020 be passed."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2020 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

11. THE ANDHRA PRADESH PROHIBITION (AMENDMENT) BILL, 2020.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020."

MR. SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

“That Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.”

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 19, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister (Excise & Commercial Taxes) to move the motion for passing the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020.

SRI KALATTUR NARAYANASWAMY (DEPUTY CHIEF MINISTER) (PROHIBITION, EXCISE & COMMERCIAL TAXES): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Prohibition (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

12. THE ANDHRA PRADESH HIGHER EDUCATION REGULATORY AND MONITORING COMMISSION (AMENDMENT) BILL, 2020

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Education to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020.

DR.AUDIMULAPU SURESH (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Education to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020.

DR.AUDIMULAPU SURESH (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

DR.AUDIMULAPU SURESH: Speaker Sir, I will give a small brief about the Bill. అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత విద్య క్రమబద్ధీకరణ, పర్యవేక్షణ కమిషను చట్టము, 2019 కు సంబంధించి 2019వ సంవత్సరం ఆగష్టు మాసంలో మనం ఒక చట్టం చేయడం జరిగింది. ఆ చట్టానికి ఇంకా బలం చేకూర్చే విధంగా, మరింత స్పష్టత ఇవ్వాలని, మరింత రూఢీగా ముందుకు వెళ్ళాలనే ఉద్దేశంతో to just make it more declaratory and more clarificatory, we have added some sections to the Bill. చట్టంలో కొన్ని సవరణలు చేయడం జరుగుతోంది. ఈ చట్టం గురించి ముఖ్యంగా చెప్పకోవాలంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఏడాది పరిపాలనలో విద్యా వ్యవస్థలో తీసుకువచ్చినటువంటి సంస్కరణలనే ఉదాహరణలుగా చట్టంలో చెప్పకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. చట్టానికి స్వయంప్రతిపత్తిని కల్పిస్తూ కొన్ని సెక్షన్లను అందులో చేర్చడం జరిగింది. అందులో భాగంగా ఉదాహరణకు ఒక సెక్షన్ గురించి చెప్పదలిచాను. వాస్తవానికి ఇదివరకు రెగ్యులేటరీ, మానిటరింగ్ కమిషన్ ద్వారా చేసిన డీసిఫార్సులు ఏమైనా ఉంటే కూడా వాటిని క్రోడీకరించేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. The State Government can revise and modify the order of the Commission through Speaking Order in public interest అని ఒక existing provision ఉంది. ఇప్పుడు దాన్ని డిలీట్ చేశాం, so that we will give more autonomy for the Regulatory and Monitoring Commission. అదే విధంగా దీని పరిధి కూడా విస్తరించే విధంగా కొన్ని మార్పులు చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే, ప్రతిపక్ష పార్టీలు ఏ విధంగానైతే లిటిగేంట్ పార్టీలుగా తయారయ్యాయనే విషయాన్ని మనం ఈరోజున చూస్తున్నాం. ప్రతి చిన్న విషయాన్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుని ఈరోజున సభ ముందు ప్రవేశపెట్టిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత విద్య క్రమబద్ధీకరణ, పర్యవేక్షణ కమిషన్ చట్టము ముఖ్యోద్దేశాన్ని పూర్తిగా కలుషితం (dilute) చేసేవిధంగా కోర్టు గడప తొక్కి స్టేలు తీసుకువస్తోన్న విధానాన్ని మనం చూస్తున్నాం. మున్ముందు అటువంటి వాటికి

అవకాశం, ఆస్కారం ఇవ్వకుండా ఉండేందుకే సభ ముందుకు తెచ్చిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత విద్య క్రమబద్ధీకరణ, పర్యవేక్షణ కమీషను ఏర్పాటుకు సంబంధించిన చట్టాన్ని కొన్ని సవరణలతో ఆమోదించుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. తద్వారా చట్టం పూర్తి స్థాయిలో అమలు జరిగినట్లైతే ఆ ఫలాలు ముఖ్యంగా విద్యా ప్రమాణాలను పెంపొందించేందుకు దోహదపడతాయి. అవసరమైన మేరకు క్షేత్రస్థాయిలో చర్యలు చేపట్టడం, ముఖ్యంగా విద్యార్థులకు సంబంధించిన ఫీజు స్థిరీకరణ, నియంత్రణ వంటి ప్రక్రియలకు కూడా వెసులుబాటు కల్పించే విధంగా ప్రభుత్వ ఉన్నతాశయం నెరవేరాలనే ఉద్దేశంతో రెగ్యులేటరీ, మానిటరింగ్ కమీషన్‌ను ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసుకోవడం జరిగింది. చిన్న చిన్న అంశాలతో ముఖ్యంగా సాంకేతిక కారణాలు చూపించి ప్రతిపక్షపార్టీలు చట్టాన్ని సీరుకార్చే ప్రయత్నం చేస్తోన్న నేపథ్యంలో we just want to make it more clarificatory and more declaratory. అందుకు గానూ చట్టంలో అవసరం మేరకు కొన్ని సవరణలు చేసుకుంటూ చట్టం పరిధిని మరింతగా విస్తరించే క్రమంలో ఇప్పటికే విశ్వవిద్యాలయాలను ప్రక్షాళన చేయడం జరిగింది. గతంలో మనం వాటి గురించి చెప్పుకోవడం జరిగింది. విశ్వవిద్యాలయాలంటే ముఖ్యంగా డిప్లీ యూనివర్సిటీలు చట్టం పరిధిలోకి రావనిచెప్పి they are also getting escaped from the purview of this Regulatory and Monitoring Commission. కాబట్టి ఇప్పుడు చాలా స్పష్టంగా డిప్లీ యూనివర్సిటీలంటే ఏమిటి, వాటి పరిధి ఏమిటి, ఎంత వరకు పరిధి విస్తరించే అవకాశం ఉందనే అంశాలన్నింటినీ పరిగణనలోకి తీసుకుని చట్టాన్ని మరింత పకడ్బందీగా అమలుచేయాలనే ఉద్దేశంతో చట్టంలో కొన్ని సవరణలను ప్రతిపాదించి ఈరోజున సభ ముందు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది కావున ఆమోదం తెలుపవల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 17, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

"That Clauses 2 to 17, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and Clauses 2 to 17, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Education to move the motion for passing the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020.

DR.AUDIMULAPU SURESH (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Higher Education Regulatory and Monitoring Commission (Amendment) Bill, 2020 be passed.”

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was Passed.

MR.SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 9.00a.m tomorrow.

(The House then adjourned at 5.59p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Wednesday, the 17th June, 2020.)

“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and printed at the AP Legislative Assembly Press, Velagapudi, Amaravati.”